

---

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ  
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ  
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ  
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.



**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ**

Ίδρυση και λειτουργία, διάλυση και εκκαθάριση  
μιας βιομηχανικής Α.Ε. η οποία συντάσσει κοστολόγηση  
σύμφωνα με την ομάδα 9 του Ε.Λ.Γ.Σ.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

Κατσίκας Επαμεινώνδας

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:

Σπανού Ιωάννα

Χριστοδούλου Παναγιώτα

ΠΑΤΡΑ 2004

---

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	5875
----------------------	------

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανάπτυξη των συναλλαγών και του ανταγωνισμού, αλλά και οι πρόοδοι τεχνικής υπαγορεύουν πολλές φορές την ανάγκη της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε ενιαίους χώρους, σε μεγάλες σχετικά οικονομικές μονάδες.

Γενικά η προσπάθεια του να συνεργάζεται κανείς εταιρικά για την επίτευξη του κέρδους είναι αποτέλεσμα οικονομικής σκοπιμότητας ή και αντικειμενικής ή υποκειμενικής αδυναμίας του επιχειρηματία για να προχωρήσει μόνος του στη δημιουργία ατομικής επιχείρησης. Έτσι ένας επιχειρηματίας μπορεί να επιδιώξει τη σύμπραξη με άλλο ή άλλα άτομα, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις οικονομικές ή τεχνικές προϋποθέσεις που υπαγορεύονται από δεδομένη επιχειρηματική αναγκαιότητα.

Σίγουρα η εργασία αυτή εξειδικεύεται σε ένα θέμα που υπάγεται καθαρά στα πλαίσια της Λογιστικής και μάλιστα αναφέρεται σε έναν αρκετά δύσκολο τομέα της όπως είναι η κοστολόγηση. Το ίδιο λοιπόν το γεγονός που έκανε το αντικείμενο αυτής να είναι απρόσιτο για μας ( καθώς δεν προερχόμαστε από κλάδο Λογιστικής ), ήταν αυτό που μας ώθησε να επιλέξουμε αυτή την εργασία θέλοντας να διευρύνουμε τις γνώσεις μας και να πληροφορηθούμε καλύτερα για ένα εταιρικό τύπο ( Α.Ε. ) που κυριαρχεί στην ελληνική βιομηχανία και να μάθουμε πόσο ενδιαφέρουσα και σημαντική είναι η διαδικασία κοστολόγησης στην πορεία μιας εταιρίας.

Στόχος της εργασίας « *Ίδρυση και λειτουργία, διάλυση και εκκαθάριση μιας βιομηχανικής Α.Ε. η οποία συντάσσει κοστολόγηση σύμφωνα με την ομάδα 9 του Ε.Λ.Γ.Σ.* » είναι να παρουσιάσει μέσα από τις νομοθετικές διατάξεις, τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λύσης μιας βιομηχανικής Α.Ε., να αναλύσει τους όρους και τις έννοιες των στοιχείων λειτουργίας της αλλά και να επεκταθεί πιο ειδικά σε λογιστικές εγγραφές συστάσεως και εκκαθάρισης. Τέλος η παράθεση παραδείγματος κοστολόγησης ενός προϊόντος, αποσκοπεί στην κατανόηση των συστημάτων κοστολόγησης και αποδίδει στο ελάχιστο την ουσιαστική προσφορά της στην βελτιστοποίηση του κέρδους, που αφορά κάθε οικονομική μονάδα.

Σεπτέμβριος 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ .....	ΣΕΛ.
-------------------	------

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

### ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟΥ

1.1 Έννοια της εταιρείας .....	6
1.2 Οι εταιρείες του εμπορικού δικαίου .....	7

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

### ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ : ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

2.1 Η ανάπτυξη του θεσμού της Α.Ε. ....	8
2.2 Τα κύρια χαρακτηριστικά της Α.Ε. ....	10
2.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των διαφόρων μορφών εταιρικής συγκροτήσεως .....	11
2.4 Προϋπόθεση ίδρυσης της Α.Ε. ....	14
2.4.1 Ελαττωματική ίδρυση .....	27
2.5 Δημοσιότητα .....	28
2.6 Τα κατά νόμο όργανα διοικήσεως της Α.Ε. ....	31
2.7 Παρατηρήσεις σχετικά με τη Διοίκηση της Α.Ε. ....	36
2.7.1 Αφανής μέτοχος .....	36
2.7.2 Αποτελεσματική πλειοψηφία .....	37
2.7.3 Ανώτατη Διοίκηση και επιχειρησιακός φορέας .....	37

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

### Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Α.Ε.

3.1	Γενική επισκόπηση της λογιστικής των Α.Ε. ....	39
3.2	Παρατηρήσεις σχετικά με τη σύσταση της Α.Ε. ....	40
3.3	Οι λογιστικές εγγραφές συστάσεως Α.Ε. ....	45

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV

### ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΜΕΤΟΧΕΣ - ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

4.1	Το μετοχικό κεφάλαιο των Α.Ε. ....	63
4.2	Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των Α.Ε. ....	64
4.3	Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου των Α.Ε. ....	65
4.4	Απόσβεση μετοχικού κεφαλαίου ....	66
4.5	Η Μετοχή των Α.Ε. ....	67
	4.5.1 Διακρίσεις μετοχών ....	68
4.6	Ιδρυτικοί Τίτλοι ....	70

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

### ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ - ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ - ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ Α.Ε.

5.1	Θεσμικό πλαίσιο για τη διάθεση των κερδών των Α.Ε. ....	72
5.2	Διάθεση κερδών των Ανωνύμων Εταιριών ....	73
5.3	Έννοια αποθεματικών ....	74

5.3.1	Διακρίσεις αποθεματικών .....	75
5.4	Προβλέψεις .....	75
5.4.1	Διάκριση των προβλέψεων .....	76
5.5	Νομοθετικές διατάξεις για τη λύση και εκκαθάριση της Α.Ε. ....	77
5.6	Διαδικασίες της εκκαθάρισεως .....	79
5.7	Εφαρμογή λύσεως της Α.Ε. ....	83

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

### ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ Α.Ε. : ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ - ΔΙΑΣΠΑΣΕΙΣ

6.1	Γενικά περί μετασχηματισμών ανωνύμων εταιρειών .....	89
6.2	Έννοια και τρόποι συγχωνεύσεως Α.Ε. ....	89
6.3	Διαδικασία συγχωνεύσεως .....	91
6.4	Έννοια και τρόποι διασπάσεως Α.Ε. ....	93
6.5	Διαδικασία διασπάσεως .....	94
6.6	Τελικές παρατηρήσεις επί των μετασχηματισμών της Α.Ε. ....	95

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

### ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ε.Γ.Λ.Σ.

7.1	Ορισμός και διακρίσεις του κόστους .....	97
7.1.1.	Κόστος Πραγματικό (ιστορικό) .....	98
7.1.2	Κόστος πρότυπο .....	99
7.2	Έννοια και ορισμός της κοστολογήσεως .....	100
7.3	Σκοποί της κοστολογήσεως .....	101
7.3.1	Η εξεύρεση του, κατά το δυνατό, ακριβέστερου	

αποτελέσματος της επιχειρήσεως .....	102
7.3.2 Η άσκηση τιμολογιακής πολιτικής .....	102
7.3.3 Ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας της παραγωγικής διαδικασίας .....	103
7.3.4 Η εξεύρεση του βαθμού της παραγωγικής δραστηριότητας στο οποίο η επιχείρηση επιτυγχάνει το ευνοϊκότερο κόστος. ....	103
7.4 Τα βασικά συστήματα κοστολόγησης .....	104
7.5 Διαδικασία κοστολόγησης ενός κιβωτίου Coca Cola 250 cc .....	104
Βιβλιογραφία .....	119
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.....	121

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

## ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ – ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

### 1.1 Έννοια της εταιρείας

Στην κοινωνική συμβίωση των ανθρώπων, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το μεμονωμένο άτομο αισθάνεται ανίσχυρο να επιδιώξει, με μόνες τις δικές του δυνάμεις, κάποιον σκοπό. Ο σκοπός αυτός, στη γενική αυτή θεώρηση, δεν είναι απαραίτητο να ανάγεται στο πεδίο της οικονομικής δραστηριότητας, αλλά μπορεί να είναι και ιδεολογικός, όπως π.χ. η διάδοση πολιτικών ή θρησκευτικών δοξασιών. Ακόμα, μπορεί να αποβλέπει στην ατομική κερδοσκοπία ή στην αποκόμιση κάποιων γενικότερων κοινωνικών ωφελημάτων. Και από τη στιγμή που η επίτευξη του υπερακοντίζει τις ατομικές δυνατότητες, η σύμπραξη περισσότερων ατόμων καθίσταται απαραίτητη. Ο νομικός θεσμός, στα πλαίσια του οποίου μπορεί να πραγματοποιηθεί μια τέτοια σύμπραξη, είναι η εταιρεία.

Κατά το άρθρο 741 του Α.Κ., «με τη σύμβαση εταιρείας δυο οι περισσότεροι έχουν αμοιβαίως υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές κοινό σκοπό και ιδίως οικονομικό».

Παρουσιάζεται, δηλαδή, η εταιρική συνεργασία ως δικαιοπραξία ιδιωτικού δικαίου στην οποία οι βουλήσεις των συνεργαζόμενων προσώπων βαίνουν παράλληλες προς την αυτή κατεύθυνση, αντίθετα με ό,τι συνήθως συμβαίνει στις δικαιοπραξίες, όπου επιδιώκεται η σύμπτωση βουλήσεων αντίρροπων τάσεων (π.χ. αγοραπωλησία, σύναψη δανείου κ.λ.π.).

Με την ευρεία αυτή έννοια, εταιρείες αποτελούν:

- τα σωματεία,
- οι ερανικές επιτροπές,
- οι εταιρείες αστικού δικαίου,
- οι εταιρείες εμπορικού δικαίου.



## 1.2 Οι εταιρείες του εμπορικού δικαίου

Οι εταιρείες του εμπορικού δικαίου μπορούν να καταταγούν σε τρεις βασικές κατηγορίες:

α) στις *προσωπικές εταιρείες*, στις οποίες προέχει το λεγόμενο προσωπικό στοιχείο, η προσωπικότητα των εταίρων, στο οποίο κυρίως στηρίζεται η όλη συγκρότηση και λειτουργία των και το οποίο αποτελεί την κύρια εγγύηση των πιστωτών των.

β) στις *κεφαλαιουχικές ή κεφαλαιακές εταιρείες* στις οποίες κυρίαρχο στοιχείο είναι το κεφαλαίο που έχει συγκεντρωθεί τόσο από τις εισφορές των εταίρων όσο και από τα μη διανεμηθέντα κέρδη (αποθεματικά) το προσωπικό στοιχείο στις εταιρείες αυτές είναι ουσιαστικά ανύπαρκτο και η επιχειρησιακή βαρύτητα κάθε εταίρου προσδιορίζεται από το ποσοστό συμμετοχής του στο κεφαλαίο.

γ) στις *μεικτές εταιρείες*, που αποτελούν ενδιάμεσες μορφές μεταξύ προσωπικών και κεφαλαιουχικών για να καλύψουν κάποιες μορφές επιχειρησιακής συγκροτήσεως στις οποίες το προσωπικό στοιχείο είναι σκόπιμο να συνυπάρχει με το κεφαλαιουχικό.

Η ελληνική εμπορική νομοθεσία αναγνωρίζει οκτώ εταιρικούς τύπους, από τους οποίους οι έξι μπορούν να καταταγούν στις παραπάνω βασικές κατηγορίες, ενώ οι υπόλοιποι δυο αποτελούν ιδιόρρυθμες εταιρείες. Οι τύποι αυτοί είναι:

### α) Προσωπικές εταιρείες:

- Ομόρρυθμη Εταιρεία,
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία (απλή),
- Αφανής ή Συμμετοχική Εταιρεία.

### β) Κεφαλαιουχικές Εταιρείες:

- Ανώνυμη Εταιρεία.

### γ) Μεικτές Εταιρείες:

- Ετερόρρυθμη κατά μετοχές Εταιρεία,
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης.

### δ) Ιδιόρρυθμες Εταιρείες:

- Συνεταιρισμός, Συμπλοιοκτησία.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

### ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ : ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

#### 2.1 Η ανάπτυξη του θεσμού της Α.Ε.

Η εξέλιξη του οικονομικού βίου η οποία επέφερε τη διεύρυνση των συναλλαγών και την ανάπτυξη των αγορών, καθώς επίσης και η τεχνολογική πρόοδος δημιούργησαν την μεγάλη σύγχρονη επιχείρηση η οποία, για την χρηματοδότηση της παραγωγικής της διαδικασίας, έχει ανάγκη να συγκεντρωθούν κεφάλαια σημαντικού ύψους.

Η συγκέντρωση όμως μέσων παραγωγής και η διάθεση κεφαλαίων σε μία συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα, όχι μόνο, πέρα από ένα σημείο, είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί από λίγα πρόσωπα, όπως συνήθως οι εταίροι μίας προσωπικής εταιρίας, αλλά αυξάνει υπέρμετρα τις συνέπειες ως προς τον χρηματοδότη, σε περίπτωση κακής εκβάσεως των εργασιών, εφόσον οι ευθύνες του επεκτείνονται στο σύνολο της περιουσίας ως φορέα του κεφαλαίου.

Η **Ανώνυμη Εταιρία ( Α.Ε.)** αναπτύχθηκε ως μορφή συγκροτήσεως της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η οποία επιτρέπει να αρθούν οι παράγοντες εκείνοι που αποτελούν αντικίνητρα στην συγκρότηση ατομικών επιχειρήσεων ή προσωπικών εταιριών.

Την ανάπτυξη, λοιπόν, της Α.Ε. υπαγόρευσαν κυρίως :

Α) Η ανάγκη συγκεντρώσεως κεφαλαίων σημαντικού ύψους.

Β) Η ανάγκη διασποράς και περιορισμού του κινδύνου που προέρχεται από την συγκέντρωση αυτή των κεφαλαίων.

Γ) Η ανάγκη να μεταβιβάζεται με ευχέρεια η ιδιότητα του κεφαλαιούχου – εταίρου ( μετόχου ) ώστε αυτός να μπορεί να αποδεσμεύει εύκολα τα κεφάλαια του από μια συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα.

Έτσι αναπτύχθηκε ο θεσμός της Α.Ε. της οποίας το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε ισόποσα τμήματα που αντιπροσωπεύονται από τίτλους ( μετοχές ) οι οποίοι μπορούν να μεταβιβαστούν, ενώ κάθε εταίρος ευθύνεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του.

Η Α.Ε. είναι εταιρική μορφή που επικρατεί κατά την ανάληψη σημαντικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Με υποτυπώδη μορφή εμφανίζεται στις εμπορικές πόλεις της Ευρώπης από το ΙΕ' αιώνα, παίρνει όμως την ανάπτυξή της κατά τον ΙΗ' αιώνα ιδίως στην Αγγλία και Ολλανδία, όταν με τις ανακαλύψεις νέων χωρών άρχισε να αναπτύσσεται έντονη επιχειρηματική δραστηριότητα για την εκμετάλλευσή των. Η βιομηχανική επανάσταση, η δημιουργία επιχειρήσεων εντάσεως πάγιου κεφαλαίου υπήρξαν παράγοντες που συνετέλεσαν στην διάδοσή της.

Στην Ελλάδα ο θεσμός της Α.Ε. εισήχθη από την εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου, και οι πρώτες Α.Ε. της χώρας μας υπήρξαν τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως η Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα ( 1828 ), η Εμπορική Τράπεζα Πειραιώς και Παλαιών Πατρών (1840), η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (1841) κ.α.

Το νομικό πλαίσιο όμως που διέπει τις Α.Ε. στη χώρα μας άργησε να διαμορφωθεί. Για σειρά ετών ο θεσμός της Α.Ε. ρυθμιζόταν εντελώς ανεπαρκώς από ολιγάριθμα άρθρα του εμπορικού κώδικα και μόνο το 1918 ψηφίσθηκε ο νόμος 1348 με τον οποίον επιχειρήθηκε η επιβολή διοικητικής εποπτείας στις Α.Ε., καθορίστηκαν κάποιες υποχρεώσεις σχετικά με την σύνταξη του ισολογισμού και θεσπίστηκαν ορισμένες ποινικές διατάξεις. Ο νόμος αυτός υπήρξε ατελής για αυτό σύντομα αντικαταστάθηκε από τον νεώτερο νόμο 2190/1920 ο οποίος αποτελεί, ακόμη και σήμερα, έπειτα από συμπληρώσεις και τροποποιήσεις, τον βασικό πυρήνα της περί Α.Ε. νομοθεσίας μας, κωδικοποιημένος με το Β.Δ. 174/1963. Νεώτερες ριζικές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις έγιναν με τα Π.Δ. 409/1986 και 498/1987 με τα οποία προσαρμόστηκε η περί Α.Ε. νομοθεσία μας προς τις οδηγίες των Ε.Ο.Κ. 1<sup>η</sup> , 2<sup>η</sup> , 3<sup>η</sup> , 4<sup>η</sup> , 6<sup>η</sup> και 7<sup>η</sup> , καθώς και με σειρά πιο πρόσφατων νομοθετημάτων, κυριότερα από τα οποία είναι ο Ν. 2339/1995 και το Π.Δ. 367/1994. Υπάρχει διοικητική κωδικοποίηση που καταρτίσθηκε με την φροντίδα του Υπουργείου Εμπορίου ( Φεβρουάριος 1988 ), η οποία όμως, σε ορισμένα σημεία, έχει τροποποιηθεί στο μεταξύ. Αλλά και σε άλλα νομοθετήματα με τα οποία ρυθμίζεται η λειτουργία του Χρηματιστηρίου και διάφορα φορολογικά θέματα, υπάρχουν ρυθμίσεις που ενδιαφέρουν τις Α.Ε.

## 2.2 Τα κύρια χαρακτηριστικά της Α.Ε.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που έχουν μορφή Α.Ε. είναι :

1. Το εταιρικό κεφάλαιο κάθε Α.Ε. διαιρείται σε ισόποσα τμήματα που αντιπροσωπεύονται από τίτλους ( μετοχές ) οι οποίοι μπορούν να μεταβιβάστούν, ενώ κάθε εταίρος ευθύνεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του.
2. Η καθαρή περιουσία ( ίδιο κεφάλαιο ) της επιχείρησης διαχωρίζεται σε μετοχικό κεφάλαιο και σε μη μετοχικό κεφάλαιο ( αποθεματικά, διαφορές υπέρ το άρτιο, ποσά προοριζόμενα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, κέρδη εις νέο, κ.λ.π. )
3. Για την ίδρυση της απαιτείται σχετικά μεγάλο κεφάλαιο.
4. Φορείς του κεφαλαίου των Α.Ε. είναι οι κάτοχοι των τίτλων μετοχών ( μέτοχοι ) οι οποίοι διατηρούν ενοχικό και όχι εμπράγματο δικαίωμα επί της περιουσίας της Α.Ε. Οι μέτοχοι δεν έχουν τα δικαιώματα εταίρου προσωπικής εταιρίας και πολλές φορές δεν έχουν την συνείδηση επιχειρηματία αλλά μάλλον του κεφαλαιούχου – επενδυτή.
5. Η ιδιότητα του μετόχου μεταβιβάζεται με την μεταβίβαση του τίτλου της μετοχής.
6. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις κάθε μετόχου εξαρτώνται από το ύψος της κεφαλαιακής τους συμμετοχής για αυτό η Α.Ε. χαρακτηρίζεται ως κεφαλαιουχική ή κεφαλαιακή εταιρία και όχι ως προσωπική εταιρία. Η λήψη αποφάσεων γίνεται κατά πλειοψηφία.
7. Η Α.Ε. απαρτίζεται από δυο όργανα, τη Γενική Συνέλευση των μετόχων και το Διοικητικό Συμβούλιο.
8. Η Α.Ε. αποτελεί νομικό πρόσωπο του οποίου τα δικαιώματα απορρέουν από τον νόμο και το καταστατικό.
9. Κατά ρητή διάταξη του νόμου, έχει την εμπορική ιδιότητα έστω και αν το αντικείμενο των εργασιών της δεν είναι εμπορικές πράξεις.
10. Η οικονομική ευθύνη των μετοχών έναντι των τρίτων περιορίζεται μέχρι το ποσό συμμετοχής τους στην διαμόρφωση του κεφαλαίου της Α.Ε.

11. Κατά την ίδρυση της αλλά και καθ'όλη τη διάρκεια της ζωής της διέπεται από αυστηρούς όρους δημοσιότητας.
12. Ως επί το πλείστον χαρακτηρίζεται από μακρά διάρκεια ζωής (συνήθως 50 έτη).

### **2.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των διαφόρων μορφών εταιρικής συγκροτήσεως**

Έχουμε είδη επισημάνει την σημασία που παρουσιάζει η επιλογή του κατάλληλου τύπου εταιρικής συγκροτήσεως. Το θέμα αυτό θα εξετάσουμε λεπτομερέστερα στην παρούσα παράγραφο.

Σε ορισμένες περιπτώσεις η νομοθεσία περιορίζει την δυνατότητα επιλογής νομικού τύπου. Έτσι για την δημιουργία ασφαλιστικής επιχειρήσεως ή τράπεζας ή εταιρίας επενδύσεων – χαρτοφυλακίου απαιτείται από τον νόμο η μορφή της Α.Ε.

Στις περιπτώσεις όπου η επιλογή είναι δυνατή, πρέπει να σταθμίζονται τα καταρχήν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε τύπου. Στην επόμενη σελίδα παραθέτουμε συγκριτικό πίνακα των τριών μορφών επιχειρησιακής συγκροτήσεως, ως προς το σημείο αυτό.

Είναι φανερό ότι όσο ευρύτερος είναι ο οικονομικός χώρος μέσα στον οποίο πρόκειται να δράσει ορισμένη επιχείρηση, τόσο η επιτυχώς συντονισμένη συλλογική επιχειρηματική προσπάθεια μπορεί να έχει ευμενέστερα αποτελέσματα, για τους φορείς των παραγωγικών μέσων και για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, σε σύγκριση με την ατομική επιχειρηματική προσπάθεια.

Η επιχειρησιακή συγκρότηση με μορφή Α.Ε. παρέχει μεγαλύτερη ευχέρεια συγκεντρώσεως κεφαλαίων έναντι της ατομικής επιχειρήσεως ενώ υστερεί όσον αφορά στην ταχύτητα λήψεως αποφάσεων.

Θα ήταν όμως δυνατό να αμφισβητηθεί αν ο βαθμός ταχύτητας λήψεως αποφάσεων είναι αποφασιστικό κριτήριο πλεονεκτικής θέσεως της ατομικής επιχειρήσεως έναντι της Α.Ε. με τις σύγχρονες συνθήκες οικονομικής προόδου και τεχνικής.

Εξάλλου, κριτήριο επιτυχίας δεν αποτελεί η ταχύτητα λήψεως αποφάσεως αλλά η ταχύτητα λήψεως σωστής αποφάσεως, όπως ακριβώς δεν είναι η απλή πώληση που χαρακτηρίζει την επιτυχία αλλά η αποτελεσματική πώληση. Έτσι θα ήταν δυνατόν να τεθεί ως κριτήριο και να καταλογισθεί ως πλεονέκτημα ή μειονέκτημα της μίας ή της άλλης μορφής επιχειρησιακής συγκροτήσεως, ατομικής ή εταιρικής, η ευχέρεια που διαθέτει κάθε μορφή για λήψη ορθής αλλά και σχετικά γρήγορης αποφάσεως.

Πρέπει ακόμα να τονίσουμε ότι τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα που εκθέτουμε δεν αποβλέπουν να προσδιορίσουν κατά τρόπο άκαμπτο ποιος τύπος συγκροτήσεως των επιχειρήσεων είναι ο ενδεικνυόμενος. Στο θέμα αυτό θα ήταν πιο σωστό να λεχθεί ότι ο τύπος που θα επιλεγεί ως καταλληλότερος εξαρτάται από τις κατά περίπτωση συνθήκες της χρηματοδοτήσεως, της αγοράς, των συμβαλλόμενων προσώπων, του θεσμικού πλαισίου, φορολογικών σκοπιμοτήτων κ.λ.π. Η παράθεση γενικών κανόνων ή παραδοχών αποσκοπεί στο να τονίσει απλώς ορισμένες κατ' αρχήν ισχύουσες συνθήκες και ιδιομορφίες.

<u>Κριτήριο</u>	<u>Ατομική</u>		
	<u>Επιχείρηση</u>	<u>Ο.Ε.</u>	<u>Α.Ε.</u>
1. Ευχέρεια συστάσεως	+(ΜΕ)	+(ΜΕ)	-(ΜΙ)
2. Κόστος οργανώσεως	+(ΜΙ)	+(ΜΙ)	-(ΜΕ)
3. Ευχέρεια ελέγχου από τον επιχειρηματία κεφαλαιούχο ή τη Διοίκηση της επιχειρήσεως	+(ΜΕ)	+(ΜΕ)	-(ΜΙ)
4. Μυστικότητα εργασιών	+(ΜΕ)	+(ΜΕ)	-(ΜΙ)
5. Έκταση ευθύνης	-(ΑΠ)	-(ΑΠ)	+(ΠΕ)
6. Βαθμός κυβερνητικής παρεμβάσεως	+(ΜΙ)	+(ΜΙ)	-(ΜΕ)
7. Ευχέρεια εξευρέσεως κεφαλαίων	-(ΜΙ)	-(ΜΙ)	+(ΜΕ)
8. Πιστοληπτική ικανότητα ως συνάρτηση της εκτάσεως ευθύνης των φορέων του κεφαλαίου	+(ΜΕ)	+(ΜΕ)	-(Α)
9. Ευχέρεια εξευρέσεως μακροπρόθεσμου κεφαλαίου	-(ΜΙ)	-(ΜΙ)	+(ΜΕ)
10. Αίσθηση-ατομικού συμφέροντος	+(ΑΠ)	+(ΣΟ)	-(Α)

**Επεξήγηση συντομογραφιών:**

+ Θετικό στοιχείο, συγκριτικό πλεονέκτημα.

- Αρνητικό στοιχείο, συγκριτικό μειονέκτημα.

(ΜΕ)= συγκριτικά με τις άλλες μορφές «Μεγάλη».

(ΜΙ)= συγκριτικά με τις άλλες μορφές «Μικρή».

(Α)= ανύπαρκτη όταν πρόκειται για μεγάλες Α.Ε. με μεγάλη διασπορά μετοχών.

(ΠΕ)= περιορισμένη.

(ΑΠ)= απεριόριστη.

(ΣΟ)= σοβαρό.

**πίνακας 1. Πλεονεκτήματα & μειονεκτήματα των διαφόρων μορφών εταιρικής συγκροτήσεως**

## 2.4 Προϋπόθεσης ίδρυσης της βιομηχανικής Α.Ε.

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εμπορίου για την ίδρυση βιομηχανικής ανώνυμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου το κεφάλαιο αυτής πρέπει να αναληφθεί από δύο τουλάχιστον ιδρυτές (άρθρο 8, Κ.Ν. 2190/20). Η αναλογία συμμετοχής των ιδρυτών δεν ορίζεται.

Τα ιδρυτικά μέλη της βιομηχανικής ανώνυμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση ανώνυμης εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

Κατώτερο όριο γενικώς για την ίδρυση Ανώνυμης Εταιρείας είναι τα 58.694 €. (άρθρο 8, παρ.2 Κ.Ν. 2190/20, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 11 παρ.1 του Ν.2579/98), ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου. Π.Χ. οι προερχόμενες από συγχώνευση ή μετατροπή κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 και του Ν. 2166/93 ανώνυμες εταιρείες πρέπει να έχουν ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου 293.470 €. Σύμφωνα με το Ν.2842/2000, το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο για την ίδρυση Α.Ε. από 1/1/2002 ορίζεται στα 60.000 € (20.445.000 δρχ). Για τις ήδη υπάρχουσες εταιρείες προβλέπεται η δυνατότητα να συνεχίσουν να λειτουργούν με 2.5% χαμηλότερο κεφάλαιο (δηλ. 58.500 €).

Η ίδρυση της βιομηχανικής Α.Ε. περνά από τα παρακάτω στάδια:

- Σύναψη καταστατικού.
- Ανάληψη μετοχών.
- Έγκριση του καταστατικού και άδεια συστάσεως της Α.Ε.
- Δημοσίευση του καταστατικού.

**Α) Σύναψη καταστατικού.** Το καταστατικό είναι σύναψη μεταξύ δυο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων, των ιδρυτών, που καταρτίζεται οπωσδήποτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και περιέχει τις



εταιρικές συμφωνίες. Υποχρεωτικό είναι για το καταστατικό να περιέχει τις εξής διατάξεις:

- Για την εταιρική επωνυμία και τον σκοπό της εταιρίας. Η επωνυμία λαμβάνεται από το είδος της επιχειρήσεως που ασκείται, μπορεί να περιέχει το ονοματεπώνυμο ιδρυτή ή άλλου φυσικού προσώπου ή επωνυμία εμπορικής εταιρίας και πρέπει να περιέχει τις λέξεις << Ανώνυμη Εταιρία>>. Η Α.Ε. μπορεί, για τις διεθνείς συναλλαγές της, να εκφράζει την επωνυμία της σε πιστή μετάφραση σε ξένη γλώσσα ή με λατινικά στοιχεία.
- Για την έδρα της εταιρίας που πρέπει να είναι δήμος ή κοινότητα της Ελληνικής επικρατείας.
- Για την διάρκεια της εταιρίας.
- Για το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου και τον τρόπο καταβολής του.
- Για το είδος των μετοχών, τον αριθμό, την ονομαστική αξία τους και την έκδοσή τους.
- Για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών.
- Για την μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή αντίστροφες.
- Για την σύγκληση, την συγκρότηση, τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου ( Δ.Σ. ) της εταιρίας.
- Για την συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων (Γ.Σ.) των μετόχων.
- Για τους ελεγκτές.
- Για τα δικαιώματα των μετόχων.
- Για των ισολογισμό και την διάθεση των κερδών.
- Για τη λύση της εταιρίας και την εκκαθάριση της περιουσίας.

Το καταστατικό πρέπει επίσης να αναφέρει :

α) Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό.

β) Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών του απαιτήθηκαν για την σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

**Β) Ανάλυση των μετοχών.** Με τον όρο ανάληψη των μετοχών εννοούμε την κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου. Αυτή μπορεί να γίνει είτε αποκλειστικά από τους ιδρυτές (ενιαία ίδρυση), είτε από το κοινό με δημόσια έγγραφη (διαδοχική ίδρυση). Το στοιχείο αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία διότι το κεφάλαιο το οποίο απαιτείται για την ίδρυση της εταιρείας δεν είναι το ίδιο στην μια και στην άλλη περίπτωση.

Εκτός από αυτό καταρχήν δεν είναι δυνατό να δοθεί άδεια για τη σύσταση της εταιρείας από τη διοίκηση, χωρίς την ανάληψη των μετοχών.

**Γ) Έγκριση του καταστατικού και άδεια συστάσεως της Α.Ε.** Για τη χορήγηση άδειας σύστασης και για την έγκριση καταστατικών ανωνύμων εταιριών (Κ.Ν. 2190/20) αρμόδια υπηρεσία είναι η Διεύθυνση Εμπορίου της οικείας Ν.Α. και το Κ.Ε.Π. (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πελατών).

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι τα ακόλουθα:

- α. Αίτηση (χορηγείται από την υπηρεσία).
- β. Διπλότυπο είσπραξης Ε.Τ.Ε. ανταποδοτικού τέλους ( ένα τοις χιλίοις) επί του Μ.Κ. υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού.
- γ. Διπλότυπο είσπραξης Δημ. Ταμείου για δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ.
- δ. Θεώρηση Επιμελητηρίου, ως προς την επωνυμία.
- ε. Θεώρηση πρωτοδικείου όταν πρόκειται για μετατροπή Ο.Ε. σε Α.Ε.
- στ. Καταστατικό - συμβολαιογραφική πράξη (2 αντίγραφα).

Προϋπόθεση για την άδεια συστάσεως είναι ο έλεγχος της νομιμότητας του καταστατικού. Η διοίκηση δηλαδή δεν προχωρεί σε εξέταση της σκοπιμότητας της ιδρύσεως της εταιρείας, αλλά περιορίζεται στον έλεγχο σχετικά με το εάν το καταστατικό έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους.

Επίσης βασική προϋπόθεση για την σύσταση της εταιρείας αποτελεί το Μετοχικό Κεφάλαιο της υπό σύσταση Α.Ε., το οποίο πρέπει να είναι τουλάχιστον 60.000 €. Εάν είναι από μετατροπή επιχείρησης άλλης μορφής

σε Α.Ε. με βάση αναπτυξιακούς νόμους (Ν.Δ. 1297/72, Ν.2166/93), το ποσό να είναι τουλάχιστον 300.000 € και αν είναι ΑΕΛΔΕ, το Μ.Κ. πρέπει να είναι 176.082 € (τα παραπάνω ποσά ισχύουν ως έχουν μέχρι νεότερης αναπροσαρμογής).

Παλαιότερα για να ολοκληρωθεί η σύσταση της εταιρίας απαιτούνταν ο υπουργός εμπορίου να προκαλέσει την απόφαση για τη σύσταση της εταιρίας και την έγκριση του καταστατικού της, εφόσον τούτο είχε καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Ίδη όμως η διάταξη αυτή έχει απλουστευθεί και η διαδικασία διεκπεραιώνεται ως εξής:

- Μελέτη - έλεγχος του καταστατικού για το σύννομο, έκδοση απόφασης από τον αρμόδιο κατά τόπους Νομάρχη για την έγκρισή του και την παροχή άδειας σύστασης της Α.Ε. ( Παμπούκη Κ. ,1990).

Πρέπει να σημειωθεί ότι για τη λογιστική απεικόνιση των δαπανών που πραγματοποιούνται κατά το στάδιο συστάσεως της εταιρίας και πριν αυτή αποκτήσει νομική προσωπικότητα, θεωρούνται από την εφορία στο όνομα ενός ιδρυτή, υπό την ιδιότητά του αυτή, βιβλία από τα οποία οι δαπάνες αυτές μεταφέρονται συγκεντρωτικά στα λογιστικά βιβλία της εταιρίας, όταν αυτά θεωρηθούν μετά την σύσταση και την απόκτηση νομικής προσωπικότητας.

**Δ) Δημοσίευση του καταστατικού.** Η ολοκλήρωση της διαδικασίας για την ίδρυση μιας ανώνυμης εταιρείας, γίνεται με τη δημοσιότητα πράξεων και στοιχείων. Πρόκειται για ένα νέο σύστημα που εισήχθη με το π.δ. 409/86 με βάση την πρώτη κοινοτική οδηγία (άρθρα 7α-7γ). Η δημοσιότητα αυτή πραγματοποιείται σε δύο στάδια:

- Καταχώριση των πράξεων και στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα σύμφωνα με το νόμο, στο μητρώο Α.Ε. της Υπηρεσίας του Υπουργείου Εμπορίου της Νομαρχίας όπου έχει την έδρα της η εταιρεία, με αριθμό Μητρώου Α.Ε. που δίδεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης.
- Ανακοίνωση - περίληψη καταστατικού και αποστολή στο Εθνικό Τυπογραφείο για δημοσίευση στο τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και

## Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης του Φύλλου Εφημερίδας Κυβερνήσεως (ΦΕΚ)

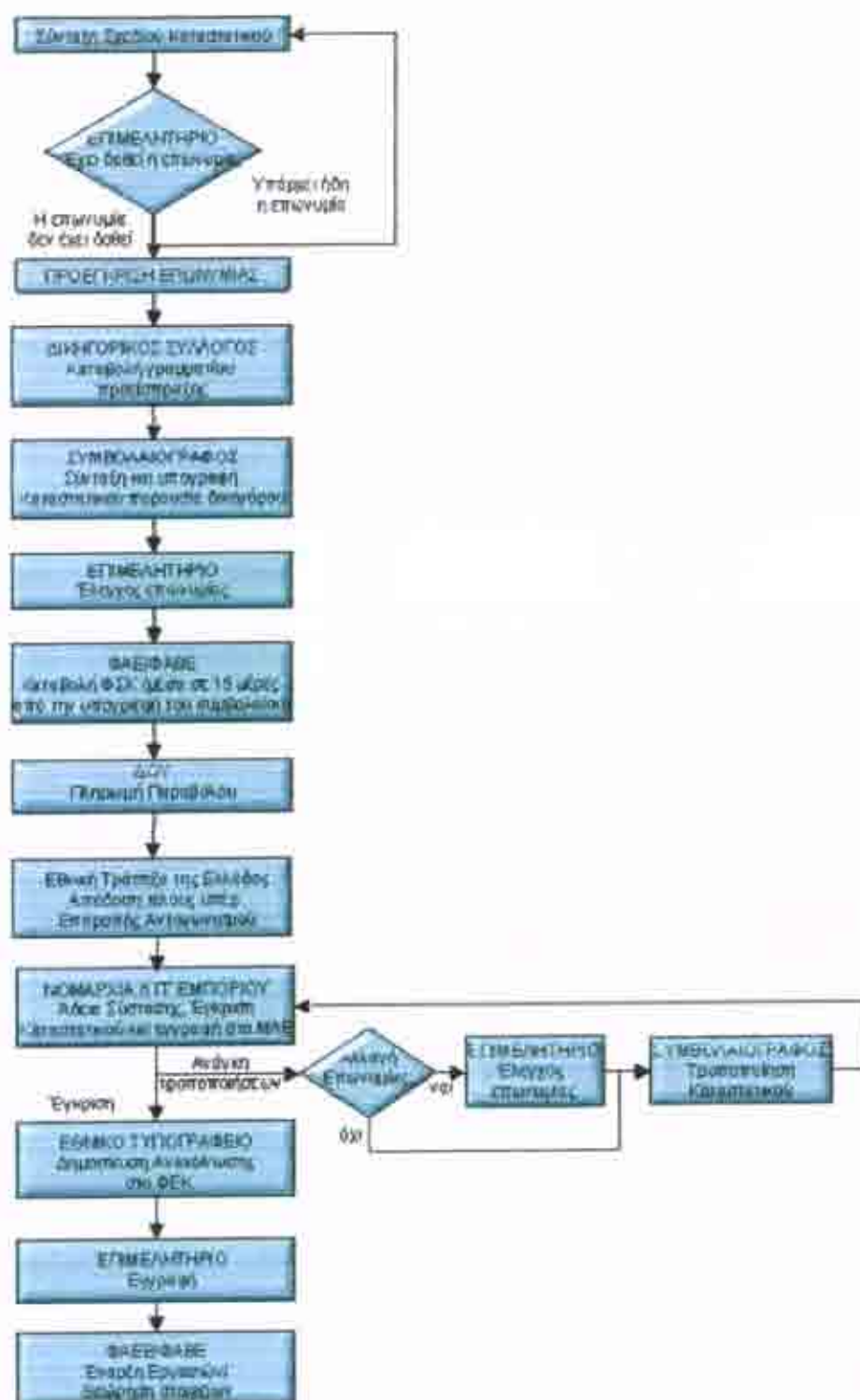
Το κόστος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας είναι 440 € για δημοσίευση στο ΦΕΚ όταν το Μ.Κ. είναι σε μετρητά, πλέον λοιπών τελών υπέρ ΤΑΠΕΤ κ.λπ.

Η σημασία όμως της δημοσιότητας για κάθε Α.Ε. δεν περιορίζεται μόνο στην διαδικασία συστάσεως της αλλά είναι σημαντική και πλέον ουσιαστική και για μετέπειτα ζωή της, αντικείμενο το οποίο θα αναπτύξουμε στην επόμενη ενότητα.

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εμπορίου η παραπάνω διαδικασία αναλυτικότερα διεκπεραιώνεται ως εξής:

# Ανώνυμη Εταιρεία

Κ.Ν. 2190/1920



σχήμα 1. Σύνταξη σχεδίου καταστατικού

## **A) ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ**

Οι διαδικασίες σύστασης μίας βιομηχανικής Ανώνυμης Εταιρείας ξεκινούν από τη σύνταξη του Σχεδίου του Καταστατικού της εταιρείας. Το καταστατικό αποτελεί το νομικό έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας αλλά επίσης προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των μετόχων, στη διοίκηση της εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Η ελάχιστη πληροφορία που πρέπει να περιέχεται στο καταστατικό προσδιορίζεται από το άρθρο 2 του Κ.Ν.2190/20 (όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του Π.Δ. 409/1986).

## **B) ΠΡΟΕΓΚΡΙΣΗ ΕΠΩΝΥΜΙΑΣ**

Εφόσον έχει επιλεγθεί η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της νέας εταιρείας, και εφόσον γνωρίζετε το σκοπό και τον τύπο της, είναι σκόπιμο να επισκεφτείτε το οικείο επιμελητήριο για να βεβαιωθείτε ότι η συγκεκριμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος δεν έχει ήδη δοθεί σε κάποια άλλη βιομηχανική Ανώνυμη Εταιρεία και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου (άρθρο 5α, Κ.Ν.1089/80).

Κατά την επίσκεψή σας αυτή στο Επιμελητήριο, πρέπει να καταθέσετε συμπληρωμένη μία αίτηση και ένα παράβολο 4,40 €.

Εάν η επιλεγμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος είναι αποδεκτός, θα σας δοθεί βεβαίωση ένας αύξων αριθμός κράτησης της επωνυμίας ο οποίος ισχύει για 2 μήνες. Στην περίπτωση όπου η επωνυμία που επιλέξατε έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή δεν είναι συμβατή με τις απαιτήσεις του νόμου, θα πρέπει να επιλέξετε νέα επωνυμία και να προσαρμόσετε το Σχέδιο Καταστατικού. (Το στάδιο αυτό της Προέγκρισης Επωνυμίας, δεν είναι υποχρεωτικό αλλά είναι χρήσιμο να γίνει πριν τη σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού, για να βεβαιωθείτε ότι η επωνυμία που επιλέξατε είναι δεκτή και να μην χρειαστεί να κάνετε αλλαγές στο καταστατικό.)

## **Γ) ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ**

Στη συνέχεια, και πριν προχωρήσετε στην υπογραφή του καταστατικού ενώπιον συμβολαιογράφου, πρέπει να καταβάλετε στο Δικηγορικό Σύλλογο γραμμάτιο προείσπραξης για τον συμπράττοντα δικηγόρο ο οποίος θα παρίσταται στην υπογραφή του καταστατικού.

Η παρουσία του δικηγόρου κατά την υπογραφή του καταστατικού Ανώνυμης Εταιρείας (το κεφάλαιο σύστασής της είναι μεγαλύτερο των 58.694 €, και από 1-1-2002, των 60.000 €, Ν.2842/2000) είναι υποχρεωτική από το νόμο (άρθρο 42, Ν.Δ.3026/54).

Το ύψος του γραμματίου προείσπραξης για την αμοιβή του δικηγόρου είναι 1% για τα πρώτα πέντε εκατομμύρια του μετοχικού κεφαλαίου και 0,5% για όλο το υπόλοιπο ποσό. Το ύψος αυτό ορίζεται από το άρθρο 42 του Ν.Δ. 3026/54.

## **Δ) ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ**

Το επόμενο βήμα είναι η υπογραφή του Καταστατικού Συστάσεως της βιομηχανικής Ανώνυμης Εταιρείας ενώπιον συμβολαιογράφου (άρθρο 4 παρ.1 Κ.Ν.2190/20 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του Π.Δ.409/86).

Στο συμβολαιογράφο πρέπει να προσκομίσετε το Σχέδιο Καταστατικού, τα ΑΦΜ των μετόχων και τις ταυτότητές τους και το γραμμάτιο προείσπραξης από το Δικηγορικό Σύλλογο. Στην περίπτωση όπου κάποιος /οι από τους ιδρυτές της εταιρείας είναι άλλες εταιρείες, πρέπει να προσκομίσετε και τα αντίστοιχα νομιμοποιητικά τους έγγραφα.

Το καταστατικό υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρείας και το δικηγόρο ο οποίος παρίσταται και έχει συντάξει το σχέδιο καταστατικού. Οι ιδρυτές μπορούν να παρίστανται και να υπογράψουν όλοι αυτοπροσώπως ή να αντιπροσωπευθούν με συμβολαιογραφικό πληρέξουσιο από άλλα πρόσωπα (συνιδρυτές ή τρίτους) που θα υπογράψουν αντί για αυτούς. Όταν μεταξύ των συνιδρυτών υπάρχουν και νομικά πρόσωπα, αυτά εξουσιοδοτούν, μέσω των αρμοδίων οργάνων τους, τα κατάλληλα φυσικά πρόσωπα (που βάσει καταστατικών διατάξεων, μπορούν να λάβουν τέτοια

εξουσιοδότηση) για να παραστούν ενώπιον του συμβολαιογράφου και να υπογράψουν το καταστατικό.

Το ύψος της αμοιβής του συμβολαιογράφου για ένα απλό συμβόλαιο σε 4 αντίγραφα ανέρχεται σε 616 € - 646 €. περίπου. (ΚΥΑ 74084/23-10-96).

#### **Ε) ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ**

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.2081/92, το υπογεγραμμένο καταστατικό της συστηνόμενης βιομηχανικής Α.Ε. σε δύο αντίγραφα προσκομίζεται στο οικείο επιμελητήριο, μαζί με τον αύξοντα αριθμό κράτησης επωνυμίας (αν έχετε πάρει από το επιμελητήριο τέτοιον αριθμό), 2 χαρτόσημα δημοσίου των 0,44 € και μία αίτηση. Το επιμελητήριο, εφόσον ελέγξει την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, θεωρεί το καταστατικό για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της Επωνυμίας και Διακριτικού τίτλου.

#### **ΣΤ) ΦΑΕΕ / ΦΑΒΕ (Καταβολή ΦΣΚ)**

Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υπογραφή του καταστατικού, πρέπει να καταβάλετε στην οικεία ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου (ΦΣΚ), ο οποίος ανέρχεται σε 1% επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρα 17-31, Ν.1676/86). Για την καταβολή του ΦΣΚ πρέπει να προσκομίσετε δύο αντίγραφα του καταστατικού (εκ των οποίων το ένα είναι αυτό που έχει θεωρηθεί από το επιμελητήριο), επιταγή με το προδιαγραφμένο ποσό, δήλωση ΦΣΚ εις διπλούν. Θα θεωρηθεί το καταστατικό σας και θα σας επιστραφεί επίσης το διπλότυπο καταβολής και το ένα από τα δύο αντίγραφα της δήλωσης ΦΣΚ.

#### **Ζ) Δ.Ο.Υ. (οποιαδήποτε)**

Σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. θα πληρώσετε παράβολο δημοσίου και εισφορά υπέρ ΤΑΠΕΤ σύνολον περίπου 514 €. Το παράβολο αυτό αφορά τη μετέπειτα δημοσίευση της ανακοίνωσης της εταιρείας από το Εθνικό Τυπογραφείο.



## **Η) ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**

Στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος (Ε.Τ.Ε.) θα καταθέσετε ποσό ύψους ένα τοις χιλίοις (0,001) επί του μετοχικού κεφαλαίου υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Υ.Α. 2279/10.9.2000), στον Ειδικό Λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, Κεντρικό Κατάστημα Αθήνας Νο 040/546191-03.

## **Θ) ΝΟΜΑΡΧΙΑ Ή ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ**

Το επόμενο βήμα είναι να καταθέσετε στην αρμόδια αρχή το καταστατικό της εταιρείας για την έγκριση της σύστασής της. Η αρμόδια αρχή είναι:

- Η Νομαρχία στην οποία υπάγεται η έδρα της εταιρείας για όλες περιπτώσεις εκτός από αυτές που διαφαίνονται στην επόμενη παράγραφο.
- Η Δ/ση Α.Ε. και Πίστεως της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, εάν ανήκετε σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - α. Πιστωτικά Ιδρύματα και Υποκαταστήματα Πιστωτικών Ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους σε άλλο Κράτος μέλος ή Τρίτη Χώρα (άρθρο 51 και 78 του Κ.Ν.2190/20 σε συνδυασμό με τον ν.2076/92)
  - β. Ανώνυμες εταιρείες που οι μετοχές τους είναι εισηγμένες στην Κύρια και Παράλληλη Αγορά του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών
  - γ. Ανώνυμες εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου και Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Ν.1969/91)
  - δ. Ανώνυμες Χρηματιστηριακές Εταιρείες (Α.Χ.Ε.) και Ανώνυμες Χρηματιστηριακές Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΑΧΕΠΕΥ) (Ν.1806/88)
  - ε. Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ακίνητης Περιουσίας και Ανώνυμες Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία στ. Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες (Ποδοσφαιρικές Α.Ε. και Καλαθοσφαιρικές Α.Ε.) (Ν.1958/91)

ζ. Ανώνυμες Εταιρείες που σύμφωνα με ειδικές διατάξεις εμποτεύονται από τη Δ/ση Α.Ε. και Πίστεως και είναι οι εξής:

- Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών Α.Ε.
- Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών Α.Ε.
- Εταιρεία Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Παραγώγων Α.Ε.
- Ελληνικά Χρηματιστήρια Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών
- Οργανισμός Κεντρικής Αγοράς Αθηνών Ανώνυμη Εταιρεία
- Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Ανώνυμη Εταιρεία
- Ελληνικό Φεστιβάλ Ανώνυμος Εταιρεία
- Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Ανώνυμη Εταιρεία

Στην αρμόδια αρχή πρέπει να καταθέσετε τα ακόλουθα:

- Δύο αντίγραφα του καταστατικού, το ένα θεωρημένο από το οικείο επιμελητήριο για την επωνυμία
- Δήλωση του ΦΣΚ
- Παράβολο και ΤΑΠΕΤ
- Παραστατικό του γραμματίου είσπραξης της Εθνικής Τράπεζας
- Σχέδιο της ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας εις τριπλούν (δεν είναι υποχρεωτικό)
- Αίτηση

Κατά την εξέταση του καταστατικού, είναι πιθανόν ότι θα σας ζητηθούν ορισμένες τροποποιήσεις από την αρμόδια αρχή. Σε αυτή την περίπτωση, οι τροποποιήσεις γίνονται από το συμβολαιογράφο και υπογράφονται και πάλι από τους ιδρυτές της εταιρείας ή το πρόσωπο που τυχόν έχει εξουσιοδοτηθεί από την αρχική συμβολαιογραφική πράξη. Αν η τροποποίηση αφορά αλλαγή της επωνυμίας και διακριτικού τίτλου, θα πρέπει πρώτα να ξαναπεράσετε από το οικείο επιμελητήριο για έλεγχο της νέας επωνυμίας και διακριτικού τίτλου και στη συνέχεια να γίνει η τροποποιητική πράξη από το συμβολαιογράφο. Την τροποποιητική πράξη του καταστατικού θα προσκομίσετε στην αρμόδια αρχή. Στη συνέχεια, εκδίδεται η απόφαση με την οποία εγκρίνεται η σύσταση της εταιρείας και καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (ΜΑΕ).

## **Η) ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**

Η αρμόδια αρχή που εκδίδει την απόφαση έγκρισης της σύστασης της εταιρείας, αποστέλλει στο Εθνικό Τυπογραφείο ανακοίνωση περί της συστάσεως της εταιρείας προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

## **Ι) ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ**

Εντός δύο μηνών από τη σύσταση της εταιρείας πρέπει να εγγραφεί η εταιρεία στο οικείο επιμελητήριο. Για την εγγραφή πρέπει να προσκομισθούν δικαιολογητικά για τα οποία μπορείτε να πληροφορηθείτε στα κατά τόπους Επιμελητήρια.

## **Κ) ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ**

Εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία όπου εκδίδεται από την αρμόδια αρχή η απόφαση σύστασης της εταιρείας, πρέπει να κάνετε έναρξη εργασιών στην ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ.

Στη συνέχεια, θα προχωρήσετε στις απαραίτητες διαδικασίες για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.

Εφόσον οι διαδικασίες σύστασης της Α.Ε. έχουν ολοκληρωθεί, και πριν αρχίσει να λειτουργεί η ανώνυμη εταιρεία, χρειάζεται να γίνει η συγκρότηση του πρώτου διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας σε σώμα.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κ.Ν. 2190/20 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν.2339/95), μέσα στο πρώτο δίμηνο από τη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συνέλθει σε ειδική συνεδρίαση με μοναδικό θέμα ημερήσιας διατάξεως την πιστοποίηση καταβολής ή μη του από του καταστατικού οριζόμενου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου.

Στη συνέχεια μπορείτε να βρείτε έναν ενδεικτικό υπολογισμό των εξόδων σύστασης μίας βιομηχανικής Ανώνυμης Εταιρείας. Τα έξοδα αυτά υπολογίστηκαν με την παραδοχή ότι η συγκεκριμένη βιομηχανική Ανώνυμη Εταιρεία ξεκινά με μετοχικό κεφάλαιο ίσο με το ελάχιστο επιτρεπόμενο από το Νόμο, δηλαδή 58.694.

Ο υπολογισμός που ακολουθεί είναι ενδεικτικός και σε καμία περίπτωση δεσμευτικός για τους εμπλεκόμενους φορείς.

Δεν συνυπολογίζεται το κόστος της σύνταξης του καταστατικού και λοιπή υποστήριξη από δικηγόρο, το οποίο είναι άμεσα εξαρτημένο από τον ίδιο το δικηγόρο. Επίσης, το κόστος εγγραφής στο Επιμελητήριο μπορεί να διαφέρει λίγο ανάλογα με το Επιμελητήριο.

Διαδικασία	Έξοδα διαδικασίας (€) (για μετοχικό κεφάλαιο ίσο 58.695 €)
Προέγκριση Επωνυμίας στο Επιμελητήριο	4,4
Δικηγορικός Σύλλογος	147 (1%×14.700) + 220 (0,5%×40.020) = 367
Συμβολαιογράφος	734
Έλεγχος Επωνυμίας στο Επιμελητήριο	73
Καταβολή ΦΣΚ στη ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ	1% x 58.694 = 586,94
Πληρωμή παραβόλου δημοσίου & ΤΑΠΕΤ σε ΔΟΥ	513,17
Εθνική Τράπεζα	1‰ x 58.694 = 58,69
Τροποποίηση του καταστατικού στο Συμβολαιογράφο	102
Εγγραφή στο Επιμελητήριο και πρώτη συνδρομή	44 + 323
Έναρξη Εργασιών στη ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ	660
Σύνολον	~ 3.522

πίνακας 2. Έξοδα σύστασης βιομηχανικής Α.Ε..

## 2.4.1 Ελαττωματική ίδρυση

Υπάρχει ενδεχόμενο να διαπιστωθεί ελάττωμα κατά την ίδρυση της εταιρείας ( Παυλάκου-Ευθυμιάτου Αντωνία ,1996). Το γεγονός αυτό μπορεί να οδηγήσει στην ακυρότητα της εταιρείας που κηρύσσεται μόνο με δικαστική απόφαση. Η σχετική αγωγή, που είναι δυνατόν να εγερθεί από κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον, απευθύνεται κατά της εταιρείας.

Η εταιρία μπορεί να κηρυχθεί άκυρη μετά την καταχώρησή της στο Μητρώο με δικαστική απόφαση εφόσον :

- Δεν έχουν τηρηθεί οι διατάξεις ως προς την εταιρική επωνυμία και τον σκοπό της εταιρίας, ως προς την καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου, ως προς την απόφαση συστάσεως και την έκδοση του καταστατικού και ως προς το οριζόμενο από τον νόμο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου.
- Ο σκοπός είναι παράνομος ή αντίκειται στην δημόσια τάξη.
- Όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση όλοι οι διοικητές δεν είχαν ικανότητα για δικαιοπραξία.
- Δεν έχει τηρηθεί ο τύπος όσον αφορά την δημοσιότητα της εταιρίας.
- Δεν έχει καταβληθεί κατά την σύσταση της εταιρίας το σύνολο του ποσού που απαιτείται ως κατώτατο μετοχικό κεφάλαιο.
- Ο αριθμός των ιδρυτών είναι κατώτερος από δυο.

Επίσης η άδεια της διοικήσεως ανακαλείται σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως π.χ.:

- Αν κατά την σύσταση της εταιρίας δεν καταβλήθηκε το οριζόμενο από το καταστατικό καταβλητέο κεφάλαιο.
- Αν η εταιρία δεν απομάκρυνε από την διοίκησή της μέλος του ΔΣ, ή διευθυντή που καταδικάστηκε για πράξη σχετική με τον διαχείριση.
- Αν η αξία του ενεργητικού, έπειτα από αφαίρεση των προς τρίτους υποχρεώσεων, γίνει μικρότερη του 1/10 του Μετοχικού Κεφαλαίου.
- Αν δεν έχουν υποβληθεί στο Υπουργείο Εμπορίας ισολογισμοί τριών ετών.

- Αν μετά από δύο χρόνια από την ισχύ του Ν. 2459/1998 δεν προσαρμόστηκε το Μετοχικό Κεφάλαιο ώστε να ανέλθει στο κατώτερο όριο που ορίζεται από τον νόμο.

Η ακυρότητα πάντως κάθε αυτή δεν επηρεάζει την εγκυρότητα των υποχρεώσεων ή απαιτήσεων της εταιρίας, χωρίς να βλάπτονται τα αποτελέσματα της κατάστασης εκκαθάρισης της. Υπάρχει ενδεχόμενο κάποιιο μέτοχοι της άκυρης εταιρίας να ανέλαβαν τις υποχρεώσεις για καταβολή κεφαλαίου της και να μην την έχουν εκπληρώσει μέχρι την ακύρωσή της. Στην περίπτωση αυτή οφείλουν να το καταβάλουν στην έκταση που αυτό είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση του σκοπού της εκκαθάρισης.

## 2.5 Δημοσιότητα

Η σημασία που έχουν στην σύγχρονη οικονομική ζωή οι Α.Ε. σε συνδυασμό με την περιορισμένη ευθύνη των μετόχων σύμφωνα με τους Σαρσέντη Ν. Βασίλειο και Παπαναστασάτο Σπ. Αναστάσιο, 2000, επιβάλλουν να υπάρχει όσο το δυνατό μεγαλύτερη διαφάνεια ως προς τη δραστηριότητα και την εξελικτική τους πορεία. Θα πρέπει δηλαδή κάθε ενδιαφερόμενος (μέτοχο της μειοψηφίας, πιστωτής, επενδύτης, χρηματοδότης κ.λ.π.) να μπορεί έγκαιρα να πληροφορηθεί ορισμένα βασικά γεγονότα ή εξελίξεις που συνδέονται με τη ζωή της Α.Ε. για την οποία ενδιαφέρονται.

Η διαφάνεια διασφαλίζεται με τη δημοσιότητα, δηλαδή τη γνωστοποίηση στους ενδιαφερόμενους, ορισμένων πράξεων και στοιχείων που ορίζονται από το νόμο (άρθρο 7<sup>α</sup>, Ν.2190). Συγκεκριμένα, υποβάλλονται σε δημοσιότητα:

- α) Οι αποφάσεις της Διοικήσεως για τη σύσταση της εταιρείας, καθώς και το καταστατικό που εγκρίθηκε.
- β) Οι αποφάσεις της Διοικήσεως για την έγκριση της τροποποίησης ή κωδικοποίησης του καταστατικού μαζί με τις τροποποιήσεις που έγιναν.
- γ) Ο διορισμός και η παύση των προσώπων που:
  - ασκούν τη διαχείριση της εταιρείας,

- έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν,
- είναι αρμοδία να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο.

- δ) Η απόφαση της ανακλήσεως της άδειας συστάσεως και της εγκρίσεως του καταστατικού της εταιρείας.
- ε) Κάθε απόφαση για αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου.
- στ) Το πρακτικό του Δ.Σ. με το οποίο πιστοποιείται η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου κατά τη σύσταση της εταιρείας καθώς και μετά από κάθε αύξηση του.
- ζ) Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως, πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων, προσάρτημα) και οι σχετικές εκθέσεις του Δ.Σ. και των Ελεγκτών.
- η) Η εξαμηνιαία λογιστική κατάσταση που είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισαγόμενες στο Χρηματιστήριο, καθώς και οι μηνιαίες λογιστικές καταστάσεις των Τραπεζών.
- θ) Η λύση της εταιρείας.
- ι) Η δικαστική απόφαση παντός βαθμού που κηρύσσει άκυρη την εταιρεία ή σε κατάσταση πτωχεύσεως.
- ια) Ο διορισμός και αντικατάσταση των εκκαθαριστών.
- ιβ) Οι ισολογισμοί της εκκαθαρίσεως καθώς και ο τελικός της ισολογισμός.
- ιγ) Η διαγραφή της εταιρείας από το Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών.
- ιδ) Κάθε πράξη ή στοιχείο που η δημοσιότητα του επιβάλλεται από άλλες διατάξεις, όπως π.χ. οι εκθέσεις της Επιτροπής που προβλέπει ο νόμος για την αποτιμήσει των εισφορών σε είδος.

Υποχρέωση δημοσιότητας επίσης υπάρχει και για ορισμένες πράξεις και στοιχεία υποκαταστημάτων που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στην Ελλάδα από εταιρείες οι οποίες διέπονται από το δίκαιο αλλού κράτους της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ή Τρίτης Χώρας.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα, η δημοσιότητα πραγματοποιείται:

- Με την καταχώρηση των πράξεων και στοιχείων, που υπόκεινται σε δημοσιότητα, στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών.

- Με τη δημοσίευση, στο τεύχος Ανώνυμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, ανακοινώσεως για την καταχώριση στο Μητρώο Α.Ε. των σχετικών πράξεων και στοιχείων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως π.χ. για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις εκτός από το προσάρτημα, αντί της παραπάνω ανακοινώσεως επιβάλλεται η δημοσίευση στο σύνολο τους, καθώς και προσθετή δημοσίευση σε ημερήσιες πολιτικές και οικονομικές εφημερίδες.

Το Μητρώο των Ανωνύμων Εταιρειών τηρείται από την υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου της Νομαρχίας που έχει την έδρα της η Εταιρεία. Ειδικά για τις Τράπεζες, τις ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρείες, τις εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και αμοιβαίων κεφαλαίων καθώς και οι εταιρείες που οι μετοχές τους είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, το Μητρώο τηρείται στην αρμοδία κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου.

Το Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών αποτελείται από :

- α) το βιβλίο μητρώου ανωνύμων εταιρειών, όπου καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά οι επωνυμίες των Α.Ε.
- β) τη μερίδα κάθε εταιρείας για την καταχώρηση των πράξεων και των στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα.
- γ) το φάκελο της εταιρείας με όλα τα έγγραφα που καταχωρίζονται στη μερίδα της και
- δ) το ευρετήριο των εταιρειών, όπου αναγράφονται με αλφαβητική σειρά η επωνυμία κάθε εταιρίας και ο αριθμός μητρώου της.

Στη διεύθυνση Α.Ε. και Πίστεως του Υπουργείου Εμπορίου τηρείται επίσης το Κεντρικό Μητρώο στο οποίο καταχωρούνται όλες οι ελληνικές Α.Ε. και τα υποκαταστήματα ή πρακτορεία των αλλοδαπών εταιρειών.

Το Κεντρικό Μητρώο αποτελείται από:

- α) το βιβλίο Κεντρικού Μητρώου,
- β) το Ευρετήριο των εταιρειών του Κεντρικού Μητρώου.



Στο βιβλίο Μητρώου και στο Κεντρικό Μητρώο καταχωρίζεται, με χρονολογική σειρά, η επωνυμία κάθε βιομηχανικής Α.Ε. Από τη συνδυασμένη αυτή καταχώρηση η Α.Ε. παίρνει τον αριθμό μητρώου της, ο οποίος είναι μοναδικός και χαρακτηριστικός της εταιρείας.

Στη μερίδα της εταιρείας καταχωρίζονται οι πράξεις και τα στοιχεία που υποβάλλονται σε δημοσιότητα καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορίου για την άσκηση του κρατικού έλεγχου.

Στον φάκελο της εταιρείας τηρούνται όλα τα έγγραφα που καταχωρίζονται στη μερίδα της. Οι φάκελοι καθώς και οι μερίδες ταξινομούνται με βάση τον αριθμό μητρώου της εταιρείας.

Στο ευρετήριο αναγράφεται με αλφαβητική σειρά, η επωνυμία κάθε εταιρείας και ο αριθμός μητρώου της, ώστε να μπορούν να αναζητηθούν η μερίδα και ο φάκελος μιας εταιρείας της οποίας είναι γνωστή μόνο η επωνυμία.

Κάθε ενδιαφερόμενος τρίτος μπορεί, έπειτα από αίτηση του, να λάβει αντίγραφο, επικυρωμένο ή όχι, οποιασδήποτε πράξεως ή στοιχείου που υποβάλλεται σε δημοσιότητα, αφού καταβληθεί το διοικητικό κόστος.

Τα περί Μητρώου Α.Ε. ρυθμίζονται με την απόφαση Υπουργού Εμπορίου Κ3-4114/22.12.86.

## **2.6 Τα κατά νόμο όργανα διοικήσεως της βιομηχανικής Α.Ε.**

Η βιομηχανική Α.Ε. όπως και κάθε νομικό πρόσωπο για τη διαμόρφωση και εξωτερίκευση της βούλησής της έχει ανάγκη από όργανα (Κίντη Σ. 1983). Αυτά είναι :

- Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων ( ΓΣ ).
- Το Διοικητικό Συμβούλιο ( ΔΣ ).
- Οι ελεγκτές.

**Α) Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων.** Είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Οι αποφάσεις της υποχρεώνουν και τους απόντες ή διαφωνούντες μετόχους. Η

Γενική Συνέλευση μπορεί να γίνει *τακτική* ή *έκτακτη*. Όταν πρόκειται να αποφασίζει τροποποιήσεις του καταστατικού καλείται *καταστατική*.

Η Γ.Σ. καλείται, συγκροτείται σε σώμα με απαρτία, λειτουργεί και αποφασίζει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού.

Προϋποθέσεις για να ληφθεί έγκυρα απόφαση από την Γ.Σ. είναι :

- I. Να συγκεντρώνεται η απαιτούμενη από τον νόμο ή το καταστατικό απαρτία.
- II. Να διαμορφώνεται πλειοψηφία.

Τόσο η απαρτία όσο και η πλειοψηφία, λόγω του κεφαλαιακού χαρακτήρα της Α.Ε διαμορφώνονται με βάση το εκπροσωπούμενο από τους παριστάμενους μετόχους κεφάλαιο και όχι από τον αριθμό των μετόχων. Ο κάθε μέτοχος διαθέτει τόσες ψήφους όσες είναι ο αριθμός των μετοχών τις οποίες κατέθεσε για να παραστεί στην συνέλευση.

Τόσο η απαρτία όσο και η πλειοψηφία διακρίνονται σε *συνήθη* και *αυξημένη*. Για την συνήθη απαρτία απαιτείται η παρουσία μετόχων που εκπροσωπούν το 20% το καταβλημένου Μ.Κ. Αν δεν επιτευχθεί, οι μέτοχοι καλούνται, μέσα σε 20 μέρες, σε επαναληπτική συνέλευση που θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία όποιο κι αν είναι το ποσοστό του εκπροσωπούμενου κεφαλαίου. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία του εκπροσωπούμενου κεφαλαίου.

Αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία απαιτείται για ορισμένα θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, όπως π.χ. η αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου, ή μεταβολή της εθνικότητας ή του σκοπού της εταιρίας, ή παράταση της διάρκειας, ή διάλυση της Α.Ε. κ.α. Τα θέματα αυτά ορίζονται περιστασιακά από τον νόμο, και κυρίως αναφέρονται σε τροποποιήσεις κεφαλαιωδών διατάξεων του καταστατικού. Η απαιτούμενη για αυτά απαρτία απαιτεί την παρουσία μετόχων που εκπροσωπούν το 1/3 του καταβλημένου Μ.Κ. Αν δεν υπάρξει αυτή η απαρτία ακολουθεί πρώτη επαναληπτική συνέλευση για την οποία αρκεί να παρίσταται το 1/2 του καταβλημένου κεφαλαίου και εάν υπάρξει και πάλι έλλειψη απαρτίας συγκαλείται 2<sup>η</sup> επαναληπτική συνέλευση στην οποία απαιτείται εκπροσώπηση του 1/3 του καταβλημένου κεφαλαίου. Ως προς την

αυξημένη πλειοψηφία, σε συνελεύσεις αυτές οι αποφάσεις λαμβάνονται με τα 2/3 των ψήφων που διαθέτουν οι παριστάμενοι μέτοχοι.

Η τακτική Γ.Σ. καλείται μία φορά το χρόνο υποχρεωτικά και μέσα σε έξι μήνες από το τέλος της οικονομικής χρήσεως, για να εγκρίνει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ( ισολογισμό, λογαριασμό αποτελεσμάτων, κατάσταση διαθέσεως κερδών, προσάρτημα ), να αποφασίσει για την απαλλαγή των μελών του Δ.Σ. και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη για αποζημίωση.

Η έκτακτη Γ.Σ. καλείται :

- Αν το Δ.Σ. κρίνει ότι υπάρχει λόγος.
- Αν το ζητήσουν οι τακτικοί ελεγκτές.
- Αν το ζητήσουν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 5% του Μ.Κ.
- Αν η καθαρή περιουσία της Α.Ε. γίνει μικρότερη από το 1/2 του καταβλημένου Μ.Κ., οπότε συγκαλείται η Γ.Σ. με το ερώτημα λύσεως της εταιρίας.

Η καταστατική Γ.Σ. απαιτεί την παρουσία των μετόχων που εκπροσωπούν τα 2/3 τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου και την πλειοψηφία των 3/5 των ψήφων που εκπροσωπούνται στη συνέλευση. Τα κυριότερα από τα θέματα για τα οποία απαιτείται καταστατική απαρτία και πλειοψηφία είναι:

- Η μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης.
- Η καταβολή της ιθαγένειας της.
- Η αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου της.
- Η συγχώνευση ή λύση της κ.λ.π.

Σημειώνεται ότι εφόσον η εταιρία έχει εκδώσει προνομιούχες μετοχές με ψήφο ή χωρίς ψήφο, για την λήψη αποφάσεων που θίγουν τα προνόμια προβλέπεται από τον νόμο η σύγκληση ιδιαίτερης συνελεύσεως των προνομιούχων μετόχων των οποίων θίγονται τα προνόμια, η οποία αποφασίζει για την κατάργηση ή τον περιορισμό του προνομίου με πλειοψηφία 3/4 του εκπροσωπούμενου σε αυτή κεφαλαίου. Η απόφαση της ιδιαίτερης σε αυτή συνελεύσεως είναι απαραίτητη για την λήψη οριστικής αποφάσεως από την Γ.Σ.

**Β) Το Διοικητικό Συμβούλιο.** Το Δ.Σ. εκλέγεται από την Γ.Σ., λειτουργεί και παίρνει αποφάσεις κατά πλειοψηφία προσώπων. Τα μέλη του, που πρέπει να είναι τουλάχιστον τρία, δεν είναι απαραίτητο να έχουν την ιδιότητα του μετόχου εκτός αν αυτό προβλέπεται από το καταστατικό. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των έξι ετών και οι σύμβουλοι κατά την λήξη της θητείας των, είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι. Το καταστατικό μπορεί να καθορίζει την τμηματική ανανέωση των μελών του Δ.Σ., π.χ. για ένα εννεαμελές Δ.Σ. μπορεί να καθοριστεί ότι κάθε χρόνο θα εκλέγονται τρία μέλη του Δ.Σ. με τριετή θητεία στην θέση τριών εξερχόμενων. Τα εξερχόμενα μέλη έχουν την δυνατότητα επανεκλογής.

Το Δ.Σ. συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά τον μήνα και έχει αρμοδιότητα να αποφασίζει για κάθε πράξη σχετική με την διοίκηση της εταιρίας, την διαχείριση της εταιρικής περιουσίας και την επιδίωξη του εταιρικού σκοπού.

Επειδή το Δ.Σ. είναι όργανο που λειτουργεί συνολικά, για λόγους μεγαλύτερης ευελιξίας κατά την διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων είναι δυνατόν, εφόσον υπάρχει ειδική καταστατική διάταξη, να εκχωρεί όλες τις αρμοδιότητές του σε έναν σύμβουλο, τον *Διευθύνοντα Σύμβουλο*, ο οποίος για την ενάσκησή τους είναι υπόλογος απέναντι στο Δ.Σ. Επίσης μπορεί να εκχωρούνται περιορισμένες ειδικές αρμοδιότητες σε έναν σύμβουλο, τον *Εντεταλμένο Σύμβουλο*.

Τα συστήματα κατά τα οποία πραγματοποιείται η εκλογή του Δ.Σ. από την Γ.Σ. είναι κυρίως δύο :

- I. Το σύστημα του αριθμού των μετοχών ( *statutory voting* ), σύμφωνα με το οποίο κάθε μέτοχος έχει τόσες ψήφους όσες μετοχές κατέχει. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα ψήφου που καλύπτει το σύνολο των μελών του Δ.Σ. το οποίο προκρίνει ο κάτοχός της. Συνεπώς ένας μέτοχος που κατέχει το 50% των ψήφων που παρίστανται στη Γ.Σ. πλέον μία ακόμη ψήφο, εκλέγει ολόκληρο το Δ.Σ.
- II. Το αθροιστικό σύστημα ψηφοφορίας ( *cumulative voting* ) κατά το οποίο μέτοχος που κατέχει τις περισσότερες μετοχές μπορεί να εκλέξει μόνο την πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ., οπότε σε αυτό θα εκπροσωπηθεί και η μειοψηφία.

Στην Ελλάδα, ο νόμος ( αρθρ. 18, Ν. 2190 ) δίνει τη δυνατότητα να ορίζεται με το καταστατικό ότι ο μέτοχος ή οι μέτοχοι μπορούν να διορίσουν μέλη του Δ.Σ. σε αριθμό που να μην υπερβαίνει το 1/3 του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών. Ο διορισμός πρέπει να γνωστοποιείται στην Α.Ε. τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γ.Σ. και οι μέτοχοι που άσκησαν αυτό το δικαίωμα δεν μετέχουν στην εκλογή των υπολοίπων μελών του Δ.Σ.

**Γ) Οι τακτικοί Ελεγκτές.** Η Γ.Σ. δεν μπορεί να αποφασίσει έγκυρα για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας αν προηγουμένως αυτές δεν ελεγχθούν από τους κατά νόμο τακτικούς ελεγκτές, οι οποίοι εκλέγονται από τη Γ.Σ.

Εταιρίες οι οποίες υπερβαίνουν σε δύο συνεχείς χρήσεις τα αριθμητικά όρια των δύο από τα παρακάτω τρία κριτήρια :

- 1) σύνολο ενεργητικού 1.467.351 €
- 2) καθαρός κύκλος εργασιών ( ετήσιος ) 2.934.703 €
- 3) μέσος όρος προσωπικού που ασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσεως 50 άτομα ,

είναι υποχρεωμένες να εκλέγουν τους ελεγκτές τους, ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό, από τα μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών.

Από Ορκωτούς Ελεγκτές επίσης ελέγχονται, ανεξαρτήτως ορίων, οι εταιρίες που οι μετοχές τους είναι διαπραγματεύσιμες στο Χρηματιστήριο, οι Ανώνυμες Χρηματιστηριακές Εταιρίες καθώς και οι Τραπεζικές Εταιρίες .

Οι Α.Ε. για τις οποίες δεν προβλέπεται έλεγχος από Ορκωτούς Ελεγκτές, είναι υποχρεωμένες να ορίσουν, κατά την τακτική γενική συνέλευση, δύο τουλάχιστον τακτικούς και ισάριθμους αναπληρωματικούς ελεγκτές που πρέπει να είναι πτυχιούχοι Ανωτάτων σχολών και να έχουν άδεια ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος, από το Οικονομολογικό Επιμελητήριο της Ελλάδος. Αντί τούτων μπορεί να ορίσουν ένα μόνο Ορκωτό Ελεγκτή, χωρίς αναπληρωματικό.

Οι ελεγκτές οφείλουν να παρακολουθούν, κατά την διάρκεια της χρήσεως την λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρίας, έχοντας το δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση κάθε σχετικού εγγράφου, βιβλίου ή

πρακτικών. Στο τέλος της χρήσεως είναι υποχρεωμένοι, αφού ελέγξουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις να υποβάλουν προς την τακτική ετήσια Γ.Σ. έκθεση με τα πορίσματα του ελέγχου των.

Σημειώνεται ότι ο έλεγχος των τακτικών ελεγκτών έχει ιδιαίτερη σημασία για τη διασφάλιση των συμφερόντων των μετόχων της μειοψηφίας από ενδεχόμενες υπερβάσεις ή παρατυπίες του Δ.Σ. που εκφράζει συνήθως τους μετόχους της πλειοψηφίας.

## **2.7 Παρατηρήσεις σχετικά με τη Διοίκηση της βιομηχανικής Α.Ε.**

Έχει επικρατήσει να λέγεται ότι το Δ.Σ. της βιομηχανικής Α.Ε. εκφράζει την βούληση του μετόχου της. Ακριβέστερο όμως θα ήταν να λεχθεί ότι η διοίκηση της βιομηχανικής Α.Ε. εκφράζει τη βούληση του αποτελεσματικού μετόχου ή της αποτελεσματικής πλειοψηφίας.

Ονομάζουμε *αποτελεσματική πλειοψηφία* τη διαμορφούμενη στις Γ.Σ. πλειοψηφία των παρισταμένων η οποία επιβάλλει τελικά την άποψη της στην λήψη των αποφάσεων αν και δεν καλύπτει το 50% του συνολικού κεφαλαίου της εταιρίας. Καλύπτει πάντως το 50% του παριστάμενου στη Γ.Σ. κεφαλαίου.

*Αποτελεσματικός μέτοχος* είναι αυτός που διαθέτει την αποτελεσματική πλειοψηφία μόνος του ή μετέχει σε μια ομάδα μετόχων η οποία κατορθώνει να επιτύχει την αποτελεσματική πλειοψηφία.

Στην συνέχεια παραθέτουμε ορισμένες απόψεις ως προς το ρόλο που διαδραματίζουν στη δραστηριότητα των Α.Ε., ο λεγόμενος αφανής μέτοχος, ο αποτελεσματικός μέτοχος, η αποτελεσματική πλειοψηφία και η ανώτατη διοίκηση της Α.Ε.

### **2.7.1 Αφανής μέτοχος**

Ο *αφανής μέτοχος* δεν ενδιαφέρεται να συμμετέχει στις Γ.Σ. και δεν ελέγχει ούτε επηρεάζει κατά οποιοδήποτε τρόπο την πλειοψηφία των μετόχων. Στην ουσία δεν έχει ενεργό εταιρική βούληση και συνήθως έχει

αποκτήσει τις μετοχές του ως προσωρινή επένδυση αποβλέποντας στην πώλησή των σε ένα όχι απομακρυσμένο χρόνο. Ο μέτοχος αυτός επηρεάζεται βέβαια από την πολιτική της Α.Ε. αλλά ουσιαστικά διαλέγει ανάμεσα σε διάφορες εναλλακτικές περιπτώσεως τοποθέτησεως των χρημάτων που εκμεταλλεύεται.

Από την άλλη πλευρά, η Διοίκηση της Α.Ε. είναι αδιάφορη στην ουσία, όσον αφορά την ποιότητα και την βούληση του αφανούς μετόχου, ιδιαίτερα του μη κερδοσκοπικού.

Ο αριθμός των αφανών μετόχων στις Α.Ε. είναι συνάρτηση του βαθμού διασποράς των μετοχικών τίτλων, αυξανόμενος όσο αυξάνεται ο βαθμός διασποράς. Αντίθετα, το ποσοστό της αποτελεσματικής πλειοψηφίας των μετόχων μεταβάλλεται σε σχέση με το σύνολο του Μ.Κ., κατά φορά αντίθετη προς τον βαθμό διασποράς. Συνεπώς στις οικογενειακές Α.Ε., όπου η διασπορά των τίτλων είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη, η έννοια του αφανούς μετόχου είναι και αυτή ανύπαρκτη.

### **2.7.2 Αποτελεσματική πλειοψηφία**

Από τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν ως τώρα προκύπτει το συμπέρασμα ότι η αποτελεσματική πλειοψηφία μπορεί να ελέγχει ποσοστό μικρότερο του 50%, ικανό όμως να της εξασφαλίσει τις περισσότερες ψήφους στις Γ.Σ. των μετόχων.

Αυτή η πλειοψηφία, στις περισσότερες περιπτώσεις, ανήκει μόνιμα ή επί πολύ χρόνο σε ορισμένα άτομα, ενώ η μειοψηφία που συμμετέχει κατά σύστημα στις Γ.Σ. έχει βαρύτητα τότε μόνο, όταν η αποτελεσματική πλειοψηφία δεν έχει απόλυτη ή όταν φαίνεται εκ των πραγμάτων ότι είναι δυνατό να ενισχυθεί το ποσοστό της μειοψηφίας.

### **2.7.3 Ανώτατη Διοίκηση και επιχειρησιακός φορέας**

Την πορεία και τον ρυθμό αναπτύξεως των Α.Ε. κατευθύνει στην ουσία και προγραμματίζει η ανώτατη διοίκησή τους.

Αν όμως οι φορείς Διοικήσεως κατευθύνουν την πορεία της Α.Ε., τότε ποιος είναι ο ρόλος του κεφαλαιούχου επιχειρησιακού φορέα ;

Τυπικά, επιχειρησιακός φορέας είναι ο οποιοσδήποτε μέτοχος.

Ουσιαστικά, όμως είναι μόνο ο αποτελεσματικός μέτοχος, ως μέλος της ελέγχουσας πλειοψηφίας των μετόχων. Τούτο συμβαίνει επειδή η Διοίκηση, η οποία διερμηνεύει τη βούλησή του και προγραμματίζει την πορεία της Α.Ε., εκλέγεται από αυτόν.



# ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

## Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ Α.Ε.

### 3.1 Γενική επισκόπηση της λογιστικής των Α.Ε.

Η λογιστική των Α.Ε. αναφέρεται κυρίως στα θέματα χειρισμού :

1. Του Μ.Κ. και των μεταβολών του.
2. Του επιχειρησιακού πλεονάσματος που προκύπτει από τη δραστηριότητα της Α.Ε. π.χ. παρακράτηση κερδών για τη δημιουργία αποθεματικών και διανομή μερισμάτων.
3. Των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μετόχων.
4. Των παροχών κάθε φύσεως προς ιδρυτές ή άλλα πρόσωπα, π.χ. παροχή ιδρυτικών τίτλων κ.λ.π., και
5. των περιπτώσεων λύσεως και εκκαθάρισεως των Α.Ε.

Όλες οι Α.Ε. είναι υποχρεωμένες να τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας, ανεξαρτήτως ύψους του κύκλου εργασιών τους και να εφαρμόζουν το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο ή κατά περίπτωση, τα Κλαδικά ( Τραπεζικό, Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων ).

Τα βιβλία τα οποία πρέπει να θεωρήσει η Α.Ε. στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. είναι τα εξής :

#### **Βιβλία Λογιστικά**

- Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών.
- Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο ή Γενικό Ημερολόγιο.
- Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού.
- Γενικό καθολικό.
- Ημερολόγιο Ταμείου ή/ και Διάφορων Πράξεων.

## **Ειδικά Βιβλία**

- Βιβλίο Πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων.
- Βιβλίο Πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου.
- Βιβλίο Μετόχων, εφόσον η Α.Ε. καλύπτει το σύνολο ή μέρος του κεφαλαίου της σε ονομαστικές μετοχές.

Εταιρία η οποία πρόκειται να τηρήσει μηχανογραφημένη λογιστική έχει τη δυνατότητα να θεωρήσει ενιαίο μηχανογραφικό έντυπο για όλα τα βιβλία, εκτός από το Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών και τα Πρακτικά Γ.Σ. και Δ.Σ., αρκεί να δηλώσει στο σχετικό σημείωμα θεωρήσεως.

## **3.2 Παρατηρήσεις σχετικά με τη σύσταση της βιομηχανικής Α.Ε.**

Για να κατανοήσουμε σαφέστερα τη λογιστική τεχνική που αφορά στη σύσταση της βιομηχανικής Α.Ε. σημειώνουμε τα ακόλουθα :

**A.** Η σύσταση οποιαδήποτε βιομηχανικής Α.Ε. μπορεί να πραγματοποιηθεί :

- Με σύμβαση μεταξύ των ιδρυτών, οι οποίοι αναλαμβάνουν και στη συνέχεια εισφέρουν το μετοχικό κεφάλαιο ( Μ.Κ.)
- Με δημόσια εγγραφή, οπότε καλούνται οι ενδιαφερόμενοι αποταμιευτές να εγγραφούν αναλαμβάνοντας έτσι την ευθύνη εισφοράς του Μ.Κ. ( κάλυψη του κεφαλαίου ), και στη συνέχεια να καταβάλουν, κατά όρους του καταστατικού, το αναληφθέν από αυτούς Μ.Κ. ( πραγματοποίηση του κεφαλαίου ).

Για τη σύσταση Α.Ε. με δημόσια εγγραφή απαιτείται άδεια της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και η έκδοση αντίστοιχων μετοχών γίνεται μέσω Τράπεζας ή Ανώνυμης Χρηματιστηριακής Εταιρίας. Η Α.Ε. που συνιστάται με

τον τρόπο αυτό, πρέπει μέσε σε ένα χρόνο να εισαγάγει τις μετοχές της στο Χρηματιστήριο.

Οι εισφορές για το σχηματισμό του Μ.Κ. μπορεί να συνίστανται σε χρήμα, σε υλικά αγαθά, σε άυλα αγαθά, σε παρατηρήσεις και σε χρήση πράγματος. Η αξία των εισφερόμενων υλικών ή άυλων αγαθών και απαιτήσεων καθώς και η αξία χρήσεως πράγματος καθορίζονται με απόφαση της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190 η οποία υποβάλλεται σε δημοσιότητα.

Σύμφωνα λοιπόν με τα προηγούμενα, έχουμε δύο στάδια στη διαδικασία συστάσεως των Α.Ε. :

- Το στάδιο της αναλήψεως της ευθύνης της εισφοράς ( κάλυψη ), και
- Το στάδιο της καταβολής ( πραγματοποίηση του Μ.Κ. )

**Β.** Η καταβολή του Μ.Κ. μπορεί να γίνει είτε εφάπαξ είτε με δόσεις ( τμηματική καταβολή ). Υφίσταται κατώτερο όριο Μ.Κ., το οποίο καθορίζεται σε 58.694 € αν η ανάληψη του κεφαλαίου γίνεται απευθείας από τους ιδρυτές, ενώ η σύσταση πραγματοποιείται με δημόσια εγγραφή το ελάχιστο κεφάλαιο ορίζεται σε 293.470 €.

Με ειδικές διατάξεις τα ελάχιστα Μ.Κ. εταιριών που ασχολούνται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες ( π.χ. τράπεζες, εταιρίες χρονομισθώσεων ( leasing ), ασφαλιστικές εταιρίες, χρηματιστηριακές εταιρίες κ.α. ) καθορίζονται σε άλλα ποσά.

Ως τμηματική καταβολή θεωρείται η κατά τη σύσταση της εταιρίας ή κατά μεταγενέστερη αύξηση του κεφαλαίου της, καταβολή τμήματος της ονομαστικής αξίας της μετοχής, ενώ ταυτόχρονα κάθε μέτοχος αναλαμβάνει την υποχρέωση για την καταβολή της υπόλοιπης αξίας της μετοχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού.

Η τμηματική καταβολή υπόκειται, από το νόμο, σε σειρά περιορισμών οι οποίοι αποβλέπουν στο να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργήσει. Οι περιορισμοί αυτοί είναι :

- A) Ο χρόνος για την ολοκληρωτική καταβολή του κεφαλαίου δεν μπορεί να υπερβεί τα δέκα έτη.
- B) Το κατώτατο όριο κεφαλαίου που καθορίζεται εκάστοτε από το νόμο πρέπει να καταβληθεί ολοσχερώς κατά τη σύσταση της εταιρίας.
- Γ) Η αρχική καταβολή δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το  $\frac{1}{4}$  της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής.
- Δ) Αν η έκδοση των μετοχών γίνεται πάνω από το άρτιο, η υπέρ το άρτιο διαφορά καταβάλλεται εφάπαξ κατά την αρχική καταβολή.
- Ε) Οι μετοχές παραμένουν ονομαστικές μέχρι την ολοκληρωτική εξόφλησή των και η μεταβίβαση των υπόκειται στις διατυπώσεις που προβλέπονται για την κατηγορία αυτή των μετοχών.
- Ζ) Σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχής που δεν έχει πληρωθεί ολοσχερώς, ο παλαιός κάτοχός της ευθύνεται αλληλεγγύως με το νέο κύριο για το οφειλόμενο τμήμα της μετοχής επί μια δεκαετία από τη μεταβίβαση.

Εκφράζοντας μαθηματικά τους υπό στοιχεία Β, Γ και Δ περιορισμούς, μπορούμε να πούμε ότι ως προς το ποσό Α της αρχικής καταβολής θα πρέπει να συναληθεύουν οι ακόλουθες δύο ανισότητες :

$$(1) \quad A \geq 58.694 + \Delta$$

Και

$$(2) \quad A \geq \frac{1}{4} K + \Delta$$

Όπου Κ το μετοχικό κεφάλαιο και Δ η διαφορά εκδόσεως υπέρ το άρτιο.

Οι υπόλοιπες δόσεις, που δεν είναι απαραίτητο να καθορισθούν ισόποσες, ούτε προς την αρχική καταβολή ούτε μεταξύ των, προσδιορίζονται από το καταστατικό με μοναδικό περιορισμό η χρονική κλιμάκωση των να μην ξεπεράσει τη δεκαετία. Είναι δυνατό, το καταστατικό να εξουσιοδοτεί το Δ.Σ. να καθορίζει αυτό τον χρόνο και το ποσό που θα καλούνται κάθε φορά οι μέτοχοι να καταβάλουν.

Ο νόμος ορίζει ότι « μερική καταβολή του κεφαλαίου δεν επιτρέπεται σε περίπτωση εισφοράς σε είδος ». Κατά την επικρατούσα γνώμη, η ύπαρξη εισφορών σε είδος δεν αποκλείει την τμηματική καταβολή του κεφαλαίου ως

προς το τμήμα του που θα αποτελείται από μετρητά. Έτσι οι εισφορές σε είδος θα πρέπει να περιληφθούν στην αρχική καταβολή.

Γ. Κάθε δόση, μέχρι την πλήρη καταβολή του Μ.Κ. αναφέρεται σε ποσοστό της αξίας κάθε μετοχής και όχι σε ποσοστό του συνολικού Μ.Κ. Αυτό σημαίνει ότι δεν γίνεται κάποιος μέτοχος για το καταβληθέν τμήμα από το Μ.Κ. που ανέλαβε, ώστε να παίρνει ανάλογο αριθμό μετοχών, αν δεν καταβάλει εξολοκλήρου το κεφάλαιο που ανέλαβε να εισφέρει. Τότε μόνο, δηλαδή μετά την πλήρη καταβολή, θα παραδοθεί στο μέτοχο το σύνολο των μετοχών που αντιστοιχούν στο ποσοστό συμμετοχής του για τη διαμόρφωση του Μ.Κ.

#### **Παράδειγμα :**

Ο Α ανέλαβε τμήμα του Μ.Κ. της Α.Ε. « Ε » για 2.348 €, που είναι η αξία 800 μετοχών ονομαστικής αξίας 2,90 € η κάθε μία. Στην αρχή κατέλαβε το ελάχιστο όριο που επιτρέπει ο νόμος :  $2,348 \times 25\% = 587 \text{ €}$

Το υπόλοιπο μέρος της εισφοράς του θα εξοφλήσει σε 3 δόσεις των 587 €.

Μετά την καταβολή και της άλλης δόσεως, μολονότι ο Α έχει καταβάλει το  $\frac{1}{2}$  της εισφοράς του, δεν είναι κυρίως των 400 μετοχών (  $800 \times \frac{1}{2}$  ) αλλά του 50 % κάθε μίας των 800 μετοχών. Και αν υποτεθεί ότι δεν καταβάλει τις β' και γ' δόσεις, δεν πρόκειται να πάρει ούτε μία μετοχή αλλά θα εφαρμοστούν για το σύνολο των 800 μετοχών του όσα προβλέπονται στην περίπτωση υπερημερίας μετόχου.

Δ. Οι εισφορές μπορεί να συνίσταται σε χρήμα ή σε άλλα υλικά ή άυλα αγαθά ( εισφορά σε είδος ), οπότε θα γίνεται ανάλογος διαχωρισμός των μετοχών που ανέλαβαν εισφορές σε είδος ή χρήμα.

Ε. Οι μετοχές έχουν ονομαστική αξία η οποία αναφέρεται στον τίτλο της μετοχής και που δεν μπορεί να είναι κατώτερη των 2,90 € και ανώτερη των 88 € . Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τις μετοχές που εισάγονται στο Χρηματιστήριο.

Το άθροισμα της ονομαστικής αξίας ( Ο.Α. ) όλων των μετοχών συνιστά το Μ.Κ. της Α.Ε.

Η πώληση των μετοχών στους μετόχους από την Α.Ε. είναι δυνατό να γίνει :

- Στην Ο.Α. ( στο άρτιο – at par )
- Σε τιμή ανώτερη της Ο.Α. ( υπέρ το άρτιο )

Στη δεύτερη περίπτωση θα δημιουργηθεί λογαριασμός με τον τίτλο « Διαφορά από την υπέρ το άρτιο έκδοση μετοχών », που θα δείχνει το ποσό από την υπέρ το άρτιο καταβολή των μετοχών.

Σημειώνεται ότι η έκδοση της μετοχής σε τιμή κατώτερη της Ο.Α. ( υπό το άρτιο ) απαγορεύεται στη χώρα μας.

**ΣΤ.** Όταν το κεφάλαιο καταβάλλεται με δόσεις είναι ενδεχόμενο να προκύψει η περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής δόσεως από κάποιον ή κάποιους μετόχους ( *υπερημερία μετόχου* ). Αν περάσουν τρεις μήνες από την λήξη της προθεσμίας για την πληρωμή της δόσεως, ο μέτοχος που δεν έχει εκπληρώσει την υποχρέωσή του καθίσταται έκπτωτος και η Α.Ε. είναι υποχρεωμένη, μέσα σε ένα μήνα από την λήξη του τριμήνου, να πληρώσει νέες ισάριθμες μετοχές, μέσω του Χρηματιστηρίου. Η πώληση γίνεται για λογαριασμό του έκπτωτου μετόχου και σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή, η εταιρία υποχρεώνεται σε αναγκαστική μείωση του κεφαλαίου της κατά την ονομαστική αξία των ανεξόφλητων μετοχών.

**Ζ.** Κατά τη σύσταση μιας Α.Ε. δημιουργούνται έξοδα που αφορούν σε ολόκληρη τη ζωή της εταιρίας, όπως είναι π.χ. τα έξοδα καταρτίσεως και δημοσιεύσεως του καταστατικού, τα έξοδα δημόσιας προβολής της ιδρύσεως, τα έξοδα εκπονήσεως τεχνικών, εμπορικών και οργανωτικών μελετών καθώς και τα έξοδα διοικήσεως που πραγματοποιούνται μέχρι την έναρξη της εκμεταλλεύσεως. Τα έξοδα αυτά δεν είναι ορθό να βαρύνουν στο σύνολό τους την πρώτη χρήση. Όμως εξάλλου, η αρχή της συντηρητικότητας που διέπει τη λογιστική επιβάλλει την απόσβεσή τους σε ένα λογικό χρονικό διάστημα. Κατά διάταξη που περιλαμβάνεται στο Ε.Γ.Λ.Σ. και η οποία ως προς τις Α.Ε. έχει εφαρμογή, τα έξοδα αυτά παρακολουθούνται σε ιδιαίτερο λογαριασμό 16.10 «

Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως » και αποσβένονται είτε εφάπαξ κατά το έτος πραγματοποιήσεως των, είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μια πενταετία.

Παρόμοιος, με τη χρησιμοποίηση του ίδιου λογαριασμού, είναι ο χειρισμός εξόδων που μπορεί να δημιουργηθούν στο μέλλον για την επέκταση της δραστηριότητας της εταιρίας, ενώ για την περίπτωση των εξόδων που προκύπτουν λόγω αυξήσεως κεφαλαίου ή εκδόσεως ομολογιακών δανείων το Ε.Γ.Λ.Σ. προβλέπει τη χρησιμοποίηση άλλου λογαριασμού, του 16.14 « Έξοδα κεφαλαίου και εκδόσεως ομολογιακών δανείων ». Για την απόσβεση και των εξόδων αυτών ισχύουν τα παραπάνω.

### **3.3 Οι λογιστικές εγγραφές συστάσεως Α.Ε.**

Για να κατανοηθούν πληρέστερα οι λογιστικές εγγραφές, παραθέτουμε σειρά παραδειγμάτων που καλύπτουν τις κυριότερες περιπτώσεις. Οι εγγραφές δίδονται σύμφωνα με τα υποδεικνυόμενα από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

#### **A. Ανάλυση του Μ.Κ. από του συμβαλλόμενους.**

Έστω ότι το Μ.Κ. της Α.Ε. «Δ» που έχει οριστεί σε 117.388 € αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου από τους τρεις συμβαλλόμενους και είναι καταβλητέο ολόκληρο κατά τη σύσταση της εταιρίας κατά το 1/2 σε μετρητά και το 1/2 με εισφορά σε είδος ( μηχανήματα ). Οι ιδρυτές ανέλαβαν : ο Α 52.825 €, ο Β 35.216 € και ο Γ 29.347 €. Εκδόθηκαν 40.000 μετοχές ονομαστικής αξίας 2,90 € η κάθε μία. Τα εισφερόμενα μηχανήματα αποτιμήθηκαν, από την ειδική Επιτροπή του άρθρου 9 του Ν. 2190, σε 58.694 €.

Θα πραγματοποιηθούν οι ακόλουθες εγγραφές :

## A 1

## 33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ

33.03	Μέτοχοι, Λισμός καλύψεως Κεφαλαίου		117.388
33.03.0	Μέτοχος Α	52.825	
33.03.01	Μέτοχος Β	35.216	
33.03.02	Μέτοχος Γ	<u>29.347</u>	
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ		117.388
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό Κεφάλαιο κοινών μετοχών		

*Κάλυψη μετοχικού κεφαλαίου*

## A 2

33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		117.388	
33.04	Οφειλόμενο Κεφάλαιο		
33.04.0	Μέτοχος Α	52.825	
33.04.01	Μέτοχος Β	35.216	
33.04.02	Μέτοχος Γ	<u>29.347</u>	
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		117.388
33.03	Μέτοχοι Λισμός καλύψεως Κεφαλαίου		
33.03.0	Μέτοχος Α	52.825	
33.03.01	Μέτοχος Β	35.216	
33.03.03	Μέτοχος Γ	<u>29.347</u>	

*Μεταφορά στον Λισμό 33.04 των βραχυπρόθεσμα  
Καταβλητέων ποσών.*

## A 3

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	58.694
38.00 Ταμείο	
12 ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ – ΜΗΧΑΝΟ- ΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	58.694
12.0 Μηχανήματα ( Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησεως )	



33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		117.388
33.04	Οφειλόμενο Κεφάλαιο		
33.04.0	Μέτοχος Α	52.825	
33.04.01	Μέτοχος Β	35.216	
33.04.02	Μέτοχος Γ	29.347	
<i>Καταβολή εισφορών</i>			
		A 4	
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ		117.388
40.02	Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών		
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ		
40.00	Καταβλημένο Μ.Κ. κοινών		
	Μετοχών		117.388
<i>Για την εμφάνιση του κεφαλαίου ως καταβλημένου</i>			

Για τις εγγραφές αυτές σημειώνουμε τα ακόλουθα :

- **Εγγραφή Α.1.** Με την εγγραφή αυτή γίνεται η κάλυψη του Μετοχικού Κεφαλαίου από τους ιδρυτές, οι οποίοι χρεώνονται στον λογαριασμό καλύψεως κεφαλαίου, με πίστωση του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το Ε.Γ.Λ.Σ. ο πρωτοβάθμιος λογαριασμός 40 «Κεφάλαιο» αναλύεται σε δευτεροβάθμιους κατά τρόπο που να προκύπτουν άμεσα τα τμήματα του κεφαλαίου τα οποία καλύπτονται από διαφορετικό είδος μετοχών ( κοινές – προνομιούχες ) καθώς και γίνεται διαχωρισμός σε καταβλημένο και οφειλόμενο κεφάλαιο. Έτσι έχουμε και τους ακόλουθους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς :

40.0 Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών.

40.01 Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών.

40.02 Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών.

40.03 Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών.

Η ύπαρξη των λογαριασμών αυτών δημιουργεί την ανάγκη μεταφοράς από τον ένα δευτεροβάθμιο στον άλλο, όταν μεταβάλλεται η κατάσταση τμήματος του κεφαλαίου ( π.χ. όταν καταβάλλεται οφειλόμενο κεφάλαιο).

- **Εγγραφή Α.2.** Με την έγγραφη αυτή μεταφέρεται ο λογαριασμός καλύψεως κεφαλαίου σε λογαριασμό οφειλόμενου κεφαλαίου, ο οποίος αναλύεται κατά μέτοχο. Η εγγραφή γίνεται ταυτόχρονα με την προηγούμενη όταν κατά την στιγμή της καλύψεως, αναλαμβάνεται και η υποχρέωση καταβολής. Οι απαιτήσεις κατά των μετόχων, που απορρέουν από την εκ μέρους των κάλυψη του κεφαλαίου, σε περίπτωση τμηματικής καταβολής πρέπει να διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες. Οι πρώτες παρακολουθούνται στον λογαριασμό 33 « Χρεώστες Διάφοροι», δευτεροβάθμιος 33.04 «Οφειλόμενο Κεφάλαιο», ενώ οι δεύτερες με τον λογαριασμό 18 «Συμμετοχές και λοιπές μακροχρόνιες απαιτήσεις», δευτεροβάθμιος 18.12 «Οφειλόμενο Κεφάλαιο». Ως μακροπρόθεσμες χαρακτηρίζονται οι δόσεις οι οποίες λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσεως. Και πάλι ανακύπτει η ανάγκη μεταφοράς μιας μακροπρόθεσμης απαιτήσεως στις βραχυπρόθεσμες, όταν με την πάροδο του χρόνου η εξόφλησή της θα πρέπει να γίνει μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσεως.
- **Εγγραφή Α.3.** Η εγγραφή απεικονίζει την καταβολή των εισφορών των μετόχων.
- **Εγγραφή Α.4.** Με την έγγραφη αυτή, που γίνεται ταυτόχρονα με την προηγούμενη, τακτοποιείται η εμφάνιση του κεφαλαίου ως καταβλημένου.

## **Β. Έκδοση των μετοχών με δημόσια εγγραφή**

Στην περίπτωση αυτή η διάθεση των μετοχών στην Ελλάδα γίνεται υποχρεωτικά από μία Τράπεζα η οποία αναλαμβάνει την έκδοση, αμειβόμενη με σχετική προμήθεια. Οι εγγραφές είναι ανάλογες με αυτές της προηγούμενης περιπτώσεως, μόνο που αντί του λογαριασμού « Μέτοχοι – λογ/σμός Κεφαλαίου » ανοίγεται λογαριασμός στο όνομα της μεσολαβούσας Τράπεζας.

Έστω ότι ιδρύεται η Α.Ε. «Φ» με Μ.Κ. 586.940 € για το οποίο θα εκδοθούν 40.000 κοινές μετοχές και 10.000 προνομιούχες μετοχές χωρίς ψήφο, ονομαστικής αξίας 11,7 € κάθε μια. Η έκδοση γίνεται υπέρ το άρτιο

κατά 20 % και αναλαμβάνεται από την Τράπεζα Α η οποία θα λάβει προμήθεια 2 %. Το καθαρό ποσοστό που θα προκύψει από τη διάθεση των μετοχών θα αχθεί σε λογαριασμό καταθέσεων όψεως, στο όνομα της Εταιρίας, στην ίδια Τράπεζα.

Οι εγγραφές θα έχουν ως εξής :

_____ B 1 _____	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	704.329
33.03 Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως Κεφαλαίου	
33.03.0 Τράπεζα Α, λ/ καλύψεως Κεφαλαίου	
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	586.940
40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών Μετοχών	469.552
<i>Μετοχές 40.000 X 11,7</i>	
40.03 Οφειλόμενο Μ.Κ. προνο- μιούχων μετοχών	<u>117.388</u>
<i>Μετοχές 10.000 X 11,7</i>	
41 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ _ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	117.388
41.01 Οφειλόμενη διαφορά από έκδοση Μετοχών υπέρ το άρτιο	
<i>Μετοχές 50.000 X 11,7 X 20%</i>	
Κάλυψη Κεφαλαίων	

_____ B 2 _____	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	704.329
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο	
33.04.00 Τράπεζα Α, οφειλόμενο κεφάλαιο	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	704.329
33.03 Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως Μ.Κ.	
33.03.00 Τράπεζα Α, λ/σμός καλύψεως Μ.Κ.	

*Μεταφορά στον λ/ 33.04 του καταβλητέου ποσού*

## B 3

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	690.242
38.03 Καταθέσεις Όψεως €	
38.04 38.03.ΧΧ Τράπεζα Α, Κ.Ο. €	
16 ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ	14.086
16.10 Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης Εγκαταστάσεως	
<i>Προμήθεια Τράπεζας Α : 704.329 X 2%</i>	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	704.329
33.04 Οφειλόμενο Κεφάλαιο Τράπεζα Α, οφειλόμενο Μ.Κ.	

Καταβολή

## B 4

40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	586.940
40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών	469.552
40.03 Οφειλόμενο Μ.Κ. προ- νομιούχων μετοχών	<u>410.858</u>
41 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	117.388
41.01 Οφειλόμενη διαφορά από Έκδοση μετοχών υπέρ το Άρτιο	
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	586.940
40.00 Καταβλημένο Μ.Κ. Κοινών μετοχών	469.552
<i>Μετοχές 40000 X 11,7</i>	
41.01 Καταβλημένο Μ.Κ. Προνομ. Μετοχών	<u>410.858</u>
<i>Μετοχές 10000 X 11,7</i>	
41 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	117.388
41.00 Καταβλημένη διαφορά από	

## έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Μετοχές 50000 X 11,7 X 20%

Μεταφορά στους λογαριασμούς

Καταβληθέντων κεφαλαίων

---

Για το υπέρ το άρτιο ποσό σημειώνουμε τα ακόλουθα :

Το υπέρ το άρτιο ποσό αποτελεί αναμφισβήτητα κεφάλαιο της εταιρίας που προσαυξάνει τη συνολική καθαρή της θέση, όμως δεν συνιστά Μ.Κ. Κατά τον νόμο ( άρθρο 14, παρ. 3 ) η διαφορά αυτή δεν μπορεί να διατεθεί για πληρωμή μερισμάτων ή ποσοστών. Σε περίπτωση που το Μ.Κ. καταβάλλεται τμηματικά ( με δόσεις ), η τροποποίηση του Ν. 2190 που έγινε με το Π.Δ. 409/1986 ορίζει ότι ολόκληρη η υπέρ το άρτιο διαφορά πρέπει να προσαυξήσει την αρχική καταβολή ( α' δόση του Μ.Κ. ), λύνοντας έτσι τις θεωρητικές αμφισβητήσεις που υπήρχαν στο σημείο αυτό. Η διαφορά αυτή φέρεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό καθαρής θέσεως, ο οποίος συνηθιζόταν να τιτλοφορείται «Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο». Ακριβέστερος εννοιολογικά είναι ο όρος διαφορά ( αντί αποθεματικό ), τον οποίο υιοθετεί ο νόμος και το Ε.Γ.Λ.Σ., επειδή στοιχείο του αποθεματικού είναι ότι πρέπει να προέρχεται από κέρδη που δημιουργήθηκαν από τη δραστηριότητα της επιχειρήσεως και όχι από καταβολές των εταίρων.

### Γ. Τμηματική καταβολή του Μ.Κ.

Τον Ιανουάριο 2005 ιδρύεται η Α.Ε. «Ω» το Μ.Κ.>, της οποίας ορίστηκε σε 17.608 € και θα καλυφθεί με έκδοση 15.000 μετοχών ονομαστικής αξίας 11,70 € κάθε μια που θα διατεθούν υπέρ το άρτιο στην τιμή των 14,10 €. Η καταβολή του Μ.Κ. θα γίνει με τρεις ισόποσες δόσεις : η πρώτη θα καταβληθεί κατά τη σύσταση, η δεύτερη την 31.12. 2005 και η τρίτη την 31.12.2008. Σημειώνεται επίσης ότι η πρώτη εταιρική χρήση λήγει την 31.12.2004. Κατά την ανάπτυξη του υποδείγματος υποθέτουμε ότι όλες οι δόσεις καταβάλλονται εμπρόθεσμα.

Οι δόσεις θα διαμορφωθούν ως εξής :

Α' δόση ( κατά σύσταση )

M.K. 17.608 X 1/3	=	58.694
Διαφορά υπέρ το άρτιο	=	<u>35.216</u>
Μετοχές 15.000 X 800	=	93.910

Β' δόση :

M.K. 17.608 X 1/3	=	58.694
-------------------	---	--------

Γ' δόση :

M.K. 17.608 X 1/3	=	<u>58.694</u>
-------------------	---	---------------

Σύνολο ποσό εκδόσεως	=	<u><u>211.299</u></u>
----------------------	---	-----------------------

Εγγραφές κατά τη σύσταση :

_____ Γ 1 _____	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	211.299
33.03 Μέτοχοι, λίσμος καλύψεως Μ.Κ. ( Ανάλυση κατά μέτοχο )	
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	176.082
40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών	
41 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ	
ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	35.216
41.01 Οφειλόμενη διαφορά από Έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	

Κάλυψη εκδόσεως μετοχών

---

Γ 2

---

33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	152.604	
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο		
33.04.00 Α' δόση, άμεσα καταβλητέα	93.910	
33.04.01 Β' δόση, καταβλητέα την 31.12.2005	<u>58.694</u>	
18 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ		
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	58.694	
18.12 Οφειλόμενο κεφάλαιο		
18.12.00 Γ' δόση καταβλ. 31.12.2008		211.299
33. ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		
33.03 Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως Μ.Κ. (Ανάλυση κατά μέτοχο)		

*μεταφορά σε λογαριασμούς οφειλομένων κεφαλαίων των  
βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα καταβλητέων ποσών*

---

**Σημείωση :** Οι λογαριασμοί 33.04.00, 33.04.01 και 18.12.00 αναλύονται σε επίπεδο τεταρτοβάθμιων, κατά μέτοχο.

Εγγραφές κατά την καταβολή της Α' δόσεως :

---

Γ 3

---

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	93.910	
38.00 Ταμείο		
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		93.910
33.04 Οφειλόμενο Κεφάλαιο		
33.04.00 Α' δόση, άμεσα καταβλητέα (Ανάλυση κατά μέτοχο)		

---

Γ 4

---

40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	58.694
40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών	
41 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ	
ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	35.216
41.01 Οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	58.694
40.00 Καταβλημένο Μ.Κ. κοινών μετοχών	
41 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ –ΔΙΑΦΟΡΕΣ	35.216
ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	
41.00 Καταβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	

---

Εγγραφές κατά την καταβολή της Β' δόσεως :

---

Γ 5

---

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	58.694
38.00 Ταμείο	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	58.694
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο	
33.04.01 Β' δόση καταβλ. 31.12.2005 (ανάλυση κατά μέτοχο)	

---

---

Γ 6

---

40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	58.694
40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών	
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	58.694
40.00 Καταβλημένο Μ.Κ. κοινών μετοχών	

---



Εγγραφή κατά την 31.12.2007

---

		Γ.7		
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			58.694
33.04	Οφειλόμενο Κεφάλαιο			
33.04.02	Γ' δόση, καταβλ. 31.12.2008 (Ανάλυση κατά μέτοχο)			
18	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ			58.694
18.12	Οφειλόμενο κεφάλαιο			
18.12.00	Γ' δόση, καταβλ.31.12.2008 (Ανάλυση κατά μέτοχο )			

---

*Μεταφορά Γ' δόσεως σε Μισμό βραχυπρόθεσμης  
απαιτήσεως*

---

Εγγραφές κατά την καταβολή της Γ' δόσεως : παρόμοιες με εκείνες που έγιναν κατά τη καταβολή της Β' δόσεως ( Γ.5, Γ.6)

Σημειώνεται ακόμα ότι, σε περίπτωση τμηματικής καταβολής του κεφαλαίου :

- Στην άλλη όψη κάθε μετοχής πρέπει να αναγράφονται οι διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 2190 που διέπουν την τμηματική καταβολή, καθώς και κάθε σχετική διάταξη του καταστατικού.
- Σε κάθε έντυπο ή έγγραφο της εταιρίας στο οποίο αναφέρεται το ονομαστικό κεφάλαιο πρέπει αμέσως να επακολουθεί αναγραφή του καταβλημένου τμήματος.
- Δεν μπορεί να αποφασισθεί αύξηση του Μ.Κ. της εταιρίας πριν δημοσιευθεί η πρόσκληση για την πληρωμή της τελευταίας δόσεως.

#### Δ. Υπερημερία μετόχου

Όταν το Μ.Κ. καταβάλλεται τμηματικά, αν κάποιος μέτοχος δεν καταβάλουν την οφειλόμενη δόση μέσα σε τρεις μήνες από την λήξη της προθεσμίας που τέθηκε για την καταβολή της, οι μετοχές των οποίων δεν καταβλήθηκε η δόση καθίστανται άκυρες αυτοδικαίως και η εταιρία είναι υποχρεωμένη, μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη του τριμήνου, να πωλήσει μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών νέες μετοχές, ίσες στον αριθμό με αυτές που ακυρώθηκαν. Η πώληση αυτή ενεργείται για λογαριασμό των οφειλετών μετόχων. Αν από την πώληση προκύψει, έπειτα από την αφαίρεση όλων των σχετικών εξόδων, πλεόνασμα, τούτο αποδίδεται στους υπερήμερους μετόχους. Αντίθετα, σε περίπτωση που η πώληση αποβεί ζημιογόνα, η εταιρία δικαιούται να αξιώσει από αυτούς την αποκατάσταση της ζημίας.

Σε περίπτωση που η προσπάθεια της εκποίησης αποτύχει ολικά ή μερικά, η εταιρία πρέπει να την επαναλάβει μέσα σε 15 μέρες από την αποτυχία και εφόσον πάλι δεν επιτευχθεί η συνολική εκποίηση, η εταιρία είναι υποχρεωμένη στην πρώτη γενική συνέλευση των μετόχων που θα πραγματοποιηθεί, να μειώσει το Μ.Κ. κατά την ονομαστική αξία των μετόχων που δεν εκποιήθηκαν. Οι έκπτωτοι μέτοχοι εξακολουθούν πάντως να ευθύνονται απέναντι της εταιρίας για κάθε οφειλή τους που προέρχεται από τη λυθείσα μετοχική σχέση.

Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινισθεί ότι ο νόμος μιλάει για πώληση και όχι για έκδοση νέων μετοχών. Συνεπώς η τιμή στην οποία θα πωληθούν οι νέες μετοχές μπορεί να είναι οποιαδήποτε συμφέρουσα τιμή, μεγαλύτερη ή και μικρότερη από την ονομαστική αξία ή την τιμή εκδόσεως των μετοχών που ακυρώθηκαν. Ο νόμος άλλωστε σαφώς ορίζει ότι η πώληση γίνεται για λογαριασμό των οφειλετών μετόχων, οι οποίοι θα πιστωθούν με την αξία που θα πραγματοποιηθεί κατά την πώληση των νέων μετοχών. Συνεπώς δεν είναι ορθή η άποψη που ενίοτε υποστηρίζεται, ότι δηλαδή η διάθεση των νέων μετοχών δεν πρέπει να γίνεται κάτω από την ονομαστική των αξία επειδή κάτι τέτοιο θα αποτελούσε καταστρατήγηση της απαγορεύσεως να εκδίδονται μετοχές κάτω από το άρτιο.

Η εταιρία διαθέτοντας τις νέες μετοχές, θα προσπαθήσει ώστε το τίμημα Π, το οποίο θα επιτύχει, να ισούται τουλάχιστον με το άθροισμα

$$\Pi = A + \Delta + E$$

Όπου :

**A** : η αξία των δόσεων που έχουν ήδη καταβληθεί από τον υπερήμερο μέτοχο

**Δ** : η δόση που βρίσκεται σε καθυστέρηση, και

**E** : τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν για την πώληση των νέων μετοχών.

Ο υπερήμερος μέτοχος θα πιστωθεί, όπως είδαμε, με το τίμημα Π της πωλήσεως, εξάλλου όμως θα χρεωθεί με την καθυστερούμενη δόση Δ και τα έξοδα E. Εφόσον λοιπόν επιτευχθεί ως τίμημα της πωλήσεως επακριβώς το παραπάνω άθροισμα ( A + Δ + E ), ο λογαριασμός στο όνομα του παλαιού μετόχου, με τον οποίο εκκαθαρίζεται η σχέση από τη διάθεση των μετοχών, θα παρουσιάζει υπέρ αυτού πιστωτικό υπόλοιπο ίσο με A, που αντιπροσωπεύει τις δόσεις τις οποίες έχει ήδη καταβάλει. Συνεπώς ο παλαιός μέτοχος, αναλαμβάνοντας το υπόλοιπο, δεν έχει ούτε κέρδος ούτε ζημία.

Είναι ευνόητο ότι αν το τίμημα εκποιήσεως των μετοχών είναι μεγαλύτερο του αθροίσματος A + Δ + E, προκύπτει, για τον παλαιό μέτοχο, ζημιά κέρδος ίσο προς τη διαφορά Π - ( A + Δ + E ), ενώ αν είναι μικρότερο προκύπτει, για τον παλαιό μέτοχο, ζημιά ίση προς τη διαφορά ( A + Δ + E ) - Π. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η εταιρία διατηρεί ανέπαφο το μετοχικό της κεφάλαιο μόνο όταν Π > Δ + E. Η σχέση Π = Δ + E είναι οριακή, με την έννοια ότι διαμορφώνεται το κατώτερο τίμημα που επιτρέπει στην εταιρία να εισπράξει στο ακέραιο την ονομαστική αξία των μετοχών, ενώ ο παλαιός μέτοχος χάνει εξ ολοκλήρου τις δόσεις που ήδη έχει καταβάλει.

Μόνο αν Π < Δ + E η εταιρία δεν κατορθώνει να εισπράξει ολόκληρη την ονομαστική αξία των μετοχών. Αλλά σε αυτή την περίπτωση ο παλαιός μέτοχος παραμένει χρεώστης απέναντι στην εταιρία εφόσον αυτή, κατά το νόμο, « δύναται να αξιώσει πάσαν προκύπτουσαν ζημίαν». Από την άλλη διατύπωση του νόμου έχουμε την γνώμη ότι ο νομοθέτης δεν θέλησε να επιβάλει τη μείωση του Μ.Κ. της εταιρίας σε περίπτωση κατά την οποία η

πώληση των μετοχών δεν θα επέδιδε τα αναμενόμενα ποσά, αλλά μόνο στην περίπτωση που η πώληση δεν θα ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί οπότε και θα ήταν αδύνατη η αντικατάσταση των άκυρων μετοχών με νέες. Στα πλαίσια αυτού του συλλογισμού, αν η εκκαθάριση της πωλήσεως καταλήξει σε εμφάνιση χρεωστικού υπολοίπου σε βάρος του υπερήμερου μετόχου και υπάρχει αδυναμία εκ μέρους του για την εξόφλησή του, έχουμε τη γνώμη, ότι η περίπτωση θα πρέπει να αντιμετωπισθεί κατά τη διαδικασία των επισφαλών χρεωστών.

Λογιστικώς, για την απεικόνιση των σχέσεων που προκύπτουν κατά την υπερημερία μετόχων, στους ήδη γνωστούς από τα προηγούμενα παραδείγματα λογαριασμούς αρκεί να προστεθεί ο λογαριασμός «Μέτοχοι υπερήμεροι καταβολής» ( στο Ε.Γ.Λ.Σ. 33.05 «Δόσεις Μ.Κ. σε καθυστέρηση»), αναλυόμενος κατά υπερήμερο μέτοχο.

Για μεγαλύτερη αποσαφήνιση, υποθέτουμε ότι στο προηγούμενο παράδειγμα κατά την καταβολή της β' δόσεως δεν προσήλθε ο μέτοχος Κ ο οποίος είχε εγγραφεί για 750 μετοχές ονομαστικής αξίας 11,70 κάθε μία. Ο μέτοχος αυτός είχε ήδη καταβάλει την α' δόση, 4.695 € ( 1/3 της ονομαστικής αξίας 2934 € πλέον διαφορά υπέρ το άρτιο  $750 \times 800 = 600.000$  ) και οφείλει δύο δόσεις 2.934,7 € εκάστη. Η εταιρία, ακολουθώντας τη διαδικασία του νόμου, ακυρώνει τις μετοχές αυτές και πωλεί νέες στον Λ, αντί 7.043 €. Για τις σχετικές διαδικασίες πραγματοποιήθηκαν έξοδα 88 €.

Οι εγγραφές καλύψεως κεφαλαίου και καταβολής της α' δόσεως είναι φυσικά, όπως και οι εγγραφές Γ.1, Γ.2, Γ.3 του προηγούμενου παραδείγματος.

Εγγραφές κατά την καταβολή της Β' δόσεως:

	Δ 5
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	55.756
38.00 Ταμείο	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	55.756
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο	
33.04.01 Β' δόση καταβλ. 31.12.2005	

Καταβολή Β' δόσεως

<u>Δ 6</u>	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	2.935
33.05 Δόσεις Μ.Κ. σε καθυστέρηση	
33.05.XX Υπερήμερος Μέτοχος Κ	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	2.935
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο	
33.04.01 Β' δόση καταβλ. 31.12.2005	
<i>Μεταφορά καθυστερημένης δόσεως &amp; χαρακτηρισμός Μετόχου Κ ως υπερήμερου</i>	
<u>Δ 7</u>	
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	55.756
40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών	
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	55.756
40.00 Καταβλημένο Μ.Κ. κοινών μετοχών	
<i>Μεταφορά καταβληθέντος τμήματος</i>	
<u>Δ 8</u>	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	88
33.05 Δόσεις Μ.Κ. σε καθυστέρηση	
33.05.XX Υπερήμερος Μέτοχος Κ	
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	88
38.00 Ταμείο	
<i>Επιβάρυνση Κ με τα έξοδα πωλήσεως των νέων μετοχών</i>	
<u>Δ 9</u>	
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	7.043
38.00 Ταμείο	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	7.043
33.05 Δόσεις Μ.Κ. σε καθυστέρηση	
33.05.XX Υπερήμερος Μέτοχος Κ	
<i>Καταβολή από το νέο μέτοχο Λ της αξίας πωλήσεως των νέων μετοχών</i>	

---

Δ 10

---

40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών 2.935

40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

40.00 Καταβλημένο Μ.Κ. κοινών μετοχών 2.935

*Μεταφορά καταβληθέντος τμήματος, έπειτα*

*Από την πώληση των νέων μετοχών*

---

Δ 11

---

33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ 4.021

33.05 Δόσεις Μ.Κ. σε καθυστέρηση

33.05.XX Υπερήμερος μέτοχος Κ

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 4.021

38.00 Ταμείο

*Καταβολή στον παλαιό μέτοχο Κ της διαφοράς*

*Από την πώληση για λογαριασμό του των*

*Νέων μετοχών*

---

Δ 12

---

18 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ 2.935

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

18.12 Οφειλόμενο κεφάλαιο

18.12.XX Γ' δόση, μέτοχος Λ

18 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 2.935

18.12 Οφειλόμενο κεφάλαιο

18.12.XX Γ' δόση, μέτοχος Κ

Μεταβολή προσώπου οφειλέτου Γ' δόσεως

---

Για τη μεταφορά της Γ' δόσεως στις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και για τα σχετικά με την καταβολή της Γ' δόσεως ισχύουν όσα ελέχθησαν στο προηγούμενο παράδειγμα Γ.

Αν τώρα έχουμε την περίπτωση υπερημερίας μετόχου με υποχρεωτική μείωση του Μ.Κ. λόγω αποτυχίας πωλήσεως των νέων μετοχών, ισχύουν τα ακόλουθα :

Για τον χαρακτηρισμό του Κ ως υπερήμερου μετόχου και την επιβάρυνσή του με τα έξοδα της αποτυχούσας πωλήσεως ισχύουν όσα ελέχθησαν παραπάνω μέχρι και την εγγραφή Δ.8

Εφόσον ήδη η πώληση απέτυχε θα πραγματοποιηθεί η ακόλουθη εγγραφή μειώσεως του Μ.Κ.:

		Δ 9 <sup>α</sup>		
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ			8.804,11
40.00	Καταβλημένο Μ.Κ.			
	κοινών μετοχών		2.934,7	
	<i>Μείωση Μ.Κ. κατά το ποσό της ήδη καταβληθείσας α' δόσεως</i>			
41.05	Οφειλόμενο Μ.Κ.			
	κοινών μετοχών		<u>5.869,41</u>	
	<i>Μείωση Μ.Κ. κατά το ποσό των μη καταβληθεισών δόσεων</i>			
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			3.022,74
33.05	Δόσεις Μ.Κ. σε καθυστέρηση			
33.05.XX	Υπερήμερος μέτοχος Κ			
18	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ			
	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ			2.934,7
18.12	Οφειλόμενο κεφάλαιο			
18.12.XX	Γ' δόση, Μέτοχος Κ			
	<i>Διαγραφή Γ' δόσεως</i>			
41	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ – ΔΙΑΦΟΡΕΣ			
	ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ			2.846,66
41.05	Έκτακτα Αποθεματικά			
41.05.XX	Αποθεματικό από			
	υποχρεωτική μείωση Μ.Κ.			
	<i>Αποθεματικό σχηματιζόμενο από την καταβληθείσα Α' δόση Μ.Κ. εκπτώτου μετόχου Κ μείον τα μη Εισπραχθέντα έξοδα αποτυχούσας πωλήσεως.</i>			

---

Δ 10<sup>α</sup>

---

04 ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ	5.957,45
04.XX Έκπτωτος Μέτοχος Κ	
0.8 ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	5.957,45
0.8.XX Πιθανή προσαύξηση καθαρής θέσεως από υποχρεωτική μείωση Μ.Κ.	

Όπως είναι γνωστό, από τον Κ η εταιρεία διεκδικεί τις μη καταβληθείσες β' και γ' δόσεις, 5.869,41 € και τα έξοδα της πωλήσεως που απέτυχε, 88 €. Αν τα ποσά αυτά τελικά εισπραχθούν θα πραγματοποιηθεί η εγγραφή:

---

Δ 11<sup>α</sup>

---

38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	5.957,45
38.00 Ταμείο	
41 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ – ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	5.957,45
41.05 Έκτακτα Αποθεματικά	
41.05.XX Αποθεματικά από υποχρεωτική μείωση Μ.Κ.	

---



## ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

### ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΜΕΤΟΧΕΣ – ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

#### 4.1 Το μετοχικό κεφάλαιο των βιομηχανικών Α.Ε.

Το μετοχικό κεφάλαιο των Α.Ε. εκφράζεται σε εγχώριο νόμισμα, είναι πάντοτε ορισμένο και αναγράφεται στο καταστατικό. Αντιπροσωπεύει τις εισφορές των μετόχων και προσδιορίζεται, εάν πολλαπλασιάσουμε τον αριθμό των μετοχών επί την ονομαστική τους αξία.

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου γίνεται κατά δυο τρόπους:

- α) Οι ιδρυτές της εταιρείας αναλαμβάνουν οι ίδιοι όλες τις μετοχές, άσχετα εάν είναι για τον εαυτό τους ή για να τις μεταπωλήσουν στο κοινό (ιδιωτική κάλυψη) και
- β) καλούν με δημοσιεύσεις το κοινό να εγγραφεί και να αναλάβει την κάλυψη του κεφαλαίου.

Για το σκοπό αυτό δίδουν στους ενδιαφερόμενους ειδικά δελτία, τα οποία συμπληρώνουν και ορίζουν τον αριθμό των μετοχών, τις οποίες επιθυμούν να αγοράσουν. Συνήθως την εργασία αυτή αναλαμβάνουν οι Τράπεζες έναντι αμοιβής, η οποία καλείται *προμήθεια* (δημόσια κάλυψη).

Κάθε μέτοχος υποχρεούται να καταβάλλει μετρητοίς το  $\frac{1}{4}$  της αξίας των μετοχών, για τις οποίες γράφτηκε, εντός δυο μηνών από τη σύσταση της εταιρείας και τα υπόλοιπα, όπως αναγράφει το καταστατικό και όχι πέρα από μια δεκαετία από τη σύσταση.

Εάν η εισφορά είναι σε είδος, πρέπει ολόκληρο το είδος να καταβληθεί εντός δυο μηνών από τη σύσταση της εταιρείας ή από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και να εξακριβωθεί η αξία του από την επιτροπή, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 9 του Ν.2190/20. Εάν η επιτροπή αυτή αποφανθεί ότι η αποτίμηση του είδους, που εισφέρθηκε, είναι υπερβολική, η αίτηση για τη σύσταση της εταιρείας ή την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου απορρίπτεται.

Το είδος, που εισφέρεται από τους εταίρους, πρέπει να είναι δεκτικό χρηματικής επιτίμησης, όπως π.χ. τα ακίνητα, τα μηχανήματα, τα εμπορεύματα, οι αιτήσεις κατά τρίτων κλπ. Δεν είναι δεκτικά χρηματικής

αποτίμησης η προσωπική εργασία, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, το σήμα και γενικά τα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Όταν εισφέρονται τέτοια περιουσιακά στοιχεία στην ανώνυμη εταιρεία, δίδονται ιδρυτικοί τίτλοι. Η επιτροπή εξετάζει στην αρχή, εάν εισφέρθηκε το περιουσιακό στοιχείο και στη συνέχεια εξακριβώνει την αξία του. Η γνώμη της επιτροπής είναι υποχρεωτική για το Νομάρχη, ο οποίος υποχρεούται να αρνηθεί τη σύσταση της εταιρείας ή την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Για το λόγο αυτό στην πράξη η αποτίμηση προηγείται της σύνταξης του καταστατικού.

## **4.2 Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των βιομηχανικών Α.Ε.**

Σύμφωνα με τον Σφακιανό Κ. Γρηγόριο 1986, όταν η Α.Ε. έχει ανάγκη από πολλά κεφάλαια, για να επεκτείνει κυρίως τις εργασίες της και δεν μπορεί να τα βρει με τη μέθοδο του δανεισμού, προβαίνει στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου είτε με την αύξηση της ονομαστικής αξίας των παλαιών μετοχών είτε με την έκδοση νέων μετοχών.

Στην πρώτη περίπτωση εκδίδονται ισάριθμες μετοχές με τις παλαιές, με μεγαλύτερη όμως ονομαστική αξία και καλούνται οι μέτοχοι να επιστρέψουν τις παλαιές και να προμηθευτούν τις νέες μετοχές καταβάλλοντας συγχρόνως τη διάφορα της ονομαστικής τους αξίας.

Στη δεύτερη περίπτωση εκδίδονται νέες μετοχές της ίδιας ή διαφορετικής αξίας με τις παλαιές, οι οποίες λέγονται για διάκριση μετοχές Β σειράς ή Γ' σειράς κ.ο.κ. Ο νόμος καθιερώνει το δικαίωμα προτίμησης στους παλαιούς μετόχους. Οι παλαιοί δηλαδή μέτοχοι προτιμούνται στη διάθεση των νέων μετοχών ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών, που κατέχει ο καθένας και για ορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από ένα μήνα.

Το δικαίωμα προτίμησης είναι αναφαίρετο δικαίωμα των παλαιών μετόχων, γιατί κατ'αυτό τον τρόπο κατοχυρώνονται τα συμφέροντα τους από τα κάθε είδους αποθέματα, που έχουν στο μεταξύ δημιουργηθεί, φανερά ή λανθάνοντα.

Όπως και κατά τη σύστασης της εταιρείας, έτσι και κατά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου απαιτούνται οι ίδιες διατυπώσεις ήτοι: α) Απόφαση της καταστατικής Γ.Σ. ή της τακτικής ή και του διοικητικού ακόμη συμβουλίου, εάν προβλέπεται από το καταστατικό, αλλά μέχρι ορισμένο ποσό αύξησης. β) Μετατροπή του καταστατικού και μάλιστα στο σημείο του κεφαλαίου. γ) Έγκριση της μετατροπής από τον αρμόδιο Νομάρχη και δ) Δημοσίευση της μετατροπής και της έγκρισης στο δελτίο των Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

Οι τρόποι αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου είναι οι εξής:

- α) Η έκδοση και η διάθεση νέων μετοχών στους παλαιούς ή σε νέους μέτοχους.
- β) Η μετατροπή των απαιτήσεων των πιστωτών σε μετοχικό κεφάλαιο.
- γ) Η μετατροπή των μερισμάτων των μετοχών σε μετοχικό κεφάλαιο.
- δ) Η κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών.
- ε) Η μετατροπή των ομολογιών ή άλλων υποχρεώσεων της Α.Ε. σε μετοχικό κεφάλαιο.
- στ) Η μετατροπή των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων σε μετοχικό κεφάλαιο.
- ζ) Η κεφαλαιοποίηση της υπεράξιας, που λαμβάνουν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία από τον πληθωρισμό.

### **4.3 Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου των βιομηχανικών Α.Ε.**

Σύμφωνα με τον Καφούση Ν. Γεώργιο 1989, για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου απαιτούνται οι ίδιες διατυπώσεις, όπως και κατά την αύξηση, δηλαδή: α) Απόφαση της καταστατικής Γ.Σ., β) Έγκριση της απόφασης από τον αρμόδιο Νομάρχη, γ) Δημοσίευση της απόφασης και της έγκρισης στο δελτίο των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. δ) Μετατροπή του καταστατικού.

Κατά το άρθρο 4 του Ν.Δ. 4237/62 η απόφαση της Γ.Σ. για μείωση του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να συνοδεύεται και με έκθεση ορκωτού λογιστή, στην οποία να βεβαιώνεται ότι και μετά τη μείωση αυτή το κεφάλαιο, που απομένει, είναι αρκετό να εξοφληθούν οι δανειστές της εταιρείας.

Τη μείωση διακρίνουμε: 1) Στην εκούσια ή την προαιρετική, η οποία λαμβάνει χώρα: α) Όταν υπάρχει δυσαναλογία μεταξύ του μεγάλου κεφαλαίου και του μικρού κύκλου εργασιών της εταιρείας, β) όταν υπάρχει μεγάλη διάφορα μεταξύ της ονομαστικής και της πραγματικής (αγοραίας) τιμής των μετοχών, για να επέλθει εξισορρόπηση μεταξύ των δυο αυτών τιμών και γ) όταν υπάρχουν μεγάλες ζημίες, οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν κατ'άλλο τρόπο, όπως π.χ. διάθεση αποθεματικών κλπ. Και 2) Στην ακούσια ή αναγκαστική, όταν οι μέτοχοι δεν καταβάλλουν τις οφειλόμενες δόσεις και οι νέες μετοχές, που εκδόθηκαν μετά την ακύρωση των παλαιών, δεν πωληθούν, όποτε η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να μείωση το κεφάλαιο της κατά το ποσό των μετοχών, που δεν διατέθηκαν.

Πρακτικά η μείωση του Μ.Κ. μπορεί να πραγματοποιηθεί:

- α) Με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών.
- β) Με μείωση του αριθμού των μετοχών.
- γ) Με εξαγορά ορισμένου αριθμού μετοχών για ακύρωση τους.
- δ) Εάν η μείωση του Μ.Κ. αποβλέπει στην καλύψει ζημιών, η εταιρεία προβαίνει στην ανάλογη μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών.
- ε) Με αναγκαστική μείωση του Μ.Κ. σε περίπτωση κατά την οποία μέτοχος ή μέτοχοι δεν εξόφλησαν κάποιες δόσεις ή όλες και ενώ η εταιρεία προσπάθησε να τις πουλήσει, δεν τα κατάφερε.

#### **4.4 Απόσβεση μετοχικού κεφαλαίου**

Η απόσβεση του Μ.Κ. αποτελεί επιστροφή στους μετόχους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους ή τμήματος της αξίας αυτής, χωρίς να επέρχεται μείωση του μετοχικού κεφαλαίου.

Η απόσβεση συνεπώς σύμφωνα με τον Τενέδιο Α. ,1999, μπορεί να γίνει μόνο από τα κέρδη της χρήσεως ή με χρησιμοποίηση ειδικού αποθεματικού που είχε σχηματισθεί από κέρδη προηγούμενων χρήσεων . Με τον τρόπο αυτό δεν θίγεται η ακεραιότητα του Μ.Κ. παρόλο που ουσιαστικά με την απόσβεση επέρχεται μείωση της συνολικής καθαρής θέσεως.

Η απόσβεση διακρίνεται σε ολική, όταν αποσβένεται ολόκληρο το Μ.Κ. ή σε μερική, όταν αποσβένεται τμήμα του. Η τελευταία μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε με την απόσβεση ολόκληρης της ονομαστικής αξίας ενός αριθμού μετοχών, είτε με την απόσβεση τμήματος της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών.

Κατά την απόσβεση του Μ.Κ. σε αντικατάσταση των μετοχών που αποσβένονται χορηγούνται μετοχές επίкарπίας οι οποίες δεν έχουν ονομαστική αξία, εξακολουθούν όμως να παρέχουν στον μέτοχο όλα τα δικαιώματα τα οποία παρείχαν οι αποσβεσθείσες μετοχές, εκτός από:

- το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή πρώτου μερίσματος και
- το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή του Μ.Κ. σε περίπτωση λύσεως της εταιρείας, ενώ διατηρούν δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή των αποθεματικών.

Η απόσβεση του Μ.Κ. φανερώνει οικονομική ευρωστία της εταιρείας και για αυτό πολλές φορές πραγματοποιείται κυρίως για λόγους γοήτρου. Εφαρμόζεται όμως και από επιχειρήσεις οι οποίες έχουν συσταθεί με περιορισμένη χρονική διάρκεια, όπως π.χ. όταν γίνεται κατά παραχώρηση εκμετάλλευση στοιχείων που ανήκουν σε τρίτους και τα οποία, μετά την παρέλευση του συμβατικού χρόνου, η εκμεταλλεύτρια επιχείρηση υποχρεούται να τα επιστρέψει. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να επιδιωχθεί απόσβεση του κεφαλαίου στον χρόνο που διαρκεί η εκμετάλλευση.

#### **4.5 Η Μετοχή των βιομηχανικών Α.Ε.**

Μετοχή είναι ένα από τα ισόποσα τμήματα στα οποία διαιρείται το κεφάλαιο (Σαρσέντης Ν. Βασιλείος, 1980). Παράλληλα, με τον όρο αυτό εννοούμε τόσο το δικαίωμα του μετόχου στην εταιρεία με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις, όσο και το αξιόγραφο στο οποίο ενσωματώνεται το δικαίωμα αυτό.

Δεν επιτρέπεται να εκδοθούν μετοχές κάτω από το άρτιο, δηλαδή κάτω από την ονομαστική τους αξία, ενώ αντίθετα, δεν υπάρχει κανένας

περιορισμός για την έκδοσή τους πάνω από το άρτιο. Εφόσον οι μετοχές είναι διαφορετικής έκδοσης, είναι δυνατόν να έχουν διαφορετική ονομαστική αξία.

Εκτός όμως από την ονομαστική, διακρίνουμε την εσωτερική και την χρηματιστηριακή αξία των μετοχών.

*Εσωτερική ή πραγματική αξία* είναι αυτή που αντιστοιχεί στο τμήμα της πραγματικής εταιρικής περιουσίας που εκπροσωπεί. Είναι δυνατόν δηλαδή, η πραγματική αξία μιας μετοχής να είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από την ονομαστική της αξία, μια και η εταιρική περιουσία μπορεί να είναι αντίστοιχα μικρότερη ή μεγαλύτερη από το εταιρικό κεφάλαιο. Σύμφωνα με τον Ρόκα Ν. 1989, η πραγματική αξία συμπίπτει πάντα με την *αγοραία ή τρέχουσα αξία*, αυτή δηλαδή που διαμορφώνεται στην αγορά κάτω από την επίδραση διαφόρων παραγόντων. Πρέπει να σημειώσουμε ότι πολλές μετοχές μαζί (πακέτο μετοχών) έχουν μεγαλύτερη αγοραστική αξία.

Τέλος, υπάρχει και η *χρηματιστηριακή αξία* της μετοχής, αυτή δηλαδή που διαμορφώνεται στην χρηματιστηριακή αγορά, και εδώ κάτω από την επίδραση διαφόρων παραγόντων, π.χ. κερδοσκοπικών. Η χρηματιστηριακή δεν συμπίπτει πάντα με την ονομαστική αξία της μετοχής. Είναι όμως πάντοτε αυτή που ισχύει σε περίπτωση πώλησης, εκτός εάν υπάρχει αντίθετη συμφωνία.

Για να γίνει πάντως εισαγωγή μετοχών Α.Ε. στο χρηματιστήριο θα πρέπει το κεφάλαιό της να είναι τουλάχιστον 44.020,54 € και να καταβληθεί ολόκληρο.

Οι μετοχές διέπονται από τις αρχές της ισότητας και του αδιαιρέτου.

Σύμφωνα με την *αρχή της ισότητας* όλες οι μετοχές της ίδιας σειράς εκδόσεως έχουν την ίδια ονομαστική αξία και το ίδιο ισχύει για τα δικαιώματα που πηγάζουν από αυτές, εκτός αν πρόκειται για προνομιούχες μετοχές. Ενώ σύμφωνα με την *αρχή του αδιαιρέτου* δεν είναι δυνατές οι υποδιαιρέσεις του κεφαλαίου, εκτός αν προβλέπονται από το καταστατικό.

#### **4.5.1 Διακρίσεις μετοχών**

Τις μετοχές τις διακρίνουμε σε ονομαστικές, ανώνυμες, προνομιούχες και μετοχές επικαρπίας.

Σύμφωνα με τους Βαρβιτσιώτη Ι. 1961, και Σημίτη Γ. 1952, *ονομαστικές* λέγονται οι μετοχές, που αναγράφουν το όνομα του κατόχου, το οποίο σημειώνεται επίσης και στο βιβλίο των μετόχων.

Οι *ονομαστικές μετοχές* έχουν το πλεονέκτημα ότι η εταιρεία γνωρίζει πάντοτε τους μετόχους της, παρουσιάζουν όμως δυσχέρειες στη μεταβίβαση τους από μέτοχο σε μέτοχο, γιατί απαιτούν την εξής διαδικασία:

Οι *ονομαστικές μετοχές*, που έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο ή ανήκουν σε εταιρεία, που έχει την έδρα της στην περιφέρεια της τέως Διοίκησης της Πρωτεύουσας, μεταβιβάζονται μέσω του χρηματιστή, ο οποίος βεβαιώνει την οπισθογράφηση του τίτλου από τον παλαιό κάτοχο και το γραφείο εκκαθάρισης του Χρηματιστηρίου, ειδοποιεί την εταιρεία για την καταβολή, που έγινε, για να ενημερώσει το βιβλίο των μετόχων. Εάν η σύμβαση γίνει εκτός της περιφέρειας της τέως Διοίκησης της Πρωτεύουσας, η μεταβίβαση των μετοχών γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, αντίγραφο του οποίου αποστέλλεται στην εταιρεία, για να ενημερώσει το βιβλίο των μετόχων.

*Ανώνυμες μετοχές* λέγονται εκείνες, που δεν φέρουν το όνομα του κατόχου, όποτε μεταβιβάζονται με απλή παράδοση, όπως τα κινητά πράγματα.

Ο νόμος 2190/20 άρθρο 11 και άλλοι νεώτεροι νόμοι, 4459/65, 542/77, επιβάλλουν σε ορισμένες εταιρείες να έχουν τις μετοχές τους *ονομαστικές*, όπως στη ΔΕΗ, ΟΤΕ, Ε.Υ.Δ.Α.Π., τραπεζικές, ασφαλιστικές, σιδηροδρομικές, αεροπορικές, κτηματικές, μεταφορών με φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης κλπ.

*Προνομιούχες* λέγονται οι μετοχές, που έχουν προνόμιο έναντι των κοινών μετοχών, είτε γιατί λαμβάνουν πρώτες το πρώτο μέρος, που είναι 6%, από τις κοινές, είτε γιατί λαμβάνουν πρώτες την αξία τους κατά την εκκαθάριση της εταιρείας, ή γιατί λαμβάνουν μέρος και στις χρήσεις, που δεν γίνεται διανομή μερίσματος, γιατί τα κέρδη είναι ελάχιστα.

*Επικαρπίας* λέγονται οι μετοχές, που δίδονται στους μετόχους, των οποίων οι μετοχές κληρώθηκαν και θα εξοφληθούν από την εταιρεία στην ονομαστική τους αξία στην περίπτωση τμηματικής απόσβεσης του κεφαλαίου.

Οι μέτοχοι λαμβάνουν τις μετοχές *επικαρπίας*, για να διατηρήσουν τα υπόλοιπα δικαιώματά τους, ήτοι: α) της συμμετοχής στη διοίκηση και τον

έλεγχο της εταιρείας, β) της συμμετοχής στα κέρδη και πέραν του α' μερίσματος και γ) της συμμετοχής στη διανομή της εταιρικής περιουσίας, μετά την ανάληψη των εισφορών από τους μετόχους των οποίων οι μετοχές δεν κληρώθηκαν.

#### 4.6 **Ιδρυτικοί Τίτλοι**

Σύμφωνα με τον Σκαλίδη Ε. 1981, η εταιρία έχει δικαίωμα να εκδώσει ιδρυτικούς τίτλους, που παρέχουν ορισμένα δικαιώματα στους δικαιούχους τους, δεν αντιστοιχούν όμως σε τμήμα του εταιρικού κεφαλαίου. Ο αριθμός τους είναι περιορισμένος, και προβλέπεται οπωσδήποτε στο καταστατικό μετά από ειδική σύμβαση.

Δεν παρέχουν ούτε δικαίωμα διοίκησης ούτε δικαίωμα συμμετοχής στο προϊόν της εκκαθάρισης. Διακρίνονται σε κοινούς και εξαιρετικούς.

##### α ) Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι χορηγούνται στους ιδρυτές της Α.Ε. ( ή σε ορισμένους από αυτούς ) για τις υπηρεσίες που πρόσφεραν κατά τη σύστασή της. Το μόνο δικαίωμα που παρέχουν είναι σε απόληψη μέχρι του  $\frac{1}{4}$  των καθαρών κερδών, αφού αφαιρεθούν οι κρατήσεις για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού και του ποσού που απαιτείτε για την διανομή του πρώτου μερίσματος. Ο αριθμός τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το  $\frac{1}{10}$  του αριθμού των μετοχών της Α.Ε.

Μετά 10 χρόνια από την έκδοσή της υπάρχει δυνατότητα να εξαγοραστούν και να ακυρωθούν. Υπάρχει όμως περιορισμός ως προς την τιμή αγοράς.

##### β ) Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι

Αυτοί παρέχονται σε αντάλλαγμα αντικειμένων που έχουν παραχωρηθεί στην εταιρία, αλλά δεν αποτελούν εισφορές ώστε να αντιστοιχούν σε τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου. Δεν γίνεται δηλαδή αποτίμηση της αξίας τους, όπως στις εισφορές εις είδος, παρά μόνο διαπίστωση της ύπαρξης και της διάρκειας χρησιμοποίησής τους.



Είναι δυνατόν να παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη και πριν από την διανομή του πρώτου μερίσματος, διότι δεν υπάρχει περιορισμός στην έκταση του δικαιώματος συμμετοχής των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων στα κέρδη.

Για τη χορήγησή τους απαιτείτε πρόβλεψη στο καταστατικό και η ισχύ τους διαρκεί όσο διαρκεί και η χρησιμοποίηση των αντίστοιχων αντικειμένων. Είναι δυνατόν να εξαγοραστούν από την εταιρία οποτεδήποτε και μάλιστα, χωρίς περιορισμούς ως προς το τίμημα.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

### ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ – ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ – ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ Α.Ε.

#### 5.1 Θεσμικό πλαίσιο για τη διάθεση των κερδών των βιομηχανικών Α.Ε.

Τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τη δραστηριότητα μιας Α.Ε. θα πρέπει να διατεθούν, δηλαδή ένα τμήμα τους να καταβληθεί ως μέρος στους μετόχους και τους κατόχους ιδρυτικών τίτλων, ένα τμήμα τους να προσαυξήσει τα αποθεματικά της Α.Ε. και ενδεχομένως ένα τμήμα τους να καταβληθεί στο προσωπικό της εταιρείας ως συμμετοχή του στα κέρδη σύμφωνα με τις νεότερες αντιλήψεις της πολιτικής προσωπικού. Είναι επίσης ευνόητο ότι ένα τμήμα των κερδών θα χρησιμοποιηθεί για την καταβολή του φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου της εταιρείας. Ο φόρος αυτός δεν αποτελεί δαπάνη που προσ αυξάνει τα έξοδα της εταιρείας αλλά εκφράζει τη συμμετοχή του κοινωνικού συνόλου στο κερδοφόρο της αποτέλεσμα.

Μέσα στα πλαίσια που οριοθετούν οι νομοθετικοί περιορισμοί καθώς και όσοι άλλοι, πρόσθετοι, έχουν ίσως τεθεί από το καταστατικό της εταιρείας, η Γενική Συνέλευση είναι ελεύθερη να αποφασίσει για τη διάθεση των κερδών. Συνήθως η απόφαση της Γ.Σ. έχει τον χαρακτήρα εγκρίσεως σχετικής προτάσεως που υποβάλλεται σε αυτήν από το Δ.Σ. της εταιρείας.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η έννοια της διαθέσεως των κερδών δεν αφορά μόνο στα καθαρά κέρδη της χρήσεως που έκλεισε, αλλά επεκτείνεται και στα αδιάθετα κέρδη προηγούμενων χρήσεων που φέρονται στον ισολογισμό ενάρξεως της χρήσεως ως υπόλοιπο κερδών εις νέο» (λογαριασμός 42.00 Ε.Γ.Λ.Σ.) ή ως πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού 42.04 «Διαφορές φορολογικού έλεγχου προηγούμενων χρήσεων», καθώς επίσης επεκτείνεται και στα αποθεματικά των οποίων η διανομή δεν εμποδίζεται από το νόμο ή το καταστατικό και αποφασίσθηκε από τη Γ.Σ.

## 5.2 Διάθεση κερδών των βιομηχανικών Ανωνύμων Εταιριών

Σύμφωνα με την Αλεξίου - Μαστρογιαννοπούλου Αγγελική 1997, κέρδος στην Α.Ε. υπάρχει όταν κατά το τέλος της εταιρικής χρήσης το ενεργητικό ξεπερνά το παθητικό της στο οποίο όμως εγγράφεται και το κεφάλαιό της.

*Καθαρά κέρδη* είναι αυτά που προκύπτουν μετά την αφαίρεση από τα ακαθάριστα κέρδη κάθε εξόδου, κάθε ζημίας των κατά νόμων αποσβέσεων και κάθε εταιρικού βάρους. Η ύπαρξη των καθαρών κερδών προκύπτει από τον ισολογισμό. Τα καθαρά ετήσια κέρδη των Α.Ε. διανέμονται, σύμφωνα με τον νόμο, κατά την εξής σειρά:

- α) Το  $\frac{1}{20}$  ή τα 5% από τα καθαρά ετήσια κέρδη παρακρατούνται για τη δημιουργία του τακτικού αποθεματικού. Η παρακράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική, όταν το δημιουργούμενο κατ'αυτόν τον τρόπο αποθεματικό φτάσει το  $\frac{1}{3}$  του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου,
- β) Σύμφωνα με τον Δρυλλεράκη Ι. 1971, το 6% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου διατίθεται για την καταβολή του πρώτου (α') μερίσματος. Είναι το ελάχιστο ποσοστό του εκτοκισμού του ίδιου κεφαλαίου. Και το υπόλοιπο διατίθεται,
- γ) για τη δημιουργία έκτακτων αποθεματικών, όπως αναγράφει το καταστατικό ή αποφασίζει η γενική συνέλευση,
- δ) για τη διανομή δεύτερου μερίσματος στους μετόχους,
- ε) για τη διανομή κερδών στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων και
- στ) για αμοιβή στα μέλη του Δ.Σ. και το προσωπικό της εταιρείας.

*Μέρισμα* λέγεται το εισόδημα, το οποίο λαμβάνει κάθε μετοχή από τα καθαρά ετήσια κέρδη στο τέλος κάθε χρήσης.

Μερίσματα έχουμε δυο ειδών: Το πρώτο μέρισμα, το οποίο είναι ίσο προς το 6% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και το οποίο σχηματίζεται μετά τη δημιουργία του τακτικού αποθεματικού και προ του έκτακτου και το δεύτερο, το οποίο είναι απεριόριστο.

### 5.3 Έννοια αποθεματικών

Κατά την επικρατέστερη άποψη, τα αποθεματικά κεφάλαια αποτελούν προσαυξήσεις της καθαρής θέσεως οι οποίες προέρχονται από καθαρά κέρδη τα οποία δε διανέμονται. Έτσι τα αποθεματικά αποτελούν το προϊόν της διαδικασίας αυτοχρηματοδότησεως των επιχειρήσεων.

Στην αντίληψη αυτή μπορεί να αντιπαρατεθεί μια άλλη, πολύ ευρύτερη, η οποία θεωρεί αποθεματικά όλα τα στοιχεία της καθαρής θέσεως εκτός από το μετοχικό κεφάλαιο.

Παραμένοντας στην πρώτη άποψη, μπορούμε να πούμε ότι τα βασικά χαρακτηριστικά των αποθεματικών κεφαλαίων είναι τα ακόλουθα:

- α) Δημιουργούνται έπειτα από τον προσδιορισμό των καθαρών κερδών και ο σχηματισμός τους δεν επηρεάζει τα κέρδη ενώ αντίθετα επηρεάζεται από αυτά.
- β) Αποτελούν προσαύξηση της καθαρής θέσεως και δεν συνδέονται με συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού.
- γ) Αυξάνουν την εσωτερική και ενδεχομένως την αγοραία αξία των μετοχών και συντελούν στην βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας της επιχειρήσεως.
- δ) Συνήθως υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος, εκτός από ειδικές περιπτώσεις στις οποίες, με νομοθετική ρύθμιση προβλέπεται απαλλαγή για λόγους γενικότερης πολιτικής ως προς την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Τα χαρακτηριστικά αυτά οριοθετούν σαφώς και τις διαφορές των αποθεματικών από τις *αποσβέσεις*, οι οποίες :

- Υπολογίζονται πριν από την διαμόρφωση των αποτελεσμάτων, την οποία επηρεάζουν, και ανεξάρτητα από το αν υπάρχουν ή όχι κέρδη.
- Δεν αποτελούν προσαύξηση της καθαρής θέσεως αλλά μείωση της αξίας συγκεκριμένων ενεργητικών στοιχείων.
- Δεν έχουν επίπτωση στην αξία της μετοχής.
- Εφόσον υπολογίζονται μέσα στα πλαίσια των νομοθετικών ρυθμίσεων θεωρούνται δαπάνη της χρήσεως και δεν φορολογούνται.

### 5.3.1 Διακρίσεις αποθεματικών

Σύμφωνα με τον Σακέλλη Εμ. 1980, το αποθεματικό διακρίνεται σε τακτικό, έκτακτο και αφανές:

- α) *Τακτικό αποθεματικό* είναι αυτό που προβλέπεται από το νόμο και σχηματίζεται από το 1/20 των καθαρών κερδών. Υποχρεωτική είναι η αφαίρεση του από τα καθαρά κέρδη μόνο μέχρι το 1/3 του εταιρικού κεφαλαίου.
- β) *Έκτακτο αποθεματικό* είναι αυτό που προβλέπεται από το καταστατικό ή με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για αντιμετώπιση απρόοπτων ή πρόσθετων αναγκών της εταιρείας (αυτοχρηματοδότηση). Το έκτακτο αποθεματικό σχηματίζεται από τα καθαρά κέρδη και ακολουθεί το πρώτο μέρισμα σε 6%.
- γ) Το *αφανές αποθεματικό*, το οποίο δεν εμφανίζεται στον ισολογισμό, σχηματίζεται είτε από την εσκεμμένη ανακρίβεια του ισολογισμού είτε από την αποτίμηση του ενεργητικού. Έτσι η οικονομική κατάσταση της εταιρείας εμφανίζεται στον ισολογισμό λιγότερο καλή από ότι είναι στην πραγματικότητα. Εφόσον σκοπός της δημιουργίας του αφανούς αποθεματικού δεν είναι η εξαπάτηση των τρίτων και ειδικότερα η καταδολίευση των δικαιωμάτων των κατόχων κοινών ιδρυτικών τίτλων, το αποθεματικό αυτό θεωρείται νόμιμο.

### 5.4 Προβλέψεις

Η πρόβλεψη συνιστά μια επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως, η οποία γίνεται στο τέλος της χρήσεως και προβλέπει στην κάλυψη ζημίας ή εξόδων ή αποτιμήσεως στοιχείων ενεργητικού όταν, κατά την ημερομηνία που συντάσσεται ο ισολογισμός, είναι πιθανή η πραγματοποίησή τους και το μέγεθός τους μπορεί να εκτιμηθεί έστω και κατά ικανοποιητική προσέγγιση.

Οι προβλέψεις δικαιολογούνται από την αρχή της συντηρητικότητας η οποία διέπει τις λογιστικές μετρήσεις για να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα της οικονομικής μονάδας. Ενώ δηλαδή ένα έσοδο ή ένα κέρδος αναγνωρίζεται λογιστικώς μόνο όταν είναι *πραγματοποιημένο*, όταν δηλαδή έχει εισπραχθεί ή έχει δημιουργήσει απολύτως καθορισμένη και διεκδικήσιμη απαίτηση, ένα έξοδο ή μια ζημία αναγνωρίζονται λογιστικώς από την στιγμή που υπάρχει πιθανότητα πραγματοποίησής των. Η πρόβλεψη αποτελεί τη λογιστική αναγνώριση αυτής της πιθανότητας.

Γεγονότα που μπορεί να εμφανίζουν πιθανότητες ζημιών ή εξόδων για την οικονομική μονάδα είναι διάφορα, όπως π.χ. προοπτικές για μεταβολές στις τιμές του συναλλάγματος όταν η επιχείρηση έχει απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που πρέπει να διακανονισθούν σε ξένο νόμισμα, εκκρεμείς δίκες για την έκβαση των οποίων υπάρχουν αμφιβολίες, ενδεχόμενες επισφάλειες απαιτήσεων κ.α. Για να πραγματοποιηθεί πρόβλεψη, δεν αρκεί μια ασθενής υπόνοια για την επέλευσή των, αλλά θα πρέπει να υπάρχει πιθανότητα πραγματοποίησής τους.

Είναι φυσικό ότι η εκτίμηση, τόσο της πιθανότητας αυτής όσο, πολλές φορές, και του ποσού της ενδεχόμενης επιβαρύνσεως που θα έχει η οικονομική μονάδα από την πραγματοποίησή της, ενέχει σημαντικό υποκειμενικό στοιχείο. Γι' αυτό κατά την διενέργεια των προβλέψεων θα πρέπει συλλέγονται και να αξιολογούνται όπλα εκείνα τα στοιχεία και οι πληροφορίες που μπορούν να την θεμελιώσουν και να την δικαιολογήσουν. Με αυτή την προϋπόθεση η διενέργεια των προβλέψεων είναι υποχρεωτική.

#### **5.4.1 Διάκριση των προβλέψεων**

Το Ε.Γ.Λ.Σ. διακρίνει τις προβλέψεις σε δυο βασικές κατηγορίες:

- α) Προβλέψεις για κινδύνους εκμεταλλεύσεως.
- β) Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους.

Οι *προβλέψεις για κινδύνους εκμεταλλεύσεως* προορίζονται να καλύψουν έξοδα της χρήσεως τα οποία πιθανολογούνται ότι θα

πραγματοποιηθούν μετά από το σχηματισμό των προβλέψεων. Τα έξοδα αυτά, αν είχαν πραγματοποιηθεί μέσα στη χρήση, θα είχαν προσauξήσει τα οργανικά έξοδα της χρήσεως.

Οι προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους προορίζονται να καλύψουν έκτακτες ζημίες και έκτακτα έξοδα που πιθανολογούνται ότι θα πραγματοποιηθούν μετά από το σχηματισμό των προβλέψεων. Οι ζημίες αυτές και τα έξοδα, αν είχαν πραγματοποιηθεί μέσα στη χρήση, θα είχαν προσauξήσει τις έκτακτες και ανόργανες ζημίες και έξοδα της κλειόμενης ή τις ζημίες και έξοδα προηγούμενων χρήσεων.

## **5.5 Νομοθετικές διατάξεις για τη λύση και εκκαθάριση της βιομηχανικής Α.Ε.**

Οι αιτίες λύσεως της Α.Ε. καθορίζονται από τον κωδικοποιημένο νόμο 2190 και είναι οι ακόλουθες:

- 1) Η Α.Ε. λύεται για οποιοδήποτε λόγο έπειτα από απόφαση της Γ.Σ. των μετόχων, η οποία λαμβάνεται με την αυξημένη καταστατική απαρτία και πλειοψηφία.
- 2) Λόγω παρελεύσεως του χρόνου για τον οποίο συστήθηκε η εταιρεία ή για οποιοδήποτε άλλη αιτία που αναφέρεται στο καταστατικό της.
- 3) Λόγω κηρύξεως της Α.Ε. σε κατάσταση πτωχεύσεως.
- 4) Τέλος αιτία λύσεως της Α.Ε. αποτελεί και η ανάκληση της διοικητικής Αποφάσεως συστάσεως της. Η σχετική απόφαση ανακαλείται:

α) Αν κατά τη σύσταση της Α.Ε. δεν καταβλήθηκε όλο το τμήμα του Μ.Κ. που από το καταστατικό ορίζεται ως καταβλητέο.

β) Αν η Α.Ε. δεν απομάκρυνε από την διοίκηση ή την διεύθυνση της μέλος του Δ.Σ. ή διευθυντή ή εντεταλμένο με διοικητικά καθήκοντα στέλεχος της το οποίο έχει καταδικασθεί σε φυλάκιση για πράξη σχετική με την από αυτό διαχείριση των εταιρικών συμφερόντων.

γ) Αν το σύνολο των ίδιων κεφαλαίων της Α.Ε., όπως προσδιορίζονται στον ισολογισμό, γίνει μικρότερο από το 1/10 του Μ.Κ.

- δ) Αν Α.Ε. που υφίσταται από παλαιά με Μ.Κ. μικρότερο από τα ελάχιστα όρια που καθορίζει ο νόμος, δεν αύξησε το κεφαλαίο της, μέσα στην προθεσμία των δυο ετών που είχε ορισθεί, ώστε να καλύψει το ελάχιστο όριο (παραγρ. 2, αρθρ.11Ν. 2459/98)
- ε) Η άδεια συστάσεως της Α.Ε. μπορεί να αποκαλείται αν η εταιρεία παρέλειψε να υποβάλει στο Υπουργείο Εμπορίου τους ισολογισμούς της τριών τουλάχιστον ετών.

5) Αναφέρουμε ακόμη και την περίπτωση η οποία όμως, δεν οδηγεί αναγκαστικά σε λύση της Α.Ε., κατά την οποία το σύνολο των ίδιων κεφαλαίων της, όπως προσδιορίζονται στον ισολογισμό, γίνει κατώτερο από το ½ του Μ.Κ. της. Στην περίπτωση αυτή το Δ.Σ. υποχρεούνται να συγκαλέσει τη Γ.Σ., μέσα σε 6 μήνες από τη λήξη της χρήσεως κατά την οποία προέκυψε αυτή η κατάσταση, για να αποφασισθεί είτε η λύση της Α.Ε. είτε η υιοθέτηση αλλού μέτρου.(π.χ. συνδυασμένοι μείωση και αύξηση του Μ.Κ.).

Αφού λυθεί η Α.Ε. για οποιαδήποτε από τις παραπάνω αιτίες, εκτός της πτωχεύσεως, η εταιρεία τίθεται υπό εκκαθάριση η οποία αποτελεί το τελικό στάδιο ζωής της Α.Ε. και αποσκοπεί στη ρευστοποίηση του ενεργητικού, την εξόφληση των υποχρεώσεων προς τρίτους και την επιστροφή του εναπομένοντος μέρους της περιούσιας στους μετόχους.

Για την διενέργεια της εκκαθαρίσεως η Γ.Σ. ορίζει εκκαθαριστές, οι οποίοι μόλις αναλάβουν τα καθήκοντα των υποχρεούνται να διενεργήσουν απογραφή της εταιρικής περιούσιας και να συντάξουν ισολογισμό.

Στη διάρκεια της εκκαθαρίσεως η Γ.Σ. των μετόχων διατηρεί όλα τα δικαιώματα της και εγκρίνει τους λογαριασμούς της εκκαθαρίσεως, καθώς και την απογραφή και ισολογισμό που επίσης υποχρεούνται να συντάξουν οι εκκαθαριστές κατά τη λήξη της εκκαθαρίσεως.

Αν η εκκαθάριση διαρκέσει επί έτη, οι εκκαθαριστές λογοδοτούν στην ετήσια Γ.Σ. στην οποία υποβάλουν τα αποτελέσματα της εκκαθαρίσεως και έκθεση για τα αιτία που δεν επέτρεψαν την περάτωση της. Παρόλο που ο νόμος δεν το αναφέρει ρητά, συνάγεται κατά τη γνώμη μας, ότι οι εκκαθαριστές πρέπει να συντάσσουν και να υποβάλλουν στη Γ.Σ. ετήσιο



ισολογισμό. Τα έτη μετρώνται από την ημερομηνία που η Α.Ε. έχει τεθεί υπό εκκαθάριση. Για να συνεχισθεί η εκκαθάριση πέρα της πενταετίας, απαιτείται ειδική άδεια του Υπουργείου Εμπορίου. Σε καμία περίπτωση όμως το στάδιο της εκκαθάρισεως δεν μπορεί να υπερβεί τα δέκα έτη.

## 5.6 Διαδικασίες της εκκαθάρισεως

Τα διάφορα στάδια που ακολουθεί η εκκαθάριση είναι τα ακόλουθα:

- 1) Σύνταξη ισολογισμού και συμφωνία λογαριασμών για την εξασφάλιση της ορθότητας των έγγραφων κ.λπ.
- 2) Σύνταξη πραγματικής απογραφής και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων. Η αποτίμηση είναι σκόπιμο να γίνεται με τις τιμές ρευστοποιήσεως των στοιχείων και όχι με τους γνωστούς κανόνες του ιστορικού κόστους και την εφαρμογή της αρχής της συντηρητικότητας.
- 3) Λογιστικές μεταφορές με σκοπό να εμφανιστεί στους λογαριασμούς η λογιστική αξία των στοιχείων της περιούσιας. Για το σκοπό αυτό μεταφέρονται οι αντίθετοι λογαριασμοί (π.χ. οι λογαριασμοί αποσβεσμένων στοιχείων) ή οι συμπληρωματικοί στους κύριους λογαριασμούς αξίας.
- 4) Παραβολή των δεδομένων της απογραφής με τα λογιστικά υπόλοιπα των αντιστοιχών λογαριασμών και προσαρμογή των τελευταίων στα δεδομένα της πρώτης, με την προϋπόθεση βέβαια ότι οι αξίες απογραφής έχουν προσδιοριστεί με βάση τις προβλεπόμενες τιμές ρευστοποιήσεως. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ απογραφής και υπόλοιπων των λογαριασμών, διαμορφώνεται ο λογαριασμός « Διαφορές εκκαθάρισεως » ή « Διαφορές αποτιμήσεως για εκκαθάριση ». Ο λογαριασμός αυτός θα μεταφερθεί, σε μεταγενέστερο στάδιο, στον λογαριασμό « Αποτελέσματα εκκαθάρισεως ».
- 5) Μετά τις πρώτες πιο πάνω διαδικασίες ακολουθούν οι λογιστικές καταχωρήσεις των πράξεων που εξυπηρετούν την εκκαθάριση της εταιρείας. Οι τυχόν διάφορες που προκύπτουν μεταξύ των υπόλοιπων

των λογαριασμών και της πραγματοποιούμενης αξίας ρευστοποιήσεως αποτελούν αποτέλεσμα λόγω της εκκαθάρισεως, που καταχωρείται σε λογαριασμό με τίτλο «Αποτελέσματα εκκαθάρισεως».

- 6) Τα κάθε φύσεως έξοδα εκκαθάρισεως, καθώς και οι αμοιβές εκκαθαριστών, χρεώνονται αρχικά στον λογαριασμό «Έξοδα εκκαθάρισεως», ο οποίος μπορεί να αναλύεται κατ'είδος εξόδου και μεταφέρεται, σε μεταγενέστερο στάδιο, στον λογαριασμό «Αποτελέσματα εκκαθάρισεως».
- 7) Αν υπάρχουν στον αρχικό ισολογισμό λογαριασμοί αδιανέμητων κερδών ή ζημιών εις νέο, δεν είναι σωστό να μεταφερθούν στον λογαριασμό «Αποτελέσματα εκκαθάρισεως», επειδή αντιπροσωπεύουν αποτέλεσμα που οφείλεται στην παρελθούσα κανονική εκμετάλλευση της Α.Ε. και όχι στην εκκαθάριση. Παρόλο που στην πράξη συχνά γίνεται αυτή η μεταφορά, νομίζουμε ότι οι λογαριασμοί αυτοί θα πρέπει να παραμείνουν ανοικτοί μέχρι το τέλος της εκκαθάρισεως θεωρούμενοι συστατικό στοιχείο των κατά την έναρξη της εκκαθάρισεως ίδιων κεφαλαίων της Α.Ε.
- 8) Μετά τις τελικές αυτές λογιστικές τακτοποιήσεις και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η ρευστοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού και η απόσβεση, με εξόφληση ή συμψηφισμό, των κάθε φύσεως των υποχρεώσεων προς τρίτους, διαμορφώνεται οριστικά ο λογαριασμός «Αποτελέσματα εκκαθάρισεως» στον οποίο μεταφέρονται και τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Διαφορές αποτιμήσεως για εκκαθάριση» και «Έξοδα εκκαθάρισεως» στα οποία περιλαμβάνεται και η αμοιβή των εκκαθαριστών. Παραμένουν τότε συνήθως ανοικτοί οι ακόλουθοι λογαριασμοί:
  - Μετοχικό κεφαλαίο
  - Λογαριασμοί διαφορών υπέρ το άρτιο, αποθεματικών, κερδών ή ζημιών εις νέο και γενικά όλοι οι λογαριασμοί που εκφράζουν τα πριν από την εκκαθάριση ίδια κεφάλαια.
  - Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα εκκαθάρισεως» με χρεωστικό μη πιστωτικό υπόλοιπο, ανάλογα με τη φύση του αποτελέσματος.
  - Λογαριασμοί ρευστών διαθέσιμων (ταμείο, Τράπεζες κ.λ.π.).

Εκτός από τους λογαριασμούς των διαθέσιμων, το αλγεβρικό άθροισμα όλων των άλλων συγκροτεί την τελική καθαρή θέση της εκκαθάρισεως (Τ.Κ.Θ.Ε.). Αυτή την τελική θέση μπορούμε να την εμφανίσουμε σε ένα λογαριασμό μεταφέροντας εκεί τα υπόλοιπα όλων των άλλων, εκτός από τα διαθέσιμα, όποτε ο ισολογισμός θα περιέχει:

- Στο ενεργητικό τους λογαριασμούς των διαθέσιμων,
- Στο παθητικό το λογαριασμό «Τελική καθαρή θέση εκκαθάρισεως».

Αυτός ο τελευταίος λογαριασμός αντιπροσωπεύει τα δικαιώματα των μετόχων επί του τελικού προϊόντος της εκκαθάρισεως, το οποίο εκφράζεται με τα χρηματικά διαθέσιμα.

Η διανομή των διαθέσιμων στους μέτοχους εξαρτάται από το συνολικό ύψος της Τ.Κ.Θ.Ε. και από τη σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου (κοινού, προνομιούχου, αποσβεσμένου).

Αν υπάρχουν προνομιούχοι μέτοχοι των οποίων το προνόμιο συνίσταται στην κατά προτεραιότητα απόδοση της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους κατά τη λύση της εταιρείας, θα λάβουν την αξία αυτή. Σε περίπτωση που η Τ.Κ.Θ.Ε. δεν επαρκεί για να καλύψει την αξία αυτή, το υπάρχον πόσο θα μερισθεί στις προνομιούχες μετοχές, ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες δεν θα λάβουν τίποτα.

Αν μετά την απόδοση της πλήρους ονομαστικής αξίας στους προνομιούχους μετόχους απομείνει υπόλοιπο προς διανομή, θα λάβουν την ονομαστική αξία των μετοχών τους οι κοινοί μέτοχοι. Σε περίπτωση που το πόσο δεν επαρκεί θα μερισθεί στις κοινές μετοχές ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες δικαιούχων δεν θα λάβουν τίποτα.

Αν μετά την πλήρη απόδοση της ονομαστικής αξίας και στους κοινούς μετόχους απομείνει υπόλοιπο για διανομή, σε αυτή δικαιούνται να συμμετάσχουν οι μέτοχοι, οι κοινοί και προνομιούχοι και μέτοχοι μετοχών επικαρπίας.

#### Παράδειγμα υπολογισμών διανομής:

Έστω ότι το Μ.Κ. της «Ω, Α.Ε. υπό εκκαθάριση» έχει την ακόλουθη σύνθεση:

Κοινό Μ.Κ.	μετοχές 6.000*5,86= €	35.216,43
Προνομιούχο Μ.Κ.	μετοχές 1.600*5,86= «	9.391,04
Κοινό Μ.Κ. αποσβεσμένο	«	11.738,81
Προνομιούχο Μ.Κ. αποσβεσμένο	«	<u>2.347,76</u>
	«	<u>58.694,05</u>

Για το αποσβεσμένο κεφάλαιο έχουν εκδοθεί 2.400 μετοχές επικαρπίας (2.000 διανεμήθηκαν στους πρώην μετόχους κοινών μετοχών και 400 στους πρώην μετόχους προνομιούχους).

**Περίπτωση Α΄:** Η Τ.Κ.Θ.Ε. ανέρχεται σε 7.043,28 €

Το ποσό είναι ανεπαρκές για να ικανοποιήσει πλήρως τους προνομιούχους μετόχους. Θα κατανεμηθεί μεταξύ των μόνο και θα λάβουν 7.043,28 € : 1.600 = 4,40 € κατά μετοχή.

**Περίπτωση Β΄:** Η Τ.Κ.Θ.Ε. ανέρχεται σε 30.520,91 €

Θα αποδοθεί η πλήρης ονομαστική αξία στους προνομιούχους μετόχους, δηλαδή συνολικά 9.391,04 €.

Το υπόλοιπο (30.520,91 - 9.391,04 = 21.129,86 €) είναι ανεπαρκές να αποδοθεί η πλήρης ονομαστική αξία και των κοινών μετοχών. Οι κοινοί μέτοχοι θα λάβουν 21.129,86 : 6.000 = 3,52 € κατά μετοχή.

**Περίπτωση Γ΄:** Η Τ.Κ.Θ.Ε. ανέρχεται σε 55.172,41 €

Θα αποδοθεί η πλήρης ονομαστική αξία στους προνομιούχους μετόχους, δηλαδή συνολικά: 35.216,43 + 9.391,04 = 44.607,48 €

Το υπόλοιπο, δηλαδή (55.172,41 - 44.607,48 = 10.564,93 €) θα μοιρασθεί στους προνομιούχους και κοινούς μετόχους καθώς και στους κατόχους μετοχών επικαρπίας, οι οποίοι θα λάβουν 10.564,93 : 29,34 = 1,06 € κατά μετοχή ανεξαρτήτως κατηγορίας.

Σημειώνουμε ότι στους υπολογισμούς διανομής που παραθέσαμε δεν λάβαμε υπόψη τη φορολογική άποψη. Στην πράξη, το ποσό που απομένει μετά την απόδοση του Μ.Κ. στους μετόχους, θεωρείται ως διανεμόμενο αποθεματικό που υπόκειται στη σχετική φορολογία σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα. Εάν καλύπτεται το σύνολο των σχηματισμένων αποθεματικών και

απομένει υπόλοιπο, τούτο φορολογείται ως κέρδος της Α.Ε. και διανέμεται στους μετόχους κατά αναλογία της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους.

Στη διαδικασία εκκαθαρίσεως που περιγράφουμε παραπάνω, μπορεί να υπάρξουν παραλλαγές κατά περίπτωση λόγω ειδικών συνθηκών. Επίσης τα διάφορα στάδια που αναφέρθηκαν δεν είναι κατ' ανάγκη διαδοχικά, αλλά μερικά μπορούν να διεξάγονται παράλληλα.

## 5.7 Εφαρμογή λύσεως της βιομηχανικής Α.Ε.

Ας πάρουμε τα ακόλουθα λογιστικά δεδομένα και την απογραφή της «Δ, Α.Ε. υπό εκκαθάριση»:

		<u>Ποσά</u>
<u>Ενεργητικό</u>	<u>Ισοζυγίου</u>	<u>Απογραφής</u>
Πάγια στοιχεία	19.721,20	18.782,09
Οφειλόμενο κεφάλαιο	4.695,52	4.695,52
Αποθέματα εμπορευμάτων	14.086,57	17.021,27
Γραμμάτια εισπρακτέα	3.521,64	3.521,64
Πελάτες	25.825,38	24.416,72
Επισφαλής πελάτες	586,94	1.995,59
Διαθέσιμα (ταμείο, τράπεζες)	5.282,46	5.282,46
Κέρδη-ζημιές	<u>5.869,40</u>	-
	<u>79.589,14</u>	
<u>Παθητικό</u>		
Μετοχικό κεφάλαιο	58.694,05	
Τακτικό αποθεματικό	5.869,40	
Έκτακτο αποθεματικό	1.526,04	
Προβλέψεις επισφ. πελατών	234,77	
Αποσβεσμένα πάγια	3.286,86	
Πιστωτές διάφοροι	9.391,04	9.391,04
Μερίσματα πληρωτέα	<u>586,94</u>	
	<u>79.589,14</u>	

Τακτοποιήσεις λογαριασμών και προσαρμογές σύμφωνα με τα δεδομένα της απογραφής:

Αποσβεσμένα πάγια	3.286,86	
Πάγια στοιχεία		3.286,86
Πάγια στοιχεία	2.347,76	
Διαφορές αποτιμήσεως		2.347,76
Αποθέματα εμπορευμάτων	2.934,70	
Διαφορές αποτιμήσεως		2.934,70
Επισφαλής πελάτες	1.408,66	
Πελάτες		1.408,66

Από τις εργασίες εκκαθαρίσεως έχουν προκύψει τα ακόλουθα δεδομένα (αναφέρονται σε αντιπαραβολή με τα προσαρμοσμένα υπόλοιπα των λογαριασμών):

	Πληρωμές, Εισπράξεις <u>Εκκαθ/σεως</u>	Υπόλοιπα <u>λογ/σμων</u>
Πάγια στοιχεία	19.955,97	18.782,09
Αποθέματα εμπορευμάτων	16.434,33	17.021,27
Γραμμάτια εισπρακτέα	3.169,47	3.521,64
Πελάτες (εισπράξεις)	24.416,72	24.416,72
Έξοδα εισπράξεως γραμματίων	352,16	-
Επισφαλής πελάτες (εισπράξεις)	1.173,88	1.995,59
Διαθέσιμα	-	5.282,46
Πιστωτές διάφοροι (πληρωμές)	8.921,49	9.391,04
Λοιπά έξοδα εκκαθαρίσεως	3.052,09	-

Το Μ.Κ. της «Δ» είχε διαιρεθεί σε προνομιούχες και κοινές μετοχές ως εξής:

Προνομιούχες μετοχές	2.000 X 5,87 = 11.738,81
Κοινές μετοχές	8.000 X 5,87 = <u>46.955,25</u>

Οι μέτοχοι θα καταβάλουν τις απομένουσες δόσεις του Μ.Κ., ιδιαίτερα αν το προϊόν της εκκαθαρίσεως δεν είναι αρκετό για να εξοφληθούν οι υποχρεώσεις προς τρίτους.

Οι ακόλουθοι λογαριασμοί, οι οποίοι δεν αναφέρθηκαν μεταξύ των προηγούμενων, θα πρέπει να τακτοποιηθούν πριν από την λογοδοσία των εκκαθαριστών.

Διαφορές αποτιμήσεως	( πιστωτικός )	5.517,24
Κέρδη και ζημίες	( χρεωστικός )	5.869,40
Οφειλόμενο κεφάλαιο	( χρεωστικός )	4.695,52
Μερίσματα πληρωτέα	( πιστωτικός )	586,94
Μετοχικό κεφάλαιο	( πιστωτικός )	58.694,05
Τακτικό αποθεματικό	( πιστωτικός )	5.869,40
Έκτακτο αποθεματικό	( πιστωτικός )	1.526,04

Στον λογαριασμό «Αποτελέσματα Εκκαθαρίσεως» που θα δημιουργηθεί, μεταφέρονται όπως είναι γνωστό:

- Τα αποτελέσματα τόσο της ρευστοποιήσεως όσο και της εξοφλήσεως των υποχρεώσεων.
- Ο λογαριασμός «Διαφορές αποτιμήσεως».
- Ο λογαριασμός «Κέρδη-ζημίες», καθώς και κάθε αποτελεσματικός λογαριασμός που βρίσκεται σε εκκρεμότητα.
- Ο λογαριασμός εξόδων εκκαθαρίσεως.

Εγγραφές εκκαθαρίσεως της περιουσίας της Α.Ε. «Δ».

»		
Ταμείο	19.955,97	
Πάγια στοιχεία		18.782,09
Αποτελέσματα εκκαθαρίσεως		1.173,88
»		
Ταμείο	16.434,33	
Αποτελέσματα εκκαθαρίσεως	586,94	
Αποθέματα εμπορευμάτων		17.021,27
»		
Ταμείο	3.169,47	
Έξοδα εκκαθαρίσεως	352,16	
Γραμμάτια εισπρακτέα		3.521,64
»		
Ταμείο	24.416,72	
Πελάτες		24.416,72
»		
Ταμείο	1.173,88	
Προβλέψεις επισφ. Πελατών	234,77	
Αποτελ. Εκκαθαρίσεως	586,94	
Επισφαλείς πελάτες		1.995,59
»		
Πιστωτές διάφοροι	9.371,04	
Ταμείο		8.921,49
Αποτ/τα εκκαθαρίσεως		469,55
»		
Έξοδα εκκαθαρίσεως	3.052,09	
Ταμείο		3.052,09
»		

Εγγραφές τακτοποίησης ορισμένων λογαριασμών, είσπραξη υπόλοιπων δόσεων, καταβολή μερισμάτων πληρωτέων.



Ταμείο	4.695,52	
Οφειλόμενο κεφάλαιο		4.695,52
Διαφορές αποτιμήσεως	5.282,46	
Αποτελέσματα εκκαθαρίσεως		5.282,46
Μερίσματα πληρωτέα	586,94	
Ταμείο		586,94
Αποτελέσματα εκκαθαρίσεως	3.404,25	
Έξοδα εκκαθαρίσεως		3.304,25

Ο ισολογισμός που θα συνταχθεί στη συνέχεια θα έχει ως εξής:

<u>Ενεργητικό</u>		<u>Παθητικό</u>	
Διαθέσιμα	62.567,87	Μετοχικό κεφάλαιο	58.694,05
Κέρδη-ζημίες	5.869,41	Τακτ. Αποθ/κό	5.869,40
		Έκτακτα αποκ/κά	1.526,04
		Απ/τα εκκαθαρίσεως	2.347,76

Ο Ισολογισμός αυτός δείχνει την τελική καθαρή θέση εκκαθαρίσεως (Τ.Κ.Θ.Ε.) που είναι διακανονιστέα μεταξύ των μετοχών της «Δ» και των κατόχων ιδρυτικών τίτλων (εφόσον επαρκεί).

Μετοχικό Κεφαλαίο	58.694,05	
Τακτικό αποθεματικό	5.869,40	
Έκτακτο αποθεματικό	1.526,04	
Απ/τα εκκαθαρίσεως	2.347,76	
Κέρδη-ζημίες		5.869,40
Τ.Κ.Θ.Ε.		62.567,86

Τ.Κ.Θ.Ε.	58.694,05	
Μέτοχοι		58.694,05
Μέτοχοι	58.694,05	
Διαθέσιμα		58.694,05

Κατ τη λύση της Α.Ε. θα πρέπει να φορολογηθούν, στο όνομα της εταιρείας, αποθεματικά τα οποία, κατά το σχηματισμό τους, δεν είχαν φορολογηθεί βάσει διατάξεων ειδικών νόμων. Επίσης πρέπει να φορολογηθούν κέρδη που ενδεχομένως προέκυψαν κατά τη διάρκεια της εκκαθαρίσεως. Χωρίς να επεισέλθουμε σε φοροτεχνικές λεπτομέρειες, υποθέτουμε για το παράδειγμα μας ότι προέκυψαν φόροι συνολικού ύψους 193,69 €, οπότε θα έχουμε τις ακόλουθες εγγραφές:

Τ.Κ.Θ.Ε.	3.873,80	
Μέτοχοι		3.680,11
Φόροι πληρωτέοι		193,69
Φόροι πληρωτέοι	193,69	
Διαθέσιμα		193,69
Μέτοχοι	3.680,11	
Διαθέσιμα		3.680,11

Μετά τις τελευταίες εγγραφές, κλείνουν τα βιβλία της Α.Ε.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI**

### **ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Α.Ε.:**

#### **ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ – ΔΙΑΣΠΑΣΕΙΣ**

#### **6.1 Γενικά περί μετασχηματισμών βιομηχανικών ανωνύμων εταιρειών**

Ένας εναλλακτικός τρόπος σύστασης ή λύσης μιας Α.Ε. είναι μέσα από τη συγχώνευση άλλων εταιρειών (οποιασδήποτε μορφής) ή από τη διάσπαση μιας ήδη υπάρχον Α.Ε. αντίστοιχα. Κάθε ανώνυμη εταιρεία, δραστηριοποιούμενη ως οικονομικός οργανισμός σε ένα ρευστό και συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον που επιβάλλει τη δική του δυναμική, ενδέχεται να διαπιστώσει ότι η νομική μορφή ή /και η οικονομική δομή της, όπως διαμορφώθηκε κατά τη σύσταση και την ως αυτή τη στιγμή λειτουργία της, δεν ανταποκρίνεται πλέον στις νέες συνθήκες που έχουν προκύψει. Για να μπορέσει να συνεχίσει επιτυχώς τη δραστηριότητα της, πολλές φορές είναι σκόπιμο να προχωρήσει σε κάποιον από τους παραπάνω μετασχηματισμούς που προβλέπει το νομοθετικό πλαίσιο. Να σημειωθεί ότι εκτός από τους δυο μετασχηματισμούς (συγχώνευση, διάσπαση) που αναφέραμε προηγουμένως υπάρχει και ένας τρίτος, η μετατροπή, με τον οποίο όμως δε θα ασχοληθούμε σ'αυτή την εργασία.

#### **6.2 Έννοια και τρόποι συγχωνεύσεως βιομηχανικών Α.Ε.**

Στο γενικό όρο συγχώνευση ο Έλληνας νομοθέτης έχει υπαγάγει δυο έννοιες οι οποίες στην ξένη βιβλιογραφία εμφανίζονται συνήθως διακεκριμένες: την έννοια της συγχωνεύσεως και την έννοια της απορροφήσεως. Με αυστηρή χρήση της επιστημονικής ορολογίας:

Συγχώνευση έχουμε όταν δυο ή περισσότερες εταιρείες λύνονται χωρίς εκκαθάριση, μεταβιβάζοντας το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων τους σε νέα εταιρεία την οποία συνιστούν. Οι εταίροι ή μέτοχοι των καθίστανται εταίροι ή μέτοχοι της νέας εταιρείας.

Απορρόφηση ή εξαγορά έχουμε όταν μια ή περισσότερες εταιρείες (απορροφούμενες) λύνονται χωρίς εκκαθάριση, μεταβιβάζοντας το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων τους σε άλλη υφισταμένη εταιρεία (απορροφούσα) η οποία και μόνη θα διατηρήσει τη νομική της προσωπικότητα. Οι εταίροι ή μέτοχοι των απορροφούμενων εταιρειών καθίστανται εταίροι της απορροφούσας.

Στην ελληνική νομοθεσία οι δυο αυτές έννοιες θεωρούνται ότι αποτελούν το περιεχόμενο του γενικού όρου συγχώνευση.

Η συγχώνευση λοιπόν των ανωνύμων εταιρειών μπορεί να γίνει με τους εξής δυο τρόπους: α) Με τη διάλυση των συγχωνευμένων εταιρειών και τη σύσταση μιας νέας και β) με την απορρόφηση ή εξαγορά της μιας ή περισσότερων από την άλλη.

Και οι δυο παραπάνω τρόποι συγχωνεύσεως παρουσιάζουν διάφορα κοινά χαρακτηριστικά, κυρίως ως προς τα έννομα αποτελέσματα που επιφέρουν. Αυτά είναι:

- α) Έκφραση της βουλήσεως των εταιρειών να πραγματοποιήσουν, κατά περίπτωση, συγχώνευση ή απορρόφηση. Σε άλλες χώρες η βούληση εκφράζεται με την κατάρτιση συμβάσεως, στην Ελλάδα μπορεί να θεωρηθεί ότι έκφραση της κοινής βουλήσεως αποτελεί η αποδοχή του Σχεδίου Συγχωνεύσεως, που προβλέπει ο νόμος, από τις ενδιαφερόμενες εταιρείες.
- β) Η συνιστώμενη νέα εταιρεία ή η απορροφούσα αποκαθιστάται σε όλα γενικώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των λυόμενων εταιρειών η μεταβίβαση σε αυτήν των ενεργητικών στοιχείων και των υποχρεώσεων των λυομένων εξομοιώνεται με καθολική διάδοχη (οιονεί καθολική διάδοχη).
- γ) Οι εταιρείες, εκτός από τη συστήθηκα ή την απορροφούσα, παύουν να υφίστανται.
- δ) Οι εταίροι ή μέτοχοι των εξαφανιζομένων εταιρειών καθίστανται εταίροι ή μέτοχοι της νέας εταιρείας ή της απορροφούσας.
- ε) Οι εκκρεμείς δικές συνεχίζονται αυτοδικαίως από τη νέα εταιρεία ή την απορροφούσα ή ενάντιων αυτών, χωρίς η συγχώνευση ή απορρόφηση

να επιφέρει βίαιη διακοπή δικής και χωρίς να απαιτείται δήλωση ή άλλη διατύπωση για την επανάληψη της.

Κατά τη συγχώνευση ή απορρόφηση Α.Ε. η νέα εταιρεία ή η απορροφούσα εκδίδει μετοχές οι οποίες παραδίδονται στους μέτοχους των εξαφανιζόμενων εταιρειών με ανταλλαγή των παλαιών μετοχών τους.

### **6.3 Διαδικασία συγχωνεύσεως**

Ο Ν. 2190/1920 (άρθρα 68-80) καθορίζει τις ακόλουθες διαδικασίες για τη συγχώνευση (και απορρόφηση) Α.Ε.

Τα Δ.Σ. των συγχωνευομένων εταιρειών καταρτίζουν εγγράφως σχέδιο συμβάσεως στο οποίο πρέπει να καθορίζονται λεπτομερώς οι όροι της συγχωνεύσεως. Κυρίως πρέπει να καθορισθούν η σχέση ανταλλαγής των μετοχών των εξαφανιζόμενων εταιρειών, η ημερομηνία από την οποία οι νέες μετοχές που θα εκδώσει η νέα εταιρεία ή η απορροφούσα παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, τα δικαιώματα που εξασφαλίζονται σε ειδικές κατηγορίες μετοχών (π.χ. προνομιούχοι μέτοχοι, κάτοχοι μετοχών επικαρπίας) καθώς και στους μετόχους άλλων τίτλων (π.χ. ιδρυτικών τίτλων) ή τα μέτρα που προτείνονται για αυτούς.

Το σχέδιο μαζί με λεπτομερείς εκθέσεις των Δ.Σ. των συγχωνευομένων εταιρειών με τις οποίες σχολιάζονται και επεξηγούνται διάφορα σημεία του, υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας από όλες τις συγχωνευόμενες εταιρείες, τουλάχιστον δυο μήνες πριν από τις συνεδρίες των Γ.Σ. που θα αποφασίσουν για αυτό. Περίληψη του σχεδίου δημοσιεύεται σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα μέσα σε 10 ημέρες από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας.

Οι πιστωτές των συγχωνευομένων εταιρειών έχουν το δικαίωμα, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίευση, να ζητήσουν να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις, εφόσον οι απαιτήσεις των είχαν δημιουργηθεί πριν από τη δημοσίευση και δεν είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της δημοσίευσής. Για κάθε διάφορα που θα προκύψει, οι πιστωτές έχουν το δικαίωμα να κοινοποιήσουν εγγράφως προς τις συγχωνευόμενες εταιρείες, μέσα στην παραπάνω μηνιαία προθεσμία, τις αντιρρήσεις των για την

συγχώνευση. Αν κάποια από τις συγχωνευόμενες Α.Ε. έχει έκδοση ομολογιακά δάνεια τα οποία δεν έχουν εξοφληθεί, η συγχώνευση πρέπει να εγκριθεί και από ειδικώς συγκροτούμενη συνέλευση των ομολογιακών δανειστών.

Τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευομένων εταιρειών εκτιμώνται από την Επιτροπή που προβλέπει το άρθρο 9 του Ν.2190.

Η τελική απόφαση για τη συγχώνευση λαμβάνεται από τη Γ.Σ. όλων των συγχωνευομένων εταιρειών, με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Στους μετόχους που θα παραστούν στη Γ.Σ. πρέπει να είναι διαθέσιμα ένα μήνα πριν από την ημερομηνία συνεδριάσεως της, όλα τα έγγραφα και τα στοιχεία που σχετίζονται με τη συγχώνευση.

Οι αποφάσεις των Γ.Σ. κάθε συγχωνευόμενης εταιρείας και η σχετική σύμβαση, που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, αφού εγκριθούν από τον Υπουργό Εμπορίου. Με την καταχώριση της εγκριτικής αποφάσεως στα Μ.Α.Ε. επέρχονται όλες οι νόμιμες συνέπειες της συγχωνεύσεως.

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εμπορίου η διαδικασία για συγχωνεύσεις επιχειρήσεων σε ανώνυμες εταιρίες, για συγχωνεύσεις με απορρόφηση Α.Ε. και για συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιριών διεκπεραιώνονται ως εξής:

- Κατάθεση των παρακάτω δικαιολογητικών στην αρμόδια υπηρεσία:  
Δ/ση Εμπορίου της οικείας Ν.Α. ( η διαδικασία διεκπεραιώνεται και μέσω Κ.Ε.Π. )

#### ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:

- α. Αίτηση (χορηγείται από την υπηρεσία).
- β. Έκθεση Εκτιμητικής Επιτροπής.
- γ. Καταστατικό σε ενιαίο κείμενο, κατά περίπτωση.
- δ. Πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων Α.Ε., κατά περίπτωση, με προηγούμενη πρόσκληση.
- ε. Συμβολαιογραφική πράξη, κατά περίπτωση.
- στ. Διπλότυπο για δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ.

- Μελέτη - έλεγχος των παραπάνω δικαιολογητικών για το σύννομο, έκδοση απόφασης από το Νομάρχη καταχώρισής της στο μητρώο Α.Ε. και της σχετικής ανακοίνωσης,
- καταχώριση και αποστολή της για δημοσίευση στο ΦΕΚ (Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε.)

Το κόστος που απαιτείται για όλα τα παραπάνω ανέρχεται στο ποσό των 440 € ή 235 € ανάλογα με την περίπτωση.

#### **6.4 Έννοια και τρόποι διάσπασης Α.Ε.**

Σύμφωνα με τον Καρδακάρη Κ. 1996, διάσπαση Α.Ε. είναι η πράξη με την οποία μια Α.Ε. λύεται χωρίς εκκαθάριση, μεταβιβάζοντας το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού της σε περισσότερες από μια Α.Ε., οι οποίες είτε συνιστώνται, είτε υφίστανται ήδη, είτε μια τουλάχιστον συνίσταται και μια τουλάχιστον υφίσταται. Η λυόμενη και μεταβιβάζουσα τα στοιχεία της Α.Ε. καλείται διασπώμενη, ενώ οι υπόλοιπες επωφελούμενες. Στους μετόχους της διασπώμενης Α.Ε. αποδίδονται μετοχές που εκδίδονται από τις επωφελούμενες και ενδεχομένως ένα χρηματικό ποσό σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της Ο.Α. των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους της διασπώμενης Α.Ε. και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει την αξία της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, υπάρχουν τρεις διαφορετικοί τρόποι διάσπασης:

- α) Διάσπαση με σύσταση νέων εταιρειών, όταν οι επωφελούμενες συνιστώνται ταυτόχρονα με τη διάσπαση. Η περίπτωση αυτή μπορεί να λεχθεί ότι είναι η αντίστροφη της συγχωνεύσεως.
- β) Διάσπαση με απορρόφηση, όταν οι επωφελούμενες προϋπάρχουν.

γ) Διάσπαση με απορρόφηση και σύσταση, που αποτελεί συνδυασμό των δυο προηγούμενων τρόπων.

Σημειώνεται ότι ουσιώδες χαρακτηριστικό της διασπάσεως είναι το ότι η διασπώμενη Α.Ε. παύει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο. Συνεπώς δεν αποτελεί διάσπαση η καλούμενη απόσχιση, κατά την οποία αποσπώνται κάποιο ή κάποια τμήματα μιας εταιρείας με τα οποία συνιστώνται μια ή περισσότερες νέες εταιρείες χωρίς να πάψει να υπάρχει και η παλαιά.

Κατά τη διάσπαση, όπως και κατά τη συγχώνευση, η μεταβίβαση των στοιχείων της λυόμενης εταιρείας θεωρείται κατά κάποιο τρόπο ως καθολική διάδοχη.

## 6.5 Διαδικασία διασπάσεως

Η διαδικασία διασπάσεως για τις Α.Ε., καθορίζεται από τα άρθρα 81-89 του Ν.2190 κατά τρόπο ανάλογο με την διαδικασία συγχωνεύσεως. Έτσι τα Δ.Σ. των Α.Ε. που συμμετέχουν στην διάσπαση καταρτίζουν έγγραφο σχέδιο συμβάσεως διασπάσεως, με περιεχόμενο, κατά το μεγαλύτερο μέρος του, παρόμοιο με το προβλεπόμενο για το σχέδιο συγχωνεύσεως. Στο σχέδιο διασπάσεως πρέπει ακόμα να προβλέπεται η κατανομή των μετοχών που εκδίδονται από τις επωφελούμενες στους μέτοχους της διασπώμενης Α.Ε. και το κριτήριο στο οποίο βασίζεται η κατανομή αυτή.

Για τις διατυπώσεις δημοσιότητας, τη σύγκλιση των Γ.Σ. των Α.Ε. που συμμετέχουν στη διάσπαση, την εκτίμηση της Επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190, την κατάρτιση της οριστικής συμβάσεως με συμβολαιογραφικό έγγραφο και γενικά για όλες τις ενέργειες που απαιτούνται μέχρι την ολοκλήρωση της διασπάσεως, ισχύουν όσα αναφέρθηκαν στην περίπτωση των συγχωνεύσεων.

Δεν θεωρείται άσκοπο να αναφερθεί ότι στο ελληνικό εταιρικό δίκαιο ο θεσμός της διασπάσεως έχει εισαχθεί κατά τα πρόσφατα σχετικά έτη, με το Π.Δ. 498/1987, με το άρθρο του οποίου προστέθηκαν στον Ν. 2190, τα σχετικά με την αυτήν άρθρα 81-89. Επίσης πρέπει να προστεθεί ότι οι σχετικές με τη διάσπαση διατάξεις αναφέρονται μόνο σε εταιρίες που



λειτουργούν με τη μορφή Α.Ε., επομένως αν εταιρεία άλλης μορφής λυθεί και τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της περιέλθουν σε νεοσύστατες ή υφισταμένες άλλες εταιρείες, η μεταβίβαση των δεν είναι δυνατό να γίνει ως καθολική διάδοχη και θα πρέπει να τηρηθούν οι συνήθεις διατάξεις της ειδικής διάδοχης.

## **6.6 Τελικές παρατηρήσεις επί των μετασχηματισμών της Α.Ε.**

Κλείνοντας το κεφάλαιο για τους μετασχηματισμούς εταιρειών θεωρούμε σκόπιμο να επισημάνουμε τα ακόλουθα:

1. Στα παραδείγματα συγχωνεύσεων και απορροφήσεων που αναπτύξαμε, οι έγγραφες που υποδείχθηκαν είναι επαρκείς με την προϋπόθεση ότι οι συγχωνευμένες εταιρίες δεν έχουν εκκρεμότητες από προηγούμενες δοσοληψίες μεταξύ των. Αν π.χ. συγχωνεύονται οι εταιρείες «Α» και «Β» για να αποτελέσουν μια νέα εταιρεία «Ω» και μεταξύ των απαιτήσεων της «Α» περιλαμβάνεται και απαίτηση της κατά της «Β», τότε κατά τη μεταβίβαση των ενεργητικών και παθητικών στοιχείων εταιρειών «Α» και «Β» στην «Ω» ενώνονται στο πρόσωπο της νέας εταιρείας οι ιδιότητες δανειστή και οφειλέτη και νομικώς επέρχεται απόσβεση της σχετικής ένοχης με σύγχυση. Λογιστικώς θα πρέπει να εξισωθούν αμοιβαία και να κλείσουν οι λογαριασμοί της απαιτήσεως και υποχρεώσεως που μεταβιβάστηκαν στην «Ω».
2. Κατά τους μετασχηματισμούς εταιρειών ανακύπτουν, από φοροτεχνικής πλευράς, πολυάριθμα και λεπτά θέματα, των οποίων η ανάπτυξη και η λογιστική αντιμετώπιση δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί σε ένα γενικό έργο Λογιστικής Εταιρειών.
3. Η Πολιτεία, στην προσπάθειά της να υποβοηθήσει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας με το να δημιουργηθούν οι προϋπόθεσης που διευκολύνουν τον σχηματισμό ισχυρότερο και περισσότερο ευέλικτων και ανταγωνιστικών οικονομικών μονάδων, θέσπισε κίνητρα που σε

πολλές εξειδικευμένες περιπτώσεις ευνοούν τους εταιρικούς μετασχηματισμούς.

Οι μετασχηματισμοί εταιρειών, στο χώρο της ελληνικής οικονομίας, ακολούθησαν τους ρυθμούς της οικονομικής αναπτύξεως της χώρας έχοντας αυξηθεί αισθητά σε αριθμό και σημασία κατά τα τελευταία έτη. Είναι βέβαιο ότι οι προοπτικές που διανοίγει για τη χώρα μας η ένταξη της στην Ο.Ν.Ε. θα τονίσουν περισσότερο τη σημασία αυτή κατά τα προσεχή έτη.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

### ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ε.Γ.Λ.Σ.

Για τις ανάγκες της εργασίας μας πραγματοποιήσαμε μια επίσκεψη στα γραφεία διοίκησης του εργοστασίου της **Coca Cola Τρία Έψιλον**, Ελληνική Εταιρία Εμφιαλώσεως Α.Ε. που βρίσκεται στο 7<sup>ο</sup> χλμ. Εθνικής Οδού Πατρών – Κορίνθου. Κατά την επίσκεψή μας συγκεντρώσαμε πληροφορίες και πραγματικά δεδομένα που αφορούν τον τρόπο κοστολόγησης ενός προϊόντος παραγωγής της εταιρίας.

Αρμόδιο τμήμα για την διάθεση τέτοιου είδους στοιχείων είναι το λογιστήριο, στο οποίο και απευθυνθήκαμε, όπου είχαμε μια ευχάριστη συνάντηση και αποδοτική συνεργασία με τον λογιστή Α', κ. Κουκουζέλη Χρήστο.

Αρχικά θεωρούμε χρήσιμο να ορίσουμε κάποιες έννοιες οι οποίες θα αναφερθούν παρακάτω, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση της διαδικασίας κοστολόγησης που θα περιγράψουμε.

#### 7.1 Ορισμός και διακρίσεις του κόστους

Κατά το Ε.Γ.Λ.Σ., **κόστος** είναι η διάθεση ή επένδυση αγοραστικής δυνάμεως για την απόκτηση υλικών ή άυλων αγαθών και υπηρεσιών με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους για την πραγματοποίηση εσόδων από πωλήσεις ή την κάλυψη κοινωνικών αναγκών.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του κόστους είναι τα εξής:

- Το κόστος συνιστά επένδυση χρηματικού ποσού (μετρητά, αξία αγαθών ή υπηρεσιών που δίδονται κ.λ.π.).
- Η μορφή της επενδύσεως είναι υλικά αγαθά ή υπηρεσίες (π.χ. αγορά παγίων ή πρώτων υλών, καταβολή ασφαλίσεων, τόκων).
- Σκοπός του κόστους είναι η επίτευξη εσόδων.

Κατά το Ε.Γ.Λ.Σ., το κόστος διακρίνεται στις ακόλουθες βασικές κατηγορίες:

- Κόστος πραγματικό (ιστορικό),
- Κόστος προϋπολογιστικό,
- Κόστος πρότυπο,
- Κόστος ειδικό για επιχειρηματικές αποφάσεις,
- Κόστος άμεσο και έμμεσο και
- Κόστος σταθερό και μεταβλητό.

Από τις παραπάνω κατηγορίες κόστους εμείς θα επεκταθούμε μόνο στο πραγματικό και το πρότυπο κόστος τα οποία είναι και αυτά που θα μας απασχολήσουν στο πρακτικό μέρος της εργασίας μας.

### 7.1.1 Κόστος Πραγματικό (ιστορικό)

Σύμφωνα με τους Κέχρας Ι. , Μαυροκορδάτο Ι. και Παπαγιάννη Δ. 1999, *πραγματικό (ιστορικό) κόστος* είναι εκείνο που σχηματίζεται από στοιχεία ομαλά και πραγματικά. Το πραγματικό κόστος κατά κανόνα, αναφέρεται π.χ. σε προϊόντα ή υπηρεσίες που παράγονται, σε ενσώματα ή ασώματα αγαθά που αγοράζονται ή σε δραστηριότητες και λειτουργίες της οικονομικής μονάδας.

Το πραγματικό κόστος παρουσιάζει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Είναι απαλλαγμένο από υπολογιστικά έξοδα, όπως π.χ. από τόκους ιδίων κεφαλαίων, αυτασφάλιστρα και αμοιβές επιχειρηματία.
- Στη διαμόρφωση του δεν συμμετέχουν έξοδα με ανώμαλο χαρακτήρα, όπως π.χ. έξοδα που αντιστοιχούν σε υποαπασχόληση τμήματος ή λειτουργίας, υπερβολικές φύρες βιομηχανοποίησης πρώτης ύλης, έξοδα υπερημερίας λιμένων λόγω καθυστέρησης παραλαβής πρώτης ύλης ή πρόστιμα καθυστέρησης πληρωμής φόρων και εισφορών.

Το πραγματικό κόστος διακρίνεται στις ακόλουθες υποκατηγορίες:

- α) Κόστος αρχικό
- β) Κόστος μετατροπής ή κατεργασίας
- γ) Κόστος παραγωγής
- δ) Κόστος λειτουργίας διοίκησης

- ε) Κόστος λειτουργίας διαθέσεως
- στ) Κόστος εμπορικό
- ζ) Κόστος χρηματοοικονομικής λειτουργίας
- η) Κόστος λειτουργίας ερευνών και αναπτύξεως
- θ) Κόστος ολικό ή κόστος εξόδων.

### 7.1.2 Κόστος πρότυπο

Σύμφωνα με τον Σακέλλη Ι. Εμμανουήλ 1991, *πρότυπο κόστος* είναι εκείνο που καταρτίζεται και προσδιορίζεται πριν πραγματοποιηθεί, με βάση τους ακόλουθους υπολογισμούς και μετρήσεις:

α) Ακριβείς μετρήσεις:

- Των ποσοτήτων των υλικών που αναλώνονται άμεσα για την παραγωγή της μονάδας του προϊόντος,
- Του χρόνου άμεσης εργασίας που απαιτείται για την παραγωγή της μονάδας προϊόντος
- Των ποσοτήτων των λοιπών στοιχείων κόστους, όπως π.χ. ηλεκτρικού ρεύματος, ατμού, νερού, έμμεσων υλικών παραγωγής, συντηρήσεων και επισκευών, που απαιτούνται κατά μονάδα δραστηριότητας.

β) Ακριβής υπολογισμός του ύψους των λοιπών εξόδων κατά μονάδα δραστηριότητας ή για μια ολόκληρη κοστολογική περίοδο.

γ) Ακριβείς υπολογισμοί:

- των τιμών μονάδας των άμεσων υλικών,
- των τιμών μονάδας της άμεσης εργασίας,
- των τιμών μονάδας των λοιπών συστατικών του στοιχείων.

δ) Προσδιορισμός του πρότυπου βαθμού απασχολήσεως, για την περίοδο ισχύος του πρότυπου κόστους που καταρτίζεται, ο οποίος χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του κατά μονάδα προϊόντος ή δραστηριότητας πρότυπου συντελεστή επιβαρύνσεως με σταθερό κόστος.

Το πρότυπο κόστος είναι κόστος προκαθορισμένο, επειδή προσδιορίζεται πριν πραγματοποιηθεί, διαφέρει όμως από το προϋπολογιστικό επειδή ο προσδιορισμός του βασίζεται σε εξειδικευμένους

υπολογισμούς που γίνονται έπειτα από πραγματικές μετρήσεις. Επίσης κατά το προσδιορισμό του πρότυπου κόστους επιχειρείται ο καθορισμός του ακριβούς ύψους του κόστους, ενώ κατά τον προσδιορισμό του προϋπολογιστικού κόστους επιχειρείται η πρόβλεψη του ύψους του κόστους. Το πρότυπο κόστος είναι συγχρόνως και πραγματικό, επειδή η δυνατότητα πραγματοποίησής του είναι πειραματικά επαληθευμένη και μάλιστα κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες χρησιμοποιημένου εξοπλισμού, επιπέδου ειδικευμένης εργασίας και, γενικά, κάτω από ορισμένες συνθήκες λειτουργίας της μονάδας.

Το πρότυπο κόστος αποτελεί το σταθερό κοστολογικό μέγεθος (επαληθευμένα πραγματοποιήσιμο) με το οποίο συγκρίνεται το πραγματικό κόστος για τον προσδιορισμό των αποκλίσεων (διαφορών). Η ανάλυση των αποκλίσεων κατά πηγή προελεύσεως αποτελεί τη βάση ελέγχου του πραγματικού κόστους και, μέσω αυτών, της αποτελεσματικότητας ολόκληρης της εκμεταλλεύσεως και των λειτουργικών της υποδιαϊρέσεων.

## **7.2 Έννοια και ορισμός της κοστολόγησής**

Κάθε οικονομική μονάδα που έχει προορισμό την παραγωγή και την κύκλοφορία των αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών προβαίνει σε οικονομικές θυσίες (κυρίως με τη μορφή αναλώσεων υλικών και εργασίας) σε αντάλλαγμα των οποίων αναμένει την παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών μεγαλύτερης οικονομικής χρησιμότητας και αξίας. ( Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, « Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο », 1987 ).Οι οικονομικές αυτές θυσίες, εκφρασμένες σε χρηματικές μονάδες, η σύνθεση και η συγκέντρωση τους κατά επιχειρησιακές λειτουργίες και κατά προϊόν συνιστούν το πρόβλημα του κόστους, που αναμφισβήτητα αποτελεί κεντρικό θέμα της οικονομικής επιστήμης.

Η κοστολόγηση εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο του Οικονομικού Λογισμού και ασχολείται με τη στάθμιση των παντοειδών θυσιών που απαιτούνται για τη λειτουργία μιας δραστηριότητας της επιχειρήσεως και την παραγωγή ενός προϊόντος ή υπηρεσίας.

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. κοστολόγηση είναι η διαδικασία που ακολουθείται για τον προσδιορισμό του κόστους ενός αγαθού, μιας υπηρεσίας, μιας δραστηριότητας ή μιας λειτουργίας.

Η κοστολόγηση σαν διαδικασία προσδιορισμού του κόστους αναφέρεται:

- στα αγαθά και στις υπηρεσίες που αγοράζονται,
- στα αγαθά και στις υπηρεσίες που παράγονται,
- στις δραστηριότητες που αναπτύσσονται από την οικονομική μονάδα και γενικά σε οποιαδήποτε οργανωτική υποδιαίρεση της οικον. μονάδας.

Δηλαδή, η κοστολόγηση είναι διαδικασία η οποία μπορεί να διεξαχθεί, είτε εσωλογιστικά, είτε εξωλογιστικά. Η λογιστική διαδικασία προσδιορισμού του κόστους καθιερώθηκε να λέγεται *Αναλυτική Λογιστική Εκμεταλλεύσεως*, γιατί ασχολείται με αναλυτικές ποσοτικές μετρήσεις της ροής κόστους – αποδόσεων, που γίνονται μέσα στην επιχείρηση. Πράγματι, ενώ η Γενική Λογιστική αρκείται στην κατάταξη και σύγκριση συνολικών χρηματικών μεγεθών που οδηγούν στον προσδιορισμό του *ολικού* αποτελέσματος της επιχειρήσεως, η αναλυτική λογιστική στοχεύει στον προσδιορισμό του αποτελέσματος *αναλυτικά* από κάθε προϊόν δια της συγκρίσεως του κατά προϊόν κόστους, που η λογιστική αυτή προσδιορίζει, με το κατά προϊόν έσοδο.

### 7.3 Σκοποί της κοστολογήσεως

Οι σκοποί που επιδιώκονται με τη συστηματική κοστολόγηση είναι:

- Η εξεύρεση του, κατά το δυνατό, ακριβέστερου αποτελέσματος της επιχειρήσεως.
- Η άσκηση τιμολογιακής πολιτικής.
- Ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας της παραγωγικής διαδικασίας.
- Η εξεύρεση του βαθμού της παραγωγικής δραστηριότητας στο οποίο η επιχείρηση επιτυγχάνει το ευνοϊκότερο κόστος.

### **7.3.1 Η εξεύρεση του, κατά το δυνατό, ακριβέστερου αποτελέσματος της επιχειρήσεως**

Το ακριβές αποτέλεσμα της χρήσεως και η ακριβής ανάλυση της προελεύσεως του από τα επιμέρους προϊόντα, κατηγορίες προϊόντων κ.λ.π., αποτελεί πολύτιμη αλλά και αναγκαία πληροφορία για τους λήπτες των επιχειρηματικών αποφάσεων. Η ακρίβεια όμως του συνολικού και των αναλυτικών αποτελεσμάτων εξαρτάται από την ακρίβεια της αποτιμήσεως των προϊόντων (μενόντων και πωλημένων), η οποία όμως προϋποθέτει ακριβή κοστολόγηση.

### **7.3.2 Η άσκηση τιμολογιακής πολιτικής**

Στις περιπτώσεις που οι τιμές πωλήσεως των προϊόντων της επιχειρήσεως διαμορφώνονται με βάση το κόστος παραγωγής αυτών, η ακριβής κοστολόγηση αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση ενσυνείδητης τιμολογιακής πολιτικής. Η επιχείρηση πρέπει να γνωρίζει πως διαμορφώνεται το κόστος στα διάφορα κλιμάκια παραγωγής, ώστε να εργάζεται υπό το ευνοϊκότερο κόστος και ποιο είναι το κόστος κατ' είδος προϊόντος, ώστε να είναι σε θέση να παράγει κατά προτίμηση τα είδη εκείνα που αποφέρουν τα μεγαλύτερα μικά κέρδη.

Η ακριβής κοστολόγηση επιτρέπει ακόμη τον εντοπισμό των ζημιογόνων προϊόντων και την στάθμιση της ωφέλειας που έχει η επιχείρηση από την παραγωγή και διάθεση τους, λόγω ενδεχομένως της εξαιτίας αυτών παράλληλης παραγωγής και διαθέσεως άλλων κερδοφόρων ειδών.

Αλλά και στις περιπτώσεις που οι τιμές πωλήσεως δεν εξαρτώνται απευθείας και εμφανώς από το κόστος, η επιχείρηση πρέπει να γνωρίζει το ακριβές κόστος παραγωγής, ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζει ποια από τα προϊόντα που παράγει είναι κερδοφόρα και ποια ζημιογόνα, ώστε να λαμβάνει τις κατάλληλες αποφάσεις.



### **7.3.3 Ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας της παραγωγικής διαδικασίας**

Το πρότυπο κόστος ( Standard Cost ), που στηρίζεται σε προκαθορισμένες ποσότητες ( υλών, εργασίας, καυσίμων, ενέργειας, κ.λπ. ) και προκαθορισμένες τιμές αποτιμήσεως των αναλωμένων ποσοτήτων, αποτελεί ισχυρότατο όργανο ελέγχου των αρμοδίων φορέων ευθύνης της επιχειρήσεως. Ο έλεγχος ασκείται με τη σύγκριση του κόστους που πραγματοποιείται ( ιστορικό ή πραγματικό κόστος ) με το πρότυπο κόστος και την έρευνα και μελέτη των αποκλίσεων.

Αλλά τα προϊόντα είναι δυνατό πολλάκις να παραχθούν από διάφορα υλικά, με διάφορες αναλογίες υλικών, με διάφορη κατεργασία κ.λπ. Η επιλογή της οικονομικότερης λύσεως προϋποθέτει επιστημονικά θεμελιωμένη κοστολόγηση.

### **7.3.4 Η εξεύρεση του βαθμού της παραγωγικής δραστηριότητας στο οποίο η επιχείρηση επιτυγχάνει το ευνοϊκότερο κόστος.**

Τα έξοδα της επιχειρήσεως, με κριτήριο την μεταβολή τους, στον μεταβαλλόμενο βαθμό δραστηριότητας της επιχειρήσεως, διακρίνεται σε σταθερά, αναλογικά, αύξοντα, φθίνοντα, κ.λπ. Το κόστος του προϊόντος σε κάθε επίπεδο παραγωγικής εντάσεως είναι ένα κράμα από έξοδα που συμμετέχουν με διαφορετική εκάστοτε αναλογία στην σύνθεση αυτού. Ο ευνοϊκότερος συνδυασμός του κράματος των εξόδων, οδηγεί στο χαμηλότερο κόστος.

Τέλος σημειώνεται το επίπεδο της άριστης παραγωγικής δραστηριότητας έχει, εκτός από ιδιωτικοοικονομική, και κοινωνική σημασία. Όταν η παραγωγή προσαρμόζεται στο ύψος του χαμηλότερου κόστους αποτρέπονται οι άσκοπες θυσίες και η σπατάλη παραγωγικών δυνάμεων. Σύμφωνα με τον Ν. Τσιμάρα, η πραγματοποίηση κέρδους δεν αποτελεί κριτήριο ευδόκιμης κοινωνικής δράσεως.

## 7.4 Τα βασικά συστήματα κοστολόγησης

Βασικός παράγων που προδικάζει και καθορίζει το σύστημα κοστολόγησης σε μια επιχείρηση είναι η φύση της παραγωγικής διαδικασίας, δηλαδή τόσο ο τρόπος διεξαγωγής της παραγωγής όσο και τα στάδια κατεργασίας που συντελούνται στην επιχείρηση.

Τα βασικά συστήματα κοστολόγησης είναι τα εξής δυο:

1. Το σύστημα της εξατομικευμένης παραγωγής ή της κατά προϊόν ή έργο κοστολόγησης. Κατά το σύστημα αυτό:
  - Το κόστος εξευρίσκεται ύστερα από συγκέντρωση όλων των εντολών παραγωγής ή των φύλλων κόστους,
  - το κόστος εξευρίσκεται στο τέλος με την αποπεράτωση της παραγωγής και όχι σε τακτική χρονική περίοδο,
  - απαιτεί ασυγκρίτως πληρέστερη, σε σχέση με το άλλο σύστημα, λογιστικό – διοικητική οργάνωση (συμπλήρωση ειδικών εντύπων, λεπτολόγου παρακολούθηση των αναλώσεων υλικών.
2. Το σύστημα της μαζικής παραγωγής ή της κατά φάση κοστολόγησης. Κατά το σύστημα αυτό το κόστος:
  - Καθορίζεται κατά χρονικές περιόδους (εβδομάδα, μήνα κ.λπ)
  - προσδιορίζεται για κάποια ποσότητα παραγωγής που λαμβάνεται ως μονάδα (1 τόνος, 1000 μ. κ.λπ)
  - προσδιορίζεται κατά στάδια παραγωγής.

## 7.5 Διαδικασία κοστολόγησης ενός κιβωτίου Coca Cola 250 cc

Το προϊόν του οποίου θα παρακολουθήσουμε πως τηρείται η κοστολόγηση είναι η γυάλινη συσκευασία Coca Cola των 250 cc.

Για την παραγωγή ενός κιβωτίου Coca Cola 250 cc, στην αρχή της χρονίας, οι υπεύθυνοι θεωρούν ότι χρειάζονται ως πρώτες ύλες, τις ακόλουθες ποσότητες ( πίνακας Α ):

### ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ :

<u>A) Coca Cola 250 cc / κιβ.</u>	<u>Ποσότητες</u>
Concentrate	0,003 μον
Ζάχαρη	0,636 kg
Ανθρακικό ( Co2 )	0,045 kg
Πώματα	24 τμχ.

Το σύστημα κοστολόγησης που τηρεί η Coca Cola A.E. είναι της μορφής *standard cost*. Κατά το σύστημα αυτό, στην αρχή της λογιστικής περιόδου, καθορίζονται κάποιες πρότυπες τιμές αγοράς των α' υλών, σύμφωνα με αυτές που διαμορφώνονται στην εμπορική αγορά, οι οποίες αναφέρονται στο βιβλίο «Παραγωγής και Κοστολογίου».

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τις τιμές αυτές.

<u>B) Coca Cola 250 cc / κιβ.</u>	<u>Standard Cost / μονάδα μέτρησης</u>
Concentrate	346,3 € / μον
Ζάχαρη	0,74 € / kg
Ανθρακικό ( Co2 )	0,30 € / kg
Πώματα	0,003 € / τμχ

Πολλαπλασιάζοντας τις αντίστοιχες τιμές των πινάκων A και B και αθροίζοντας τα γινόμενα αυτών, προκύπτει το **πρότυπο κόστος** που είναι **1,596 €**.

Οι παραπάνω τιμές (Standard Cost), όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, είναι σταθερές καθ'όλη τη διάρκεια του χρόνου και ως επί το πλείστον διαφέρουν από τις πραγματικές τιμές αγοράς α' υλών.

Οι πραγματικές τιμές φαίνονται στα τιμολόγια αγοράς των πρώτων υλών. Παρακάτω παραθέτουμε δεδομένα από 4 πραγματικά τιμολόγια τα οποία δείχνουν τι ποσότητες αγόρασε η εταιρία και σε ποιες τιμές (πίνακας Γ):

Γ)

**Τιμολόγιο αγοράς Concentrate Νο1**

1 μον. \* 350 € = 350 €

Φ.Π.Α. 8%      28 €

378 €

**Τιμολόγιο αγοράς ζάχαρης Νο2**

10 kg \* 0,80 € = 8 €

Φ.Π.Α. 8%      0,64 €

8,64 €

**Τιμολόγιο αγοράς Co2 Νο3**

10 kg \* 0,28 € = 2,8 €

Φ.Π.Α. 8%      0,224 €

3,024 €

**Τιμολόγιο αγοράς Πωμάτων Νο4**

100 τμχ. \* 0,004 = 0,4 €

Φ.Π.Α. 18%      0,072 €

0,472 €

Τα παραπάνω στοιχεία υπάρχουν και σε αρχειοθετημένες καρτέλες που τηρούνται στην αποθήκη εταιρίας .

Στη Γενική Λογιστική οι αγορές των πρώτων υλών απεικονίζονται ως εξής:

		1		
24.01.08.0000	Αγορά Concentrate			350
54.00.24.0008	Φ.Π.Α. Αγορών 8%			28
50.00.00.0001	Προμηθευτής			
	Coca Cola "Ατλάντα"			378

Τιμολόγιο Νο1 / αγορά Concentrate

<hr/> 2 <hr/>		
24.01.08.0000	Αγορά ζάχαρης	8
54.00.24.0008	Φ.Π.Α. Αγορών 8%	0,64
50.00.00.0002	Προμηθευτής "EBZ"	8,64
<i>Τιμολόγιο Νο2 / αγορά ζάχαρης</i>		
<hr/> 3 <hr/>		
24.01.08.0000	Αγορά Co2	2,8
54.00.24.0008	Φ.Π.Α. Αγορών 8%	0,224
50.00.00.0003	Προμηθευτής "CARBONIC A"	3,024
<i>Τιμολόγιο Νο3 / αγορά Co2</i>		
<hr/> 4 <hr/>		
24.01.08.0000	Αγορά πωμάτων	0,4
54.00.24.0018	Φ.Π.Α. Αγορών 18%	0,072
50.00.00.0004	Προμηθευτής "Βυτόγιαννης"	0,472
<i>Τιμολόγιο Νο4 / αγορά πωμάτων</i>		

Η ομάδα 2 ( αγορές α' υλών και υλικών συσκευασίας ) μεταφέρεται στην αναλυτική λογιστική αυτόματα, μέσω του διάμεσου λογαριασμού 90. Παράλληλα ο λογαριασμός 94 εμφανίζει τα αποθέματα των καρτελών της αποθήκης με την ίδια διάκριση της αποθήκης σε Standard Cost και ο 95 τις αποκλίσεις τιμών των α' υλών.

Οι λογιστικές εγγραφές είναι οι ακόλουθες:

<hr/> 5 <hr/>		
94.24.00.0001	Concentrate	346,3
95.24.00.0001	Απόκλιση τιμής Concentrate	3,7
90.00.24.0000	Διάμεσοι Λογ/σμοί	350
<i>Αγορά Concentrate / τιμ. Νο 1 / Μον. 1</i>		
<hr/> 6 <hr/>		
94.24.00.0002	Ζάχαρη	7,4
95.24.00.0002	Απόκλιση τιμής ζάχαρης	0,6
90.00.24.0000	Διάμεσοι Λογ/σμοί	8
<i>Αγορά ζάχαρης / τιμ. Νο 2 / Μον. 10</i>		

---

7

---

94.24.00.0003	Co2	3	
95.24.00.0003	Απόκλιση τιμής Co2		0,2
90.00.24.0000	Διάμεσοι Λογ/σμοί		2,8

Αγορά Co2 / τιμ. Νο 3 / Μον. 10

---

8

---

94.24.00.0004	Πώματα	0,3	
95.24.00.0004	Απόκλιση τιμής πωμάτων	0,1	
90.00.24.0000	Διάμεσοι Λογ/σμοί		0,4

Αγορά πωμάτων / τιμ. Νο 4 / Μον. 100

---

Τελικά η ανάλωση των πρώτων υλών για την παρασκευή ενός κιβωτίου δεν είναι αυτή που προσδιορίστηκε στον πίνακα Α, λόγω διαφόρων παραγόντων κατά τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας ( όπως π.χ απώλειες κατά την εμφιάλωση). Οι χρησιμοποιηθέντες ποσότητες εμφανίζονται στο δελτίο εσωτερικής διακίνησης και είναι οι εξής:

**Δ) ΔΕΛΤΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ (Ανάλωση):**

Coca Cola 250 cc / κιβ.

Ποσότητες

Concentrate	0,004	μον
Ζάχαρη	0,7	kg
Ανθρακικό ( Co2 )	0,5	kg
Πώματα	24	τμχ.

Η ανάλωση των πρώτων υλών για την παραγωγή μας απεικονίζεται λογιστικά ως εξής:

93.00.00.0031	Κόστος παραχθέντων	2,125
94.24.00.0001	Concentrate	1,385*
94.24.00.0002	Ζάχαρη	0,518
94.24.00.0003	Co2	0,15
94.24.00.0004	Πώματα	0,072

Ανάλωση πρώτων υλών για παραγωγή

\*αναλωθείσα ποσότητα X πρότυπη τιμή=

0,004 X 346,3 = 1,385. Ομοίως ισχύει και για τους υπόλοιπους λογ/σμούς 94.24.00....

Εδώ παρουσιάζουμε ένα συγκεντρωτικό πίνακα Ε όπου περιέχονται οι θεωρητικές και οι πραγματικές ποσότητες που αναφέρθηκαν, στους προηγούμενους πίνακες (Α και Δ), ότι χρειάζονται για την παραγωγή ενός κιβωτίου Coca Cola 250 cc.

#### Ε) Παραγωγή Coca Cola 250 cc / κιβ.

Περιγραφή	Θεωρητική	Πραγματική	Διαφορά	Αξία σε s.c	Απόκλιση
	Ανάλωση	Ανάλωση			Απόδοσης
Concentrate	0,003 μον.	0,004 μον.	0,001 μον.	X 346,3 €/μον.	= 0,346 €
Ζάχαρη	0,636 kg	0,7 kg	0,064 kg	X 0,74 €/kg	= 0,047 €
Co2	0,045 kg	0,5 kg	0,455 kg	X 0,30 €/kg	= 0,136 €
Πώματα	24 τμχ.	24 τμχ.	-	-	-
					<u>0,529 €</u>

Η απόκλιση απόδοσης εμφανίζεται επειδή αναλώθηκαν περισσότερες πρώτες ύλες από ότι είχαν προγραμματιστεί ότι θα χρειαστούν για την παραγωγή ενός κιβωτίου Coca Cola 250cc.

Από προηγουμένως γνωρίζουμε ότι το πρότυπο κόστος είναι 1,596 €.

Εκτός από το δελτίο εσωτερικής διακίνησης (ανάλωσης) στην αποθήκη υπάρχει και ένα δελτίο εσωτερικής διακίνησης (παραγωγή) το οποίο εμφανίζει ποσότητες οι οποίες παράχθηκαν.

**ΣΤ) ΔΕΛΤΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ (Παραγωγή):**

<u>Περιγραφή</u>	<u>Ποσότητα</u>
Coca Cola 250 cc .	1 κιβώτιο

Για να απεικονίσουμε την εγγραφή του έτοιμου προϊόντος κάνουμε την εξής εγγραφή:

<hr/>		10	<hr/>	
94.21.00.0031	Έτοιμο προϊόν Coca Cola 250 cc		1,596	
95.24.01.0000	Απόκλιση Απόδοσης		0,529	
93.99.00.0000	Αντίθετος λογ/σμός			
	κόστους παραγωγής			2,125

Παραγωγή μηνός Ιανουαρίου 2003

Για την κοστολόγηση ενός προϊόντος, εκτός από το κόστος πρώτων υλών, συνυπολογίζονται και διάφορες δαπάνες. Οι δαπάνες στις οποίες θα αναφερθούμε είναι τα πάσης φύσεως Γ.Β.Ε. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

1. Δαπάνες για την μισθοδοσία προσωπικού.
2. Δαπάνες για την συντήρηση μηχανημάτων.
3. Δαπάνες για λογαριασμούς της ΔΕΗ.
4. Αποσβέσεις.

Στην Γενική Λογιστική, οι λογαριασμοί για τις παραπάνω δαπάνες απεικονίζονται με τον ακόλουθο τρόπο:

<hr/>		11	<hr/>	
60.00.00.0000	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	100		
38.00.00.0000	Ταμείο			100
<i>Μισθοδοσία Ιανουαρίου 2004</i>				
<hr/>		12	<hr/>	
62.07.02.0000	Επισκευές/ συντηρήσεις	30		
54.00.62.0018	Φ.Π.Α. 18%	5,4		
50.00.00.XXXX	Προμηθευτής			35,4

*Τιμολόγιο Νο 100 / Συντήρηση μηχανημάτων*



62.00.00.0000	Ηλεκτρικό ρεύμα	30	
54.00.62.0008	Φ.Π.Α. 8%	2,4	
50.00.00.XXXX	Προμηθευτής		32,4

Λογαριασμός 1/1/03-1/2/03 για ΔΕΗ

62.02.00.0000	Αποσβέσεις μηχανημάτων	10	
12.99.00.0000	Αποσβεσμένα μηχανήματα		10

Απόσβεση μηχανημάτων

1. Τα έξοδα μισθοδοσίας ( 100 € ) κατανέμονται με βάση το τμήμα εργασίας μισθωτών σε:
  - Έξοδα παραγωγής 50 €
  - Έξοδα διοίκησης 20 €
  - Έξοδα διάθεσης 30 €
2. Τα έξοδα για την συντήρηση μηχανών ανέρχονται 30€ και μεταφέρονται στα έξοδα παραγωγής.
3. Ενώ τα έξοδα για λογαριασμούς της ΔΕΗ (30 €) διακρίνονται σε:
  - Έξοδα παραγωγής 25 €
  - Έξοδα διοίκησης 5 €
4. Οι αποσβέσεις των παγίων της παραγωγής είναι 10 €

Οι παραπάνω λογαριασμοί μεταφέρονται στην αναλυτική λογιστική μέσω του ενδιάμεσου λογαριασμού 90. Οι λογιστικές εγγραφές είναι οι ακόλουθες:

14		
92.00.60.0000	Έξοδα παραγωγής μισθοδοσίας	50
92.01.60.0000	Έξοδα διοίκησης μισθοδοσίας	20
92.03.60.0000	Έξοδα διάθεσης μισθοδοσίας	30
90.00.60.0000	Διάμεσος λογαριασμός	100
<i>Μισθοδοσία Ιανουαρίου 2004</i>		

15		
92.00.62.0702	Έξοδα Παραγωγής Συντήρησης	30
90.00.62.0702	Διάμεσος λογαριασμός	30
<i>Συντήρηση μηχανημάτων τιμ. Νο 100</i>		

16		
92.00.62.0000	Έξοδα παραγωγής ΔΕΗ	25
92.01.62.0000	Έξοδα διοίκησης ΔΕΗ	5
90.00.62.0000	Διάμεσος λογαριασμός	30
<i>ΔΕΗ Περίοδος 1/1/03 – 1/2/03</i>		

17		
92.00.66.0200	Αποσβέσεις	10
90.00.66.0000	Ενδιάμεσος λογαριασμός	10
<i>Αποσβέσεις μηνός Ιανουαρίου</i>		

Για να δείξουμε πως γίνεται ο μερισμός των Γ.Β.Ε. στα παραχθέντα προϊόντα δεχόμαστε ότι στην παραγωγή των ετοιμών προϊόντων εκτός του ενός κιβωτίου Coca Cola 250cc υπάρχει και παραγωγή δύο κιβωτίων Coca Cola 1,5 lit (που όμως δεν έχουμε εμφανίσει στις αναλώσεις των πρώτων υλών).

Ο μερισμός των Γ.Β.Ε. γίνεται με βάση τα λίτρα που περιέχει κάθε συσκευασία.

<u>ΠΑΡΑΓΩΓΗ</u>			<u>ΛΙΤΡΑ</u>
• cc 250	1 κιβ.	( 24 X 0,25 )	6
• cc 1500	2 κιβ.	( 6 X 1,5 )	<u>18</u>
			<b>24 Lit</b>

Από το λογ/σμό της αναλυτικής λογιστικής προκύπτει ότι τα Γ.Β.Ε. είναι 115 €.

Από τα 100 € έξοδα μισθοδοσίας, όπως είπαμε, τα 50 € είναι έξοδα παραγωγής.

Επίσης στον λογαριασμό έξοδα παραγωγής χρεώνονται 30 € για τα έξοδα των συντηρήσεων, 25 € από τα έξοδα για τους λογαριασμούς της ΔΕΗ και 10 € για τις αποσβέσεις. Επομένως τα έμμεσα έξοδα είναι 115 €.

Οπότε :

$$50 \text{ €} / 24 \text{ lit} = 2,083 \text{ €} / \text{lit}$$

$$55 \text{ €} / 24 \text{ lit} = 2,292 \text{ €} / \text{lit}$$

$$10 \text{ €} / 24 \text{ lit} = \underline{0,417 \text{ €} / \text{lit}}$$

$$\text{Σύνολο Γ.Β.Ε.} = 4,792 \text{ €} / \text{lit}$$

Για να μερίσουμε τα Γ.Β.Ε. με βάση τα lit κάνουμε την εξής διαδικασία:

$$\text{cc 250} \quad 6 \text{ lit} \times 4,792 = 28,750 \text{ €}$$

$$\text{cc 1500} \quad 18 \text{ lit} \times 4,792 = \underline{86,250 \text{ €}}$$

$$115 \quad \text{€}$$

Θα μεταφέρουμε τις δαπάνες παραγωγής από τον 92.00 στον λογαριασμό 93.00 ( Κόστος Παραχθέντων )

18		
93.00.02.0031	Κόστος έμμεσων	
	εξόδων παραγωγής 250 cc	28,75
93.00.02.0060	Κόστος έμμεσων	
	εξόδων παραγωγής 1500cc	86,25
92.00.99.0000	Αντίθετος Λογαριασμός	
Μεταφορά Δεδομένων Παραγωγής		115

---

94.21.00.0031 Έτοιμο προϊόν Coca Cola 250cc	28,75	
93.99.00.0000 Αντίθετος Λογαριασμός		
Κόστους Παραγωγής		28,75
<i>Κόστος Γ.Β.Ε.</i>		

---

Στο τέλος του μήνα, πρέπει να εμφανίσουμε τα αποθέματα με την πραγματική τους τιμή. Η επιχείρηση αποτιμά τα αποθέματα στο τέλος κάθε περιόδου στη μικρότερη τιμή μεταξύ τρέχουσας, τιμή κτίσεως ( μέσης τιμής ). Εμείς έχουμε μια αγορά, οπότε η τιμή της είναι και η μικρότερη τιμή.

### ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΥΛΩΝ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ

<u>ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ</u>	<u>ΑΓΟΡΕΣ</u>		<u>ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ *</u>	<u>ΑΠΟΓΡΑΦΗ</u>	<u>ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ</u>	<u>ΥΠΟΛΟΙΠΑ</u>	<u>ΔΙΑΦΟΡΑ***</u>
	<u>ΠΟΣΟΤ.</u>	<u>ΑΞΙΑ</u>		<u>31/12/03</u>	<u>ΣΕ ΕΙΔΟΣ **</u>	<u>ΛΟΓ. 94.24</u>	
Concentrate	1	350	350 € / μον.	0,996 μον.	348,6 €	344,915	3,685
Ζάχαρη	10	8	0,80 € / kg	9,3 kg	7,44 €	6,882	0,558
Co2	10	2,8	0,28 € / kg	9,5 kg	2,66 €	2,85	0,19
Πώματα	100	0,4	0,004 € / τμχ	76 τμχ	0,304 €	0,228	0,076

\* Μέση Τιμή= Αξία Αγοράς / Ποσότητα

\*\* Αποτίμηση σε είδος = Μέση Τιμή Χ Απογραφή

\*\*\* Στον λογαριασμό 95.24 εμφανίζονται οι αποκλίσεις τιμών των α' υλών που έχουμε αγοράσει. Αυτές πρέπει να κατανεμηθούν σε βιομηχανοποιηθείσες ύλες ( δηλαδή στο κόστος παραγωγής του προϊόντος ) και στα αποθέματα των α' υλών. Επίσης για να εμφανίσουμε την αποτίμηση στον 94.24 πρέπει να γίνουν εγγραφές οι αξίες της στήλης «ΔΙΑΦΟΡΑ».

Οι παραπάνω διαδικασίες, λογιστικά απεικονίζονται ως εξής :

<u>20</u>		
94.24.00.0001	Concentrate	3,685
94.24.00.0002	Ζάχαρη	0,558
94.24.00.0003	Co2	( 0,19 )
94.24.00.0004	Πώματα	0,076
95.24.00.0001	Αποτίμηση Τιμών Concentrate	3,685
95.24.00.0002	-//- -//- Ζάχαρης	0,558
95.24.00.0003	-//- -//- Co2	( 0,19 )
95.24.00.0004	-//- -//- Πωμάτων	0,076

*Αποτίμηση Ιανουαρίου 2003*

<u>21</u>		
93.00.00.0031	Κόστος Παραχθέντων	0,071
95.24.00.0001	Αποτίμηση Τιμών Concentrate	0,015
95.24.00.0002	-//- -//- Ζάχαρης	0,042
95.24.00.0003	-//- -//- Co2	( 0,01 )
95.24.00.0004	-//- -//- Πωμάτων	0,024

*Απόκλιση Τιμών βιομηχανοποιηθσών α'υλών.*

<u>22</u>		
94.21.00.0031	Έτοιμο προϊόν Coca Cola 250 cc	0,071
93.99.00.0000	Αντίθετος Λογαριασμός	0,071

*Αποκλίσεις τιμών βιομηχανοποιηθέντων υλών σε έτοιμο προϊόν*

Γενικότερα σημειώνουμε ότι το σύστημα κοστολόγησης που ακολουθείται είναι πρότυπη κοστολόγηση όσο αφορά τις α' ύλες και πραγματικά Γ.Β.Ε.

Τέλος ο λογαριασμός 93.00 ( Κόστος Παραχθέντων ) κάθε τέλος περιόδου πρέπει να μηδενιστεί με τον αντίθετό του, 93.99, όπως και είδη έχουμε κάνει. Αναλυτικά:

	93.00
s.c. :	2,125
Γ.Β.Ε.:	28,75
Κόστος Παραχθέντων:	<u>0,071</u>
	<b>30,946</b>

	93.99
	2,125 s.c.
	28,75 Γ.Β.Ε.
	<u>0,071</u> Κόστος Παραχθέντων
	<b>30,946</b>

Επομένως το **συνολικό κόστος παραγωγής** είναι **30,946 €**.

▪ **Φύρα παραγωγής**

Η *φύρα παραγωγής* απεικονίζεται με την σχέση :

Ποσότητα Υλικών > Ποσότητα Προϊόντων

Η φύρα είναι αναπόφευκτο επακόλουθο της παραγωγικής διαδικασίας και συνιστάται :

1. στην ποσότητα των πρώτων και βοηθητικών υλών και χάνεται κατά την παραγωγική διαδικασία, όπως χάνεται λ.χ. η υγρασία που υπάρχει στην πρώτη ύλη.
2. στην ποσότητα των πρώτων και βοηθητικών υλών ή ακόμη και των έτοιμων προϊόντων, που άφησε κατάλοιπο η παραγωγική διαδικασία, η οποία ποσότητα δεν έχει καμία χρησιμότητα ή αξία. Δηλαδή, για τα κατάλοιπα των υλικών που χαρακτηρίζονται ως φύρα παραγωγής δεν υπάρχει δυνατότητα επαναχρησιμοποίησεως ή πωλήσεως.

Η φύρα παραγωγής μπορεί να προσδιοριστεί με κάποιους δείκτες. Ένας από τους δείκτες αυτούς είναι ο **δείκτης Απόκλισης Απόδοσης**. Ο δείκτης αυτός εμφανίζει τι ποσοστό είναι οι φύρες παραγωγής σε σχέση με την θεωρητική ανάλυση. Δηλαδή :

$$\text{Δείκτης Απόκλισης Απόδοσης} = \frac{\text{Απόκλιση Απόδοσης ( Πραγματική - Θεωρητική)}}{\text{Θεωρητική Ανάλυση}}$$

1. Δείκτης Απόκλισης Απόδοσης Concentrate =  $\frac{0,004 - 0,003}{0,003} = 33,3\%$

2. Δείκτης Απόκλισης Απόδοσης Ζάχαρης =  $\frac{0,7 - 0,636}{0,636} = 10\%$

3. Δείκτης Απόκλισης Απόδοσης Co2 =  $\frac{0,5 - 0,045}{0,045} = 1000\%$

(οι παραπάνω τιμές των δεικτών απόκλισης απόδοσης είναι εικονικές και γι'αυτό τον λόγο δεν αντιπροσωπεύουν πραγματικά αποτελέσματα)



## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

### ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βαρβιτσιώτη Ι., « Η Ονομαστική Μετοχή », 1961.
2. Δρυλλεράκη Ι., « Ενυχειρίδιον Εμπορικού Δικαίου », 1971.
3. Καραβά Κ., « Ενυχειρίδιον Εμπορικού Δικαίου », Εκδόσεις « ΣΑΚΚΟΥΛΑ ».
4. Καρδακάρη Κ.Ν., « Λογιστική Εμπορικών Εταιριών ( Εναρμοσμένη ) », Εκδόσεις « INTERBOOKS », Αθήνα 1997.
5. Καρδακάρη Κ.Ν., « Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης - Βιομηχανική Λογιστική και Κοστολόγηση », Εκδόσεις « ΕΛΛΗΝ », 1996.
6. Καφούση Γ., « Η Λογιστική των Εμπορικών Εταιριών », Εκδόσεις « ΑΝΤ.Ν.ΣΑΚΚΟΥΛΑ », 1989.
7. Κέχρας Ι., Μαυροκορδάτος Ι., Παπαγιάννης Δ., « Βιβλίο Αποθήκης - Βραχυχρόνια Αναλυτική Λογιστική και Κοστολόγηση », Εκδόσεις « ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ », 1999.
8. Κιντή Σ., « Η ανάγκη ενός νέου συστήματος διοίκησης της Α.Ε. », 1983.
9. Παμπούκη Κ., « Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρίας », 1990.
10. Παπαναστασάτου Α. - Σαρσέντη Β., « Λογιστική Εταιριών », Εκδόσεις « ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ », 2000.
11. Πουλάκου - Ευθυμάτου Α., « Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου », Εκδόσεις « ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ », Αθήνα - Κομοτηνή 1996.
12. Ρόκα Ν., « Εμπορικές Εταιρίες », 1989.
13. Σακέλλη Εμ., « Τα Αποθέματα των Ανωνύμων Εταιριών », 1980.

14. Σακέλλη Εμ., « Η ομάδα 9 του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου σε μηνιαία και ετήσια βάση - Μηνιαία αποτελέσματα και μηνιαίοι ισολογισμοί », Εκδόσεις « ΒΡΥΚΟΥΣ » Ο.Ε., Αθήνα 1997.
15. Σαρσέντη Β., « Λογιστική της Χρηματοδότησεως Εταιρικών Επιχειρήσεων », Εκδόσεις « ΚΑΡΑΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ », 1980.
16. Σημίτη Ι., « Η Ονομαστική Μετοχή », 1952.
17. Σινανιώτη - Μαρούδη Α., « Εμπορικό Δίκαιο », Εκδόσεις «ΣΑΚΚΟΥΛΑ », Αθήνα - Κομοτηνή 2000.
18. Σκαλίδη Ε., « Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών », 1990.
19. Τενέδιος Α., «Αναλυτική Λογιστική », Εκδόσεις «ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ», 1999.
20. Τσακλάγκανου Α., « Λογιστική Εταιριών ( Πρακτικές Εφαρμογές ) », Εκδόσεις « ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ », Θεσσαλονίκη 1998.
21. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, « Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο », Β' έκδοση, 1987.

## ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. [www.gge.gr](http://www.gge.gr)
2. [www.kep.gov.gr](http://www.kep.gov.gr)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ  
ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

## Καταστατικό Ανώνυμης Εταιρείας

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΥΣΤΑΣΗ - ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΕΔΡΑ - ΣΚΟΠΟΣ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ

#### Άρθρο 1

##### Σύσταση - Επωνυμία

Συνιστάται Ανώνυμη Εταιρία με την επωνυμία «.....»<sup>1</sup> και δ.τ. «.....».

Σε περίπτωση συναλλαγής της εταιρίας με πρόσωπα της αλλοδαπής, η επωνυμία της μπορεί να αποδίδεται σε πιστή μετάφραση ή με λατινικά στοιχεία.<sup>2</sup>

#### Άρθρο 2

##### Έδρα

Έδρα της εταιρίας ορίζεται ο Δήμος .....

Με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου η εταιρεία δύναται να ιδρύει υποκαταστήματα, γραφεία ή πρακτορεία οπουδήποτε στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.

#### Άρθρο 3

##### Σκοπός

1. Σκοπός της εταιρείας είναι:

α) .....

β) .....

2. Για την επίτευξη του σκοπού της η εταιρία μπορεί: >

α) Να συμμετέχει σε οποιαδήποτε επιχείρηση με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό, οποιουδήποτε εταιρικού τύπου.<sup>4</sup>

β) Να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με οποιοδήποτε τρόπο.

γ) Να αντιπροσωπεύει οποιαδήποτε επιχείρηση ημεδαπή ή αλλοδαπή με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό.<sup>5</sup>

#### Άρθρο 4

##### Διάρκεια

Η διάρκεια της εταιρίας ορίζεται σε ..... χρόνια και αρχίζει από την καταχώριση, στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών από την αρμόδια εποπτεύουσα αρχή, της διοικητικής απόφασης, για τη χορήγηση αδείας σύστασης της παρούσης εταιρίας και την έγκριση του παρόντος Καταστατικού.<sup>7</sup>

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΜΕΤΟΧΕΣ

### Άρθρο 5

#### Μετοχικό Κεφάλαιο

1. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας ορίζεται σε ..... δραχμές,<sup>8</sup> είναι καταβεβλημένο ολοσχερώς<sup>9</sup> σύμφωνα με το άρθρο 35 του παρόντος και κατανέμεται σε ..... μετοχές ονομαστικής αξίας δραχμών ..... η κάθε μια.

2. α) Κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση της εταιρίας, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον του συνόλου των μελών του:

αα) να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, για ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο,<sup>10</sup>

αβ) να εκδίδει ομολογιακό δάνειο με την έκδοση ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές, για ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το μισό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 3α του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

β) Οι πιο πάνω εξουσίες μπορούν να εκχωρούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο και με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Στην περίπτωση αυτή, το μεν μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η εν λόγω εξουσία, το δε ύψος του ομολογιακού δανείου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το μισό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου κατά την ίδια ημερομηνία.

γ) Οι πιο πάνω εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ανανεώνονται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση και η ισχύς τους αρχίζει μετά τη λήξη της κάθε πενταετίας.

Η απόφαση αυτή της γενικής συνέλευσης υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

3. Κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση της εταιρίας, η Γενική Συνέλευση έχει το δικαίωμα με απόφασή της, που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 1 και 2 και 31 παρ. 1 του Ν. 2190/1920, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, συνολικά μέχρι το πενταπλάσιο του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου.<sup>11</sup>

4. Κατ' εξαίρεση των διατάξεων των δύο προηγούμενων παραγράφων, εάν τα αποθεματικά της εταιρίας υπερβαίνουν το ένα τέταρτο (1/4) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, τότε απαιτείται πάντοτε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2 του Ν. 2190/1920 όπως ισχύει και τροποποίηση του παρόντος άρθρου.

5. Οι αυξήσεις του κεφαλαίου που αποφασίζονται σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου αυτού δεν αποτελούν τροποποίηση του Καταστατικού.<sup>12</sup>

6. Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου της εταιρίας για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή έκδοση ομολογιακού δανείου πρέπει να αναφέρει τουλάχιστον το ποσό της αύξησης του κεφαλαίου ή το ύψος του ομολογιακού δανείου, τον τρόπο κάλυψής τους, τον αριθμό και το είδος των μετοχών ή των ομολογιών που θα εκδοθούν, την ονομαστική αξία και την τιμή διάθεσης αυτών και την προθεσμία κάλυψης.

7. Η καταβολή των μετρητών για την κάλυψη του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου, ή τυχόν αυξήσεων αυτού, καθώς και οι καταθέσεις μετόχων με προορισμό τη μελλοντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, θα πραγματοποιείται υποχρεωτικά με κατάθεση σε ειδικό λογαριασμό επ' ονόματι της εταιρείας που θα τηρείται σε οποιαδήποτε Τράπεζα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα.

### Άρθρο 6

#### Μετοχές

1. Οι μετοχές της εταιρίας είναι ανώνυμες και υπογράφονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και ένα μέλος του, οριζόμενο από αυτό. Οι τίτλοι των μετοχών μπορούν να ενσωματώσουν μία ή περισσότερες μετοχές. Τα λοιπά σχετικά με την έκδοση των μετοχών κανονίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Για τη μετατροπή των ανωνύμων μετοχών σε ονομαστικές ή των ονομαστικών σε ανώνυμες απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων σύμφωνα με τα άρθρα 29 παρ. 1 και 2 και 31 παρ. 1 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

3. Επιτρέπεται η έκδοση προσωρινών τίτλων μετοχών οι οποίοι ανταλλάσσονται με τους οριστικούς τίτλους μετοχών, όταν αυτοί εκδοθούν.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΜΕΤΟΧΟΙ

### Άρθρο 7

#### Μέτοχοι - Δικαιώματα μετόχων

1. Οι μέτοχοι ασκούν τα σχετικά με την διοίκηση της εταιρίας δικαιώματά τους, μόνο με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις εκάστης μετοχής παρακολουθούν τον κατά νόμον κύριό της, η κυριότης δε του τίτλου της συνεπάγεται αυτοδικαίως την αποδοχή του Καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίες λαμβάνονται εντός των ορίων της δικαιοδοσίας των και του νόμου. Οι μέτοχοι και οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοι ή οι δανειστές τους δεν δύνανται σε καμία περίπτωση να προκαλέσουν κατάσχεση ή σφράγιση της εταιρικής περιουσίας, να επιδιώξουν την εκκαθάριση ή την διανομή της ή ν' αναμειχθούν με οποιονδήποτε τρόπο στη διοίκηση της εταιρίας.

2. Κάθε μέτοχος οπουδήποτε και αν κατοικεί λογίζεται, ως προς τις σχέσεις του με την εταιρία, ότι έχει νόμιμη κατοικία του την έδρα της εταιρίας και υπόκειται στην δικαιοδοσία των δικαστηρίων της έδρας της εταιρίας, εκτός αν άλλως ο νόμος ορίζει.

3. Η ευθύνη του μετόχου περιορίζεται στην ονομαστική αξία της μετοχής του. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα επί του κατά το παρόν Καταστατικό τυχόν διανεμομένου μερίσματος και σε περίπτωση διαλύσεως της εταιρίας, αξίωση επί του μέρους του προϊόντος της εκκαθαρίσεως της εταιρικής περιουσίας, το οποίο αντιστοιχεί σ' αυτή ως και κάθε άλλο δικαίωμα προβλεπόμενο από το Νόμο και το παρόν Καταστατικό.

4. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου στη Γενική Συνέλευση. Σε περίπτωση συγκυριότητας επί μετοχής, το δικαίωμα των συγκυρίων ασκείται υποχρεωτικώς μόνο από ένα κοινό αντιπρόσωπο.

5. Σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που δε γίνεται με εισφορά σε είδος ή έκδοσης ομολογιών με δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές, παρέχεται δικαίωμα προτίμησης σε ολόκληρο το νέο κεφάλαιο ή το ομολογιακό δάνειο, υπέρ των κατά την εποχή της έκδοσης μετόχων, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο.

Μετά το τέλος της προθεσμίας που όρισε το όργανο της εταιρείας που αποφάσισε την αύξηση για την ενάσκηση του δικαιώματος προτίμησης η οποία δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι μικρότερη από ένα (1) μήνα, οι μετοχές που δεν έχουν αναληφθεί σύμφωνα με τα παραπάνω διατίθενται ελεύθερα από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας.

Σε περίπτωση κατά την οποία το όργανο της εταιρείας που αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, παρέλειψε να ορίσει την προθεσμία για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης, την προθεσμία αυτή ή τυχόν παράταση αυτής, ορίζει με απόφασή του το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα στα προβλεπόμενα από το άρθρο 11 του Κωδ/νου Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, χρονικά όρια.

Η πρόσκληση για την ενάσκηση του δικαιώματος προτίμησης, στην οποία πρέπει να μνημονεύεται και η προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί αυτό το δικαίωμα, δημοσιεύεται στο τεύχος ανωνύμων εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Η κατά τα ανωτέρω πρόσκληση και η προθεσμία άσκησης του δικαιώματος προτίμησης μπορούν να παραλειφθούν, εφόσον στη Γενική Συνέλευση παρέστησαν μέτοχοι εκπροσωπώντας το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και έλαβαν γνώση της προθεσμίας που τάχθηκε για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης ή δήλωσαν την απόφασή τους για την υπ' αυτών άσκηση ή μη του δικαιώματος προτίμησης.

Επίσης, η δημοσίευση της πρόσκλησης μπορεί να αντικατασταθεί με συστημένη επί αποδείξει επιστολή, εφόσον οι μετοχές είναι ονομαστικές στο σύνολό τους.

6. Με τους περιορισμούς των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 13, του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως ισχύουν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να περιοριστεί ή καταργηθεί το ως άνω δικαίωμα προτίμησης.

## Άρθρο 8

### Δικαιώματα μειοψηφίας

1. Σε περίπτωση αίτησης μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασής της, που να μην απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες από την ημέρα που επιδόθηκε η αίτηση στον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται με ακρίβεια το αντικείμενο της ημερήσιας διάταξης.

2. Σε περίπτωση αίτησης μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ο πρόεδρος της Συνέλευσης είναι υποχρεωμένος να αναβάλει για μια μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων τακτικής ή έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης εκείνη που ορίζεται στην αίτηση των μετόχων, που όμως δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα ημέρες από την χρονολογία της αναβολής. Η μετ' αναβολή Γενική Συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των μετόχων, σε αυτήν δε μπορούν να μετάσχουν και νέοι μέτοχοι, τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 27 παρ. 2 και 28 του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

3. Σε περίπτωση αίτησης μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία πρέπει να υποβληθεί στην εταιρεία πέντε ολόκληρες ημέρες πριν από την τακτική Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο:

- α) Να ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση τα ποσά που μέσα στην τελευταία διετία καταβλήθηκαν για οποιαδήποτε αιτία από την εταιρεία σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή στους διευθυντές ή άλλους υπαλλήλους της, καθώς και κάθε άλλη παροχή της εταιρείας στα πρόσωπα αυτά ή κάθε άλλη σύμβαση της εταιρείας που καταρτίστηκε για οποιαδήποτε αιτία με τα ίδια πρόσωπα.
- β) Να παρέχει τις συγκεκριμένες πληροφορίες που του ζητούνται σχετικά με τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί να δώσει τις πληροφορίες που του ζητούνται για αποχρώντα λόγο, αναγράφοντας τη σχετική αιτιολογία στα πρακτικά.

4. Σε περίπτωση αίτησης μετόχων που εκπροσωπούν το ένα τρίτο (1/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία υποβάλλεται στην εταιρεία μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου και, εφόσον οι μέτοχοι αυτοί δεν εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την υποχρέωση να δώσει σε αυτούς κατά τη Γενική Συνέλευση ή, αν προτιμάει, πριν από αυτήν σε εκπρόσωπό τους πληροφορίες σχετικά με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί να δώσει τις πληροφορίες που του ζητούνται για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, αναγράφοντας τη σχετική αιτιολογία στα πρακτικά.

5. Στις περιπτώσεις του δευτέρου εδαφίου της παρ. 3 και της παρ. 4 αυτού του άρθρου οποιαδήποτε αμφισβήτηση, σχετικά με το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής πληροφοριών, λύεται από το αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Με την ίδια απόφαση το δικαστήριο υποχρεώνει και την εταιρεία να παράσχει τις πληροφορίες που αρνήθηκε.

6. Σε περίπτωση αίτησης μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η λήψη απόφασης για οποιοδήποτε θέμα της ημερήσιας διάταξης της Γενικής Συνέλευσης γίνεται με ονομαστική κλήση.

7. Οι μέτοχοι που ασκούν τα δικαιώματα του άρθρου αυτού οφείλουν να έχουν καταθέσει σύμφωνα με το άρθρο 12 του παρόντος καταστατικού τις μετοχές που τους παρέχουν τα δικαιώματα αυτά και να τις τηρούν έτσι από τη χρονολογία της επίδοσης της αίτησής τους, και:

- α) στις περιπτώσεις των παρ. 1 έως 4 του παρόντος άρθρου μέχρι την ημέρα της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης,
- β) στις περιπτώσεις της παρ. 5 του παρόντος άρθρου μέχρι την έκδοση της απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου.

8. Μέτοχοι της εταιρείας που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν δικαίωμα να ζητούν έλεγχο της εταιρείας από το Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας στην οποία εδρεύει η εταιρεία, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Ο έλεγχος διατάσσεται αν πιθανολογείται ότι με τις πράξεις που καταγγέλλονται παραβιάζονται οι διατάξεις των νόμων ή του Καταστατικού ή των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης. Οι πράξεις που καταγγέλλονται πρέπει να έχουν γίνει σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τη διετία από τη χρονολογία έγκρισης των ετήσιων λογαριασμών της χρήσης μέσα στην οποία τελέστηκαν.

9. Μέτοχοι της εταιρίας που εκπροσωπούν το ένα τρίτο (1/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν έλεγχο της εταιρίας από το κατά την προηγούμενη παράγραφο αρμόδιο δικαστήριο, εφόσον από την όλη πορεία των εταιρικών υποθέσεων γίνεται πιστευτό ότι η Διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται όσες φορές η μειοψηφία που ζητά τον έλεγχο εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας.

10. Οι μέτοχοι που ασκούν το δικαίωμα των παραπάνω παραγράφων 8 και 9 πρέπει να διατηρούν τις μετοχές, που τους παρέχουν το δικαίωμα αυτό, κατατεθειμένες στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, στην Τράπεζα της Ελλάδος ή σε οποιαδήποτε άλλη αναγνωρισμένη Ελληνική Τράπεζα μέχρι να εκδοθεί απόφαση, πάντα όμως για χρονικό διάστημα όχι μικρότερο των 30 ημερών από την υποβολή της αίτησης.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

### Άρθρο 9

#### Αρμοδιότητα Γενικής Συνέλευσης

1. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρίας είναι το ανώτατο όργανό της και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την εταιρία. Οι νόμιμες αποφάσεις της δεσμεύουν και τους μετόχους που απουσιάζουν ή διαφωνούν.

2. Η Γενική Συνέλευση είναι μόνη αρμοδία να αποφασίζει περί:

- α) τροποποιήσεων του Καταστατικού, ως τοιούτων θεωρουμένων πάντως και των αυξήσεων ή μειώσεων του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 5 του παρόντος, καθώς και τις επιβαλλόμενες από διατάξεις άλλων νόμων.
- β) Εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 22 του παρόντος και ελεγκτών.
- γ) Έγκρισης των ετησίων λογαριασμών (ετησίων οικονομικών καταστάσεων).
- δ) Διάθεσης των ετήσιων κερδών.
- ε) Έκδοσης δανείου με ομολογίες.
- στ) Συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρίας, εκτός της κατά το άρθρο 78 του Κ.Ν. 2190/1920 συγχώνευσης.
- ζ) Διορισμού εκκαθαριστών.
- η) Κάθε άλλου θέματος που προβλέπεται από τον Νόμο ή το παρόν Καταστατικό.

### Άρθρο 10

#### Σύγκληση Γενικής Συνέλευσης

1. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και συνέρχεται τακτικά στην έδρα της εταιρίας τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, πάντοτε μέσα στο πρώτο εξάμηνο από τη λήξη κάθε εταιρικής χρήσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλεί σε έκτακτη συνεδρίαση τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, όταν το κρίνει σκόπιμο.

Εξαιρετικά επιτρέπεται να συνέρχεται η Γενική Συνέλευση και σε άλλο τόπο κείμενο στην ημεδαπή, μετά από ειδική άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης, στην οποία θα καθορίζονται και οι όροι υπό τους οποίους χορηγείται η άδεια. Η άδεια αυτή δεν απαιτείται, όταν στη Συνέλευση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και κανείς μέτοχος δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων.

2. Η Γενική Συνέλευση, με εξαίρεση τις επαναληπτικές συνελεύσεις και εκείνες που εξομοιώνονται με αυτές, πρέπει να καλείται είκοσι (20) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την οριζόμενη για τη συνεδρίασή της, υπολογιζομένων και των εξαιρετέων ημερών.

Η ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης και η ημέρα της συνεδρίασής της δεν υπολογίζονται.



## Άρθρο 11

### Πρόσκληση - Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης

1. Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον το οίκημα, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδρίασης, καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με σαφήνεια, τοιχοκολλάται σε εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρίας και δημοσιεύεται ως εξής:

- α) Στο τεύχος Αωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 3 του από 16 Ιανουαρίου 1930 Π.Δ. «Περί Δελτίου Αωνύμων Εταιριών».
- β) Σε μία ημερήσια πολιτική εφημερίδα που εκδίδεται στην Αθήνα και, κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει ευρύτερη κυκλοφορία σ' ολόκληρη τη χώρα, που επιλέγεται από τις εφημερίδες του άρθρου 3 του ΝΔ 3757/1957, όπως ισχύει.<sup>19</sup>
- γ) Σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα από εκείνες που:
  - (αα) εκδίδονται έξι (6) ημέρες την εβδομάδα και επί τρία (3) χρόνια συνεχώς ως καθαρά οικονομικές εφημερίδες,
  - (ββ) έχουν κυκλοφορία τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) φύλλων την ημέρα καθ' όλη την τριετία και
  - (γγ) πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, προκειμένου για το χαρακτηρισμό εφημερίδας ως οικονομικής.
- δ) Σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία τουλάχιστον εφημερίδα, από εκείνες που εκδίδονται στην έδρα της και σε περίπτωση που δεν εκδίδεται εφημερίδα στην περιοχή αυτή σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία τουλάχιστον εφημερίδα από τις εκδιδόμενες στην πρωτεύουσα του νομού στον οποίο η εταιρεία έχει την έδρα της.

Εξαιρετικά αν η εταιρεία εδρεύει σε δήμο ή κοινότητα του Νομού Αττικής, εκτός του Δήμου Αθηναίων, η πρόσκληση πρέπει να δημοσιεύεται σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία τουλάχιστον εφημερίδα από εκείνες που εκδίδονται στην έδρα της και σε περίπτωση που δεν εκδίδεται εφημερίδα στην περιοχή αυτή σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία τουλάχιστον εφημερίδα από τις εκδιδόμενες στην έδρα της νομαρχίας, στην οποία υπάγεται η εταιρεία.

Οι ημερήσιες ή εβδομαδιαίες τουλάχιστον εφημερίδες πρέπει να εμπίπτουν στα κριτήρια του άρθρου 1 του ν.δ. 1263/1972 και του άρθρου 2 του ν. 4286/1963 αντίστοιχα, όπως αυτοί ισχύουν και να κυκλοφορούν ανελλιπώς το λιγότερο ως εβδομαδιαίες για τρία (3) τουλάχιστον χρόνια.

Η πρόσκληση αυτή δημοσιεύεται προ δέκα (10) τουλάχιστον πλήρων ημερών στο τεύχος Αωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και προ είκοσι (20) τουλάχιστον πλήρων ημερών στις ως άνω ημερήσιες ή εβδομαδιαίες πολιτικές εφημερίδες και ημερήσιες οικονομικές εφημερίδες. Στις περιπτώσεις επαναληπτικών Γενικών Συνελεύσεων οι παραπάνω προθεσμίες συντέμνονται στο μισό.

2. Πρόσκληση για σύγκληση Γ.Σ. δεν απαιτείται στην περίπτωση κατά την οποία στη Συνέλευση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και κανείς δεν αντιλέγει στην πραγματοποίησή της και στη λήψη αποφάσεων.

3. Δέκα (10) ημέρες πριν από την τακτική Γενική Συνέλευση κάθε μέτοχος μπορεί να πάρει από την εταιρία τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και τις σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών.

## Άρθρο 12

### Κατάθεση μετοχών - Αντιπροσώπευση

1. Οι μέτοχοι που επιθυμούν να λάβουν μέρος στη Γενική Συνέλευση οφείλουν να καταθέσουν τους τίτλους των μετοχών τους στο ταμείο της εταιρίας ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε οποιαδήποτε Τράπεζα στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, όπως θα ορίζει η πρόσκληση,<sup>20</sup> τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από εκείνη, για την οποία ορίστηκε η συνεδρίαση της Συνέλευσης.

2. Οι μέτοχοι που έχουν δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση μπορούν να αντιπροσωπευτούν σ' αυτήν από πρόσωπο που έχουν εξουσιοδοτήσει νόμιμα.<sup>21</sup>

3. Οι αποδείξεις κατάθεσης μετοχών, καθώς και τα έγγραφα νομιμοποίησης αντιπροσώπων των μετόχων, πρέπει να κατατίθενται στην εταιρία τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης.

4. Μέτοχοι που δεν έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου αυτού μπορούν να πάρουν μέρος στη Γενική Συνέλευση μόνο μετά από άδειά της.

## Άρθρο 13

### Πίνακας των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου

Σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από κάθε Γενική Συνέλευση τοιχοκολλάτε σε εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρίας πίνακας των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση.

Ο πίνακας αυτός πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που αξιώνει ο νόμος, όπως τις ενδείξεις των τυχόν αντιπροσώπων των μετόχων, τον αριθμό των μετοχών και των ψήφων του καθενός, καθώς και τις διευθύνσεις των μετόχων και των αντιπροσώπων τους.

## Άρθρο 14

### Απλή απαρτία και πλειοψηφία της Γενικής Συνέλευσης

1. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.<sup>22</sup>

2. Εάν δεν συντελείται τέτοια απαρτία στην πρώτη συνεδρίαση, συνέρχεται επαναληπτική συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης που ματαιώθηκε με πρόσκληση τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν. Η επαναληπτική αυτή συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως οποιοδήποτε και αν είναι το τμήμα του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου που εκπροσωπείται σ' αυτήν.<sup>23</sup>

3. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία<sup>24</sup> των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση.

## Άρθρο 15

### Εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία της Γενικής Συνέλευσης

1. Εξαιρετικά, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, σε μεταβολή του αντικείμενου της επιχείρησης αυτής, σε επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, μη προβλεπόμενη από το Καταστατικό, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 και 2 του Κωδ. Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, ή επιβαλλόμενη από διατάξεις νόμων, ή γενόμενη με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, σε μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, σε έκδοση δανείου δι' ομολογιών, σε μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, σε συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας, παραχή ή ανανέωση εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ή έκδοση ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 του Κωδ. Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, η συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ' αυτήν μέτοχοι εκπροσωπούντες τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

2. Αν δεν συντελεστεί η απαρτία της προηγούμενης παραγράφου η Γενική Συνέλευση συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της ματαιωθείσης συνεδρίασης ύστερα από πρόσκληση πριν δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες, βρίσκεται δε κατά την επαναληπτική αυτή συνεδρίαση σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως, όταν σ' αυτήν εκπροσωπείται τουλάχιστον το ένα δεύτερο (1/2) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

3. Αν δεν συντελεστεί και αυτή η απαρτία, η συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται κατά τα παραπάνω, βρίσκεται δε σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως, όταν σ' αυτήν εκπροσωπείται τουλάχιστον το ένα τρίτο (1/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

4. Όλες οι αποφάσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη συνέλευση.

## Άρθρο 16

### Πρόεδρος - Γραμματέας Γενικής Συνέλευσης

1. Στη Γενική Συνέλευση προεδρεύει προσωρινά ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή, όταν κωλύεται αυτός, ο αναπληρωτής του. Χρέη γραμματέα εκτελεί προσωρινά αυτός που ορίζεται από τον Πρόεδρο.
2. Αφού εγκριθεί ο κατάλογος των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου, η Συνέλευση προχωρεί στην εκλογή του Προέδρου της και ενός Γραμματέα, που εκτελεί και χρέη ψηφοδέκτη.

## Άρθρο 17

### Θέματα συζήτησης - Πρακτικά Γενικής Συνέλευσης

1. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης περιορίζονται στα θέματα που αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη.
2. Για τα θέματα που συζητούνται και αποφασίζονται στη Συνέλευση τηρούνται πρακτικά που υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα της.
3. Τα αντίγραφα και τα αποσπάσματα των πρακτικών επικυρώνονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον αναπληρωτή του.
4. Εάν στην Συνέλευση παρίσταται ένας μόνο μέτοχος, την παρακολουθεί αντιπρόσωπος του Υπουργού Ανάπτυξης, ή συμβολαιογράφος της έδρας της εταιρίας, που προσυπογράφει τα πρακτικά της Συνελεύσεως.

## Άρθρο 18

### Απόφαση απαλλαγής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών

1. Μετά την έγκριση των ετησίων λογαριασμών (ετησίων οικονομικών καταστάσεων), η Γενική Συνέλευση με ειδική ψηφοφορία, που ενεργείται με ονομαστική κλήση, αποφαινεται για την απαλλαγή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη για αποζημίωση.
2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι υπάλληλοι της εταιρίας ψηφίζουν μόνο με τις μετοχές των οποίων είναι κύριοι.
3. Η απαλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανίσχυρη στις περιπτώσεις του άρθρου 22α του Κ.Ν. 2190/1920.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

## Άρθρο 19

### Σύνθεση και θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Η εταιρία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από τρεις (3)<sup>26</sup> έως ...<sup>27</sup> συμβούλους.
2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρίας για ..... θητεία, που παρατείνεται αυτόματα μέχρι την πρώτη τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, η οποία δεν μπορεί όμως να ξεπεράσει την εξαετία.
3. Οι σύμβουλοι, είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι και ελεύθερα ανακλητοί.

## Άρθρο 20

### Εξουσία - Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη διοίκηση και διαχείριση της εταιρικής περιουσίας και την εκπροσώπηση της εταιρίας. Αποφασίζει για όλα γενικά τα θέματα που αφορούν την εταιρία μέσα στα πλαίσια του εταιρικού σκοπού, με εξαίρεση εκείνα τα οποία σύμφωνα με το νόμο ή το Καταστατικό της εταιρείας ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης. Πάντως οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπό την επιφύλαξη των άρθρων 10 και 23α του Κ.Ν. 2190/1920.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί, με απόφασή του, να αναθέτει την άσκηση όλων των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του (εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια), καθώς και την εκπροσώπηση της εταιρίας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του ή όχι, καθορίζοντας συγχρόνως και την έκταση αυτής της ανάθεσης.

3. Πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμα και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού, δεσμεύουν την εταιρία απέναντι στους τρίτους, εκτός αν αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να τη γνωρίζει. Μόνη η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας ως προς το Καταστατικό της εταιρίας ή τις τροποποιήσεις του δεν συνιστά απόδειξη.

4. Περιορισμοί της εξουσίας του Διοικητικού Συμβουλίου από το Καταστατικό ή από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης δεν αντιπάζονται στους καλόπιστους τρίτους, ακόμη και αν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας.

## Άρθρο 21

### Συγκρότηση Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο αμέσως μετά την εκλογή του συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει από τα μέλη του, έναν ή περισσότερους Διευθύνοντες Συμβούλους καθορίζοντας συγχρόνως και τις αρμοδιότητές τους.

3. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου διευθύνει τις συνεδριάσεις. Τον Πρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει σε όλη την έκταση των αρμοδιοτήτων του ο Αντιπρόεδρος και αυτόν, όταν κωλύεται, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος.

## Άρθρο 22

### Αναπλήρωση μέλους Διοικητικού Συμβουλίου

1. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, κενωθεί θέση συμβούλου, επιβάλλεται στους συμβούλους που απομένουν, εφόσον είναι τουλάχιστον τρεις, να εκλέξουν προσωρινά αντικαταστάτη για το υπόλοιπο της θητείας του συμβούλου που αναπληρώνεται. Η εκλογή αυτή υποβάλλεται προς έγκριση στην αμέσως επόμενη τακτική ή έκτακτη Γενική Συνέλευση.

Οι πράξεις των προσωρινών συμβούλων που εκλέγονται από το Δ.Σ. θεωρούνται έγκυρες, ακόμη και αν η εκλογή τους δεν επικυρωθεί από τη Γενική Συνέλευση.

2. Η συνεχής επί έξι (6) μήνες<sup>31</sup> απουσία Συμβούλου από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου χωρίς δικαιολογημένη αιτία ή χωρίς άδεια του Διοικητικού Συμβουλίου, ισοδυναμεί με παραίτησή του από το Διοικητικό Συμβούλιο, η οποία όμως ισχύει μόνο από τη στιγμή που αποφασίσει περί αυτού το Διοικητικό Συμβούλιο και καταχωρηθεί η σχετική απόφασή του στα πρακτικά.

## Άρθρο 23

### Σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει στην έδρα της εταιρίας τουλάχιστον μια φορά το μήνα. Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκύρως συνεδριάζει εκτός της έδρας του σε άλλο τόπο, είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή, εφόσον στη συνεδρίαση αυτή παρίσταται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του και κανένα δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται από τον Πρόεδρό του, με πρόσκληση που γνωστοποιείται στα μέλη του δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, διαφορετικά η λήψη

αποφάσεων επιτρέπεται μόνο εφόσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και κανείς δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων.

3. Τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ζητήσουν δύο (2) εκ των μελών του, με αίτησή τους προς τον Πρόεδρό του, ο οποίος υποχρεούται να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την υποβολή της αίτησης.

Σε περίπτωση άρνησης του Προέδρου να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσα στην παραπάνω προθεσμία ή εκπρόθεσμης σύγκλησής του, επιτρέπεται στα μέλη που ζήτησαν τη σύγκληση να συγκαλέσουν αυτά το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη λήξη του δεκαημέρου, γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην κατά τα ανωτέρω αίτησή τους πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρονται με σαφήνεια και τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθεί το Διοικητικό Συμβούλιο.

## Άρθρο 24

### Αντιπροσώπηση μελών - Απαρτία - Πλειοψηφία

1. Σύμβουλος που απουσιάζει μπορεί να αντιπροσωπεύεται από άλλο σύμβουλο.<sup>33</sup> Κάθε σύμβουλος μπορεί να εκπροσωπεί ένα μόνο σύμβουλο που απουσιάζει.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, όταν παρευρίσκονται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των συμβούλων, ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων συμβούλων μπορεί να είναι μικρότερος των τριών. Προς εξεύρεση του αριθμού απαρτίας παραλείπεται τυχόν πρακύπτον κλάσμα.

3. Εφόσον δεν ορίζει διαφορετικά ο νόμος,<sup>34</sup> ή το παρόν καταστατικό οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου.

## Άρθρο 25

### Πρακτικά Διοικητικού Συμβουλίου

1. Οι συζητήσεις και αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου καταχωρούνται περιληπτικά σε ειδικό βιβλίο, που μπορεί να τηρείται και κατά το μηχανογραφικό σύστημα.<sup>35</sup> Ύστερα από αίτηση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Πρόεδρος υποχρεούται να καταχωρήσει στα πρακτικά ακριβή περίληψη της γνώμης του. Στο βιβλίο αυτό καταχωρείται επίσης κατάλογος των παραστατών και των τυχόν αντιπροσωπευθέντων κατά τη συνεδρίαση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, για τα οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισής τους στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών, σύμφωνα με το άρθρο 7α του Ν. 2190/1920, υποβάλλονται στην αρμόδια εποπτεύουσα αρχή μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

3. Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων του Δ.Σ. επικυρώνονται από τον Πρόεδρό του ή τον νόμιμο αναπληρωτή του.

## Άρθρο 26

### Αποζημίωση μελών Διοικητικού Συμβουλίου

1. Στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να χορηγηθεί αποζημίωση, που το ποσό της ορίζεται από την τακτική Γενική Συνέλευση με ειδική απόφαση.

2. Κάθε άλλη αμοιβή ή αποζημίωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου βαρύνει την εταιρία, αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

3. Δάνεια της εταιρίας προς ιδρυτές, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενικούς Διευθυντές ή Διευθυντές αυτής, συγγενείς αυτών -μέχρι και του τρίτου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συμπεριλαμβανομένου- ή συζύγους των ανωτέρω, ως και η παροχή πιστώσεων προς αυτούς με οποιοδήποτε τρόπο ή παροχή εγγυήσεων υπέρ αυτών προς τρίτους απαγορεύονται απολύτως και είναι άκυρα. Για οποιαδήποτε άλλη σύμβαση μεταξύ της εταιρίας και των προσώπων αυτών χρειάζεται απαραίτητα προηγούμενη ειδική άδεια της Γενικής Συνέλευσης.

4. Επίσης δάνεια της εταιρίας σε τρίτους, καθώς και η παροχή πιστώσεων σ' αυτούς με οποιονδήποτε τρόπο ή παροχή εγγυήσεων υπέρ αυτών με σκοπό την απόκτηση από αυτούς μετοχών της εταιρίας, απαγορεύονται απολύτως και είναι άκυρα.

## Άρθρο 27

### Απαγόρευση ανταγωνισμού

1. Απαγορεύεται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και στους Διευθυντές της εταιρίας, να ενεργούν κατ' επάγγελμα, χωρίς άδεια της Γενικής Συνέλευσης, για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, πράξεις που υπάγονται σε έναν από τους σκοπούς που επιδιώκει η εταιρία ή να μετέχουν ως ομόρρυθμοι εταίροι σε εταιρίες που επιδιώκουν τέτοιους σκοπούς.<sup>36</sup>

2. Σε περίπτωση παράβασης της παραπάνω διάταξης, η εταιρία έχει δικαίωμα για απαζημίωση, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 2 και 3 του Κ.Ν. 2190/1920.

3. Οι αξιώσεις της εταιρίας κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου εκ της διοικήσεως των εταιρικών υποθέσεων ασκούνται υποχρεωτικά, εάν αποφασίσει τούτο η Γενική Συνέλευση με απόλυτη πλειοψηφία ή το ζητήσουν από το Διοικητικό Συμβούλιο μέτοχοι εκπροσωπούντες το ένα τρίτο (1/3) του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Η αίτηση της μειοψηφίας λαμβάνεται υπόψη, μόνον εάν βεβαιωθεί ότι οι αιτούντες έγιναν μέτοχοι τρεις (3) τουλάχιστον μήνες προ της απήσεως. Οι παραπάνω προϋποθέσεις δεν απαιτούνται στην περίπτωση που η ζημία οφείλεται σε δόλο των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

### ΕΛΕΓΧΟΣ

## Άρθρο 28

### Ελεγκτές

1. Προκειμένου να ληφθεί έγκυρα απόφαση από τη Γενική Συνέλευση σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς (ετήσιες οικονομικές καταστάσεις), αυτοί θα πρέπει να έχουν ελεγχθεί προηγουμένως από δύο τουλάχιστον ελεγκτές.

2. Η τακτική Γενική Συνέλευση ορίζει κάθε χρόνο δύο τακτικούς και δύο αναπληρωματικούς ελεγκτές, οι οποίοι πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 36α του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει ορίζοντας και την αμοιβή τους.

Όταν σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, δεν προβλέπεται η διενέργεια ελέγχου ανώνυμης εταιρίας από ορκωτό ελεγκτή, ο έλεγχος διενεργείται από ελεγκτές πτυχιούχους ανώτατων σχολών, που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Π.Δ. 475/1991 (ΦΕΚ176 Α-).

3. Εφόσον η εταιρία υπερβαίνει τα όρια της παρ. 6 του άρθρου 42α του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, εκλέγει υποχρεωτικά μια από τις εταιρείες ή κοινοπραξίες ορκωτών ελεγκτών – λογιστών που είναι εγγεγραμμένες στην ιδιαίτερη μερίδα του μητρώου ορκωτών ελεγκτών – λογιστών, η οποία οφείλει να αναθέτει, σύμφωνα με την ισχύουσα εκάστοτε νομοθεσία, την ευθύνη του ελέγχου σε έναν ορκωτό ελεγκτή – λογιστή.

Οι διατάξεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 42α του Ν. 2190/1920, ως ισχύει, εφαρμόζονται αναλόγως.

4. Μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης που όρισε του ελεγκτές πρέπει να τους ανακοινωθεί από την εταιρία ο διορισμός τους. Σε περίπτωση που δεν τον αποποιηθούν μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών, θεωρούνται ότι τον έχουν αποδεχτεί και έχουν όλες τις ευθύνες και υποχρεώσεις του άρθρου 37 του Ν. 2190/1920.

5. Η έκθεση των ελεγκτών, εκτός από τις πληροφορίες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 37 του Κ.Ν. 2190/1920, οφείλει επίσης να αναφέρει:

α) αν το Προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες των παρ. 1 ή 2 του άρθρου 43α του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

β) αν έγινε επαλήθευση της συμφωνίας που αναφέρεται στην περίπτωση γ~ της παρ. 3 του άρθρου 43α του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

6. Οι ελεγκτές της εταιρίας, εκτός από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 37 του Ν. 2190/1920, οφείλουν να επαληθεύουν και τη συμφωνία του περιεχομένου της έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις σχετικές οικονομικές καταστάσεις. Για τον σκοπό αυτό η έκθεση πρέπει να έχει τεθεί υπόψη τους τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

### ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

#### Άρθρο 29

##### Εταιρική χρήση

Η εταιρική χρήση είναι δωδεκάμηνης διάρκειας, αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε χρόνου.<sup>37</sup> Εξαιρετικά η πρώτη εταιρική χρήση αρχίζει από τη νόμιμη σύσταση της εταιρείας και λήγει 31-12-.....

#### Άρθρο 30

##### Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις - Δημοσιεύσεις

1. Στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης το Διοικητικό Συμβούλιο καταρτίζει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τον νόμο και, ειδικότερα σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 42α, 42β, 42γ, 42δ, 42ε, 43, 43α του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

Οι ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις πρέπει να εμφανίζουν με απόλυτη σαφήνεια την πραγματική εικόνα της περιουσιακής διάρθρωσης, της χρηματοοικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων χρήσης της εταιρείας.

Ειδικότερα το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συντάσσει σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις:

- α) τον Ισολογισμό,
- β) τον Λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσεως»,
- γ) τον «Πίνακα Διαθέσεως Αποτελεσμάτων» και
- δ) το Προσάρτημα.

2. Για να ληφθεί από τη Γενική Συνέλευση έγκυρη απόφαση πάνω στις ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της εταιρίας που έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να έχουν υπογραφεί από τρία διαφορετικά πρόσωπα, ήτοι:

- α) τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον αναπληρωτή του,
- β) τον Διευθύνοντα ή Εντεταλμένο Σύμβουλο και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιος σύμβουλος ή η ιδιότητά του συμπίπτει με εκείνη των ανωτέρω προσώπων, από ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό και
- γ) τον υπεύθυνο για τη διεύθυνση του Λογιστηρίου.<sup>38</sup>

Οι παραπάνω, σε περίπτωση διαφωνίας από πλευράς νομιμότητας του τρόπου κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων, οφείλουν να εκθέτουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους στη Γενική Συνέλευση.

3. Η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου προς την τακτική Γενική Συνέλευση πρέπει να παρέχει σαφή και πραγματική εικόνα της εξέλιξης των εργασιών και της οικονομικής θέσης της εταιρίας, καθώς και πληροφορίες για την προβλεπόμενη πορεία της εταιρίας και για τις δραστηριότητές της στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και τα οριζόμενα στο εδάφ. β~ της παρ. 3 του άρθρου 43α του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Επίσης στην έκθεση αυτή πρέπει να αναφέρεται και κάθε άλλο σημαντικό γεγονός που έχει συμβεί μέσα στο χρονικό διάστημα από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημέρα υποβολής της έκθεσης.

4. Οι ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας των παρ. 1 και 5 του άρθρου 43β του Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, με τη μορφή και το περιεχόμενο με βάση το οποίο ο ελεγκτής ή οι ελεγκτές της εταιρίας έχουν συντάξει την έκθεση ελέγχου τους. Αν οι ελεγκτές έχουν παρατηρήσεις ή αρνούνται να εκφράσουν τη γνώμη τους, τότε το γεγονός αυτό πρέπει να αναφέρεται και να αιτιολογείται στις δημοσιευόμενες Οικονομικές Καταστάσεις, εκτός εάν αυτό προκύπτει από το δημοσιευόμενο σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου.

5. Αντίγραφα των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων, με τις σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών, υποβάλλονται από την εταιρία στην αρμόδια εποπτεύουσα αρχή είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση.

6. Ο Ισολογισμός της εταιρίας, ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσεως» και ο «Πίνακας Διαθέσεως Αποτελεσμάτων», μαζί με το σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου, όταν προβλέπεται ο έλεγχος από Ορκωτούς Ελεγκτές - Λογιστές, δημοσιεύονται όπως ορίζεται στην επόμενη παρ. 7.

7. Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας οφείλει να δημοσιεύει τα έγγραφα της προηγούμενης παρ. 6, στο σύνολό τους είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης: α) στο τεύχος Ανωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 7β παρ. 1 εδ. β~ του Ν. 2190/1920, β) σε μία ημερήσια πολιτική εφημερίδα, που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 του ΝΔ 3757/1957, όπως αυτό ισχύει, η οποία εκδίδεται στην Αθήνα και έχει ευρύτερη κυκλοφορία σ' ολόκληρη τη χώρα, κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου και σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα που πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει σήμερα, γ) σε μία ημερήσια ή εβδομαδιαία τουλάχιστον εφημερίδα από εκείνες που εκδίδονται στην έδρα της και σε περίπτωση που δεν εκδίδεται εφημερίδα στην περιοχή αυτή σε μία από τις εκδιδόμενες στην πρωτεύουσα του νομού στον οποίο η εταιρία έχει την έδρα της. Εξαιρετικά αν η εταιρία εδρεύει σε δήμο ή κοινότητα του Νομού Αττικής, εκτός του Δήμου Αθηναίων, τα έγγραφα της παραγράφου 6 πρέπει να δημοσιεύονται σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία τουλάχιστον εφημερίδα από εκείνες που εκδίδονται στην έδρα της και σε περίπτωση που δεν εκδίδεται εφημερίδα στην περιοχή αυτή σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία τουλάχιστον εφημερίδα από τις εκδιδόμενες στην έδρα της νομαρχίας, στην οποία υπάγεται η εταιρία. Ως προς τις ανωτέρω εφημερίδες ισχύουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης ε' της παρ. 2 του άρθρου 26 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

8. Μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων από την τακτική Γενική Συνέλευση, μαζί με το επικυρωμένο αντίγραφο των πρακτικών της, που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 26α του Ν. 2190/1920, υποβάλλεται στην αρμόδια εποπτεύουσα αρχή και αντίτυπο των εγκεκριμένων οικονομικών καταστάσεων.

## Άρθρο 31

### Διάθεση κερδών

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 44α, του Κ.Ν. 2190/1920, η διάθεση των καθαρών κερδών της εταιρίας γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο:

- α) Προηγείται η διάθεση του ποσοστού για τον σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού, όπως ορίζει ο νόμος, δηλ. για το σκοπό αυτό αφαιρείται τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) των καθαρών κερδών. Σύμφωνα με τον νόμο η αφαίρεση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική, όταν αυτό φτάσει σε ποσό ίσο τουλάχιστο με το ένα τρίτο (1/3) του εταιρικού κεφαλαίου.
- β) Ακολουθεί η διάθεση του ποσού που απαιτείται για την καταβολή του πρώτου μερίσματος, δηλ. ποσοστού έξι τοις εκατό (6%) τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με το άρθρο 45 του Ν. 2190/1920 σε συνδυασμό προς τις διατάξεις του Α.Ν. 148/1967 όπως ισχύει.
- γ) Η Γενική Συνέλευση διαθέτει ελεύθερα το υπόλοιπο.

2. Οι μέτοχοι μετέχουν των καθαρών κερδών μετά την έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Το προς διανομή ποσό καταβάλλεται στους μετόχους μέσα σε δύο μήνες από την απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης που ενέκρινε τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

### ΔΙΑΛΥΣΗ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

## Άρθρο 32

### Λόγοι λύσης της εταιρίας

1. Η εταιρία λύεται:

- α) Με την πάροδο του χρόνου διάρκειάς της, εκτός αν προηγουμένως αποφασιστεί από τη Γενική Συνέλευση η παράταση της διάρκειάς της.



β) Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 31 παρ. 2 του Ν. 2190/1920.

γ) Όταν κηρυχθεί η εταιρία σε κατάσταση πτώχευσης.

2. Η συγκέντρωση όλων των μετόχων σε ένα πρόσωπο δεν αποτελεί λόγο για τη λύση της εταιρίας.

3. Σε περίπτωση που το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας, όπως προσδιορίζεται στο υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ του Κ.Ν. 2190/1920,<sup>41</sup> όπως ισχύει, γίνει κατώτερο από το μισό (1/2) του μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη λήξη της χρήσης, η οποία θα αποφασίσει τη λύση της εταιρίας ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου.

## Άρθρο 33

### Εκκαθάριση

1. Εκτός από την περίπτωση της πτώχευσης, τη λύση της εταιρίας ακολουθεί η εκκαθάρισή της. Στην περίπτωση του εδαφ. α~ της παρ. 1 του άρθρου 32 του παρόντος, το Διοικητικό Συμβούλιο εκτελεί χρέη εκκαθαριστή μέχρι να διοριστούν εκκαθαριστές από τη Γενική Συνέλευση.

Στην περίπτωση του εδαφ. β~ της ίδιας ως άνω παραγράφου του ίδιου άρθρου, η Γενική Συνέλευση με την ίδια απόφαση ορίζει και τους εκκαθαριστές. Οι εκκαθαριστές που ορίζει η Γενική Συνέλευση μπορούν να είναι δύο έως τέσσερις, μέτοχοι ή όχι, και ασκούν όλες τις συναφείς με τη διαδικασία και τον σκοπό της εκκαθάρισης αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως αυτές έχουν τυχόν περιοριστεί από τη Γενική Συνέλευση, με τις αποφάσεις της οποίας έχουν την υποχρέωση να συμμορφώνονται.

2. Οι εκκαθαριστές που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση οφείλουν, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, να κάνουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να δημοσιεύσουν στον τύπο και στο τεύχος των Ανωτύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης, της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ισολογισμό, του οποίου αντίγραφο υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή. Δημοσιεύουν επίσης κάθε χρόνο ισολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 7α του Ν. 2190/1920.

Την ίδια υποχρέωση έχουν οι εκκαθαριστές και κατά τη λήξη της εκκαθάρισης.

3. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων διατηρεί πάντα τα δικαιώματα αυτής κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης.

4. Οι εκκαθαριστές πρέπει να περατώσουν, χωρίς καθυστέρηση, τις εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρίας, να μετατρέψουν σε χρήμα την εταιρική περιουσία, να εξοφλήσουν τα χρέη της και να εισπράξουν τις απαιτήσεις αυτής. Μπορούν δε να ενεργήσουν και νέες πράξεις, εφόσον με αυτές εξυπηρετούνται η εκκαθάριση και το συμφέρον της εταιρίας.

Οι εκκαθαριστές μπορούν επίσης να εκποιήσουν τα ακίνητα της εταιρίας, την εταιρική επιχείρηση στο σύνολό της ή κλάδους αυτής ή μεμονωμένα πάγια στοιχεία της, αλλά μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη λύση της. Εντός της προθεσμίας των τεσσάρων (4) μηνών από τη λύση της εταιρίας, κάθε μέτοχος ή και δανειστής της μπορούν να ζητήσουν από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας, το οποίο δικάζει κατά τα άρθρα 739 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, να καθορίσει την κατώτερη τιμή πώλησης των ακινήτων, κλάδων ή τμημάτων ή του συνόλου της εταιρίας, η απόφαση δε αυτού δεσμεύει τους εκκαθαριστές και δεν υπόκειται σε τακτικά ή έκτακτα ένδικα μέσα.

5. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και οι οικονομικές καταστάσεις πέρατος της εκκαθάρισης εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση.

Κατ' έτος τα αποτελέσματα της εκκαθάρισης υποβάλλονται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων με έκθεση των αιτίων τα οποία παραμπόδισαν το τέλος της εκκαθάρισης.

Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές καταρτίζουν τις τελικές οικονομικές καταστάσεις τις οποίες δημοσιεύουν στο τεύχος ανωνύμων εταιριών και εταιριών περιορισμένης ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, αποδίδουν τις εισφορές των μετόχων και διανέμουν το υπόλοιπο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας στους μετόχους, κατά τον λόγο της συμμετοχής τους στο καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο.<sup>42</sup>

6. Το στάδιο της εκκαθάρισης δεν μπορεί να υπερβεί την πενταετία από την ημερομηνία έναρξης της εκκαθάρισης, οπότε και η εταιρία διαγράφεται από το μητρώο ανωνύμων εταιριών.

Για τη συνέχιση της εκκαθάρισης πέραν της πενταετίας απαιτείται ειδική άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης. Το στάδιο όμως της εκκαθάρισης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί τη δεκαετία.

7. Ο διορισμός εκκαθαριστών συνεπάγεται αυτοδικαίως την παύση της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου.

Όσον αφορά τους εκκαθαριστές, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις των εκκαθαριστών καταχωρίζονται περιληπτικά στο βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

### ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

## Άρθρο 34

Για όσα θέματα δεν ρυθμίζει το παρόν Καταστατικό ισχύουν οι διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

### ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

## Άρθρο 35

### Κάλυψη και καταβολή<sup>43</sup> κεφαλαίου

Το κεφάλαιο της εταιρίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 αυτού του Καταστατικού, αναλαμβάνεται ολόκληρο από τους συμβαλλόμενους ιδρυτές της εταιρίας με τον ακόλουθο τρόπο:

α) Ο ..... αναλαμβάνει να καλύψει το ποσό των ..... δραχμών σε μετρητά και λαμβάνει ..... μετοχές.

β) Ο ..... αναλαμβάνει να καλύψει το ποσό των ..... δραχμών σε μετρητά και λαμβάνει ..... μετοχές.

γ) Ο ..... αναλαμβάνει να καλύψει το ποσό των ..... δραχμών σε μετρητά και λαμβάνει ..... μετοχές.

Οι ιδρυτές έχουν την υποχρέωση να καταβάλουν σε ειδικό λογαριασμό επ' ονόματι της εταιρίας που θα τηρείται σε οποιαδήποτε Τράπεζα που λειτουργεί νομίμως στην Ελλάδα σε μετρητά ολόκληρο το αντίτιμο των παραπάνω μετοχών αμέσως μετά την καταχώριση στο οικείο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της διοικητικής απόφασης για την παροχή άδειας σύστασης της εταιρίας και την έγκριση του Καταστατικού της.

## Άρθρο 36

### Σύνθεση πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τους κ.κ.:

1) Όνομα:

Επώνυμο:

Όνομα πατρός /συζύγου:

Ιδιότητα (επάγγελμα):

Τόπος κατοικίας:

Τόπος γεννήσεως:

Χρόνος γεννήσεως:

Υπηκοότητα:

ΑΦΜ:

Αριθμός ταυτότητας (ή διαβατηρίου)

2) Όνομα:

Επώνυμο:

Όνομα πατρός /συζύγου:

Ιδιότητα (επάγγελμα):

Τόπος κατοικίας:

Τόπος γεννήσεως:

Χρόνος γεννήσεως:

Υπηκοότητα:

ΑΦΜ:

Αριθμός ταυτότητας (ή διαβατηρίου)

3)

4)

5)

Η θητεία αυτών ορίζεται μέχρι την πρώτη τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, που θα συγκληθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του έτους .....

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να προβαίνει στη συμπλήρωση του αριθμού των μελών του μέχρι του ανωτάτου επιτρεπόμενου από το παρόν Καταστατικό ορίου μέχρι την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων.<sup>44</sup>

## Άρθρο 37

### Ελεγκτές της πρώτης χρήσης

Ελεγκτές για την πρώτη εταιρική χρήση διορίζονται:

Α) Τακτικοί οι κ.κ.:

1) Όνομα:

Επώνυμο:

Όνομα πατρός /συζύγου:

Ιδιότητα (επάγγελμα):

Κάτοχος της υπ' αρ. .... αδειας άσκησης

οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικον.Επιμ.Ελλ.

Πτυχιούχος της:

Τόπος κατοικίας:

Τόπος γεννήσεως:

Χρόνος γεννήσεως:

Υπηκοότητα:

2) Όνομα:

Επώνυμο:

Όνομα πατρός /συζύγου:

Ιδιότητα (επάγγελμα):

Κάτοχος της υπ' αρ. .... αδειας άσκησης

οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικον.Επιμ.Ελλ.

Πτυχιούχος της:

Τόπος κατοικίας:

Τόπος γεννήσεως:

Χρόνος γεννήσεως:

Υπηκοότητα:

Β) Αναπληρωματικοί οι κ.κ.:

1) Όνομα:

Επώνυμο:

Όνομα πατρός /συζύγου:

Ιδιότητα (επάγγελμα):

Κάτοχος της υπ' αρ. .... άδειας άσκησης

οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικον.Επιμ.Ελλ.

Πτυχιούχος της:

Τόπος κατοικίας:

Τόπος γεννήσεως:

Χρόνος γεννήσεως:

Υπηκοότητα:

2) Όνομα:

Επώνυμο:

Όνομα πατρός /συζύγου:

Ιδιότητα (επάγγελμα):

Κάτοχος της υπ' αρ. .... άδειας άσκησης

οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικον.Επιμ.Ελλ.

Πτυχιούχος της:

Τόπος κατοικίας:

Τόπος γεννήσεως:

Χρόνος γεννήσεως:

Υπηκοότητα:

Οι ανωτέρω έχουν τα προσόντα του άρθρου 36α του Ν. 2190/20 όπως ισχύει.

Η αμοιβή τους ορίζεται σε ..... δραχμές.

### Άρθρο 38

1. Το συνολικό, κατά προσέγγιση, ποσό όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρίας και τη βαρύνουν, ανέρχεται σε ..... δραχμές, (για σύνταξη συμβολαίου, αμοιβή συμβολαιογράφου, Τ.Ν. και δύο αντίγραφα ..... δρχ., για αμοιβή του δικηγόρου που συνέταξε το Καταστατικό ..... δρχ., για τη δημοσίευση στο τεύχος Ανωρύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως παράβολο ..... δρχ., για τα δικαιώματα ΤΑΠΕΤ ..... δρχ. για φόρο στη συγκέντρωση του κεφαλαίου σύμφωνα με τα άρθρα 17-31 του Ν. 1676/ 29.12.1986 ανερχόμενο σε 1% επί του ως άνω κεφαλαίου της εταιρίας .....δρχ.), και για ανταποδοτικό τέλος υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού ανερχόμενο σε 1% επί του κεφαλαίου της εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 2837/2000.

2. Πρόσωπα που έχουν ενεργήσει με το όνομα αυτής της υπό ίδρυση εταιρίας ευθύνονται για τις πράξεις αυτές απεριορίστως και εις ολόκληρον. Θα ευθύνεται όμως μόνη η εταιρία για τις πράξεις που έγιναν ρητώς στο όνομά της κατά το ιδρυτικό στάδιο, εάν μέσα σε τρεις μήνες από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας αυτής αναλάβει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις πράξεις αυτές.

### Άρθρο 39

#### Εξουσιοδότηση

Οι συμβαλλόμενοι δίνουν ανέκκλητη ειδική εντολή και πληρεξουσιότητα στους κ.κ.: 1)..... και 2) ....., ενεργώντας από κοινού ή μεμονωμένα, να υποβάλουν το Καταστατικό αυτό για έγκριση στην αρμόδια Νομαρχία και να τους αντιπροσωπεύουν στην αρχή αυτή, καθώς και να καταρτίσουν και υπογράψουν ως αντιπρόσωποί τους συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο να αναπληρώνονται παραλείψεις και να διορθώνονται

παραδρομές, καθώς επίσης να συμπληρώνονται, τροποποιούνται ή κωδικοποιούνται οι διατάξεις του Καταστατικού ελεύθερα κατά την κρίση τους.

